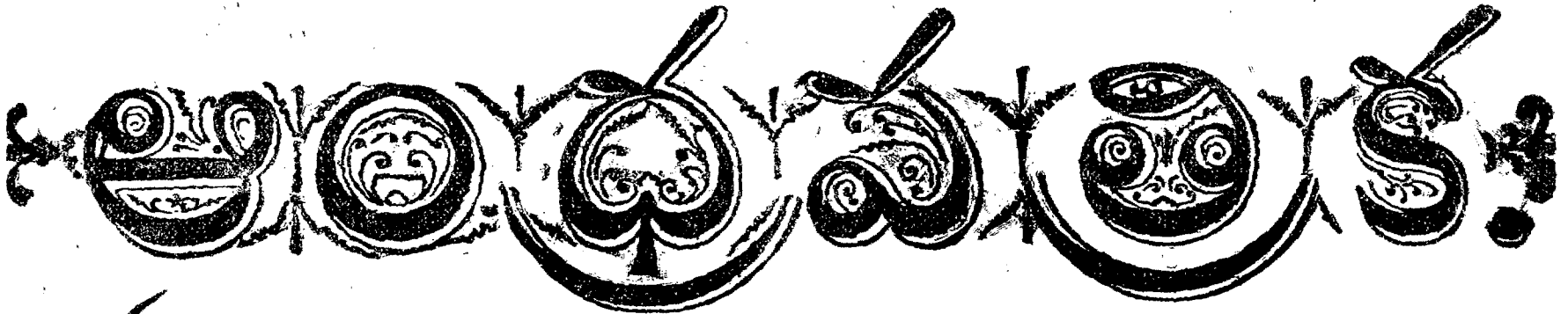

Register No. M. IIIE.

Post Box No. 212.

వి డి ప త్రి క 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 ఏ నం॥ సెప్టెంబరు నెల 25-వ తేది గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస బహుళ ద్వాదశి ౧౨.

No. 149
సంచిక ౧౪౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలవ వేలు యోగ్యతావత్రిములు పొందియున్నది. వంశభాష చీటి చూచి గొప్ప మూలముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, పాయపుబొట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఘను.
చగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంచీవివంటిది

ఈమందును శుద్ధగానే తెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి పశుముః
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విజేశములలో కూడా వాడుచున్నారు.

సకలనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

కోల్ మాన్సు ఆవపిండి

సాంబారములకు రాజునంటిది

ముమున్నగువాటితో ఉపయోగించుటకు తగినది.
కోల్ మాన్సు ఆవపిండికి సమానమైనది కన్పించలేదు.
చప్పని నోరుగలవారు కోల్ మాన్సు ఆవపిండినివాడిన చప్పనితే సమమ పోగొట్టుటయే గాక కోటి యందు నీరుపూయ నట్లు జేయును. అది మంచి తీర్థ కారి కాశిమును మంచి స్థితిలోనుంచును. అది మంచి అకలిని కలుగజేయును. డి. ఎస్. ఎఫ్. లవపిండి తగ రపుడెప్పుడూ అప్పుడు చేయబడును. ద్వారా ఆవపిండి: ఈ రపు డెప్పుడూ అప్పుడు చేయబడును. పొక్కుగొట్టు చేయుటకు చైద్యులందరు దీనినే వాడుచున్నారు. అన్ని దుకాణములందును, చైద్యకాలందును దొరకును.

వెలింగుటన్ సినిమా

మాంతు రోడ్డు
20.9.24 శనివారమునుండి 26.9.24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రం 6.15 ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు రాత్రి 9.30
మధ్యాహ్నము 3.15, మధ్యాహ్నము 3.15
బహుమతి యివ్వబడుటకు శని, ఆదివారములందు మాత్రమే
విలువగలబహుమాన వివృతము.

మెట్రిగోరాండు

మిగలగుండరమైన మేరిఫీల్డ్స్ మిక్సెలి సాగకైనప్రియుడు
నార్యకెట్టి వీరిద్దరుచేసినయే మెట్రిగోరాండు.

ఇంపీరియల్ సినిమా

హైరోడు, తిరువళ్ళిక్కేజి
20.9.24 శనివారమునుండి 16.9.24 తేది శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6.15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9.30
శని, ఆదివారములలో మధ్యాహ్నము 3.15 కూడ గలదు.

ప్రాన్ సిస్ అండ్ రోజ్ మేరి తెది

13 ఆశ్చర్యములలోనిది. 2 వ భాగము.

వాయువు నొప్పులకు మందు

సీసా 1-కి రు. 1.౦౦౦ ఏ.పి. 1.౦౦౦

అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తివప దార్ధములలో గాని
మార్పులకు, 1. శ్వరమువచ్చుట, 2. కీళ్లసంయములలో నొప్పులు,
3 కీళ్ల బిగిడియుట, 4. సంయములందు నొప్పులు, 5. శేతులుకు
కదలుటకు వీలులేదటలు పర్యంగములు దిగిడియుట మొదలగు
సవి. ఈ మందును కొన్ని పూలుల త్రాగినతోడనే సంది
యందు పోట్లు నొప్పుల పోయి శరీరము యధాస్థితికి వచ్చును.
చాధగల స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపొడుముతో గాని
గాచి అమృతాంజనము రాజువలెను.

అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు బొంబాయి.

బెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీ

1923-24 సంవత్సర ఆర్థిక నివేదిక

బెజవాడ, 18.9.24:—1923-24 సంవత్సరములో జరిగిన పనిని గూర్చి, మాపురపాలకసంఘాధ్యక్షుడు వ్రాసిన యీ దిగు పసంగతులు పత్రికాపాఠకులు తెలిసికొనుట అవసరమైయున్నందున క్లుప్తముగ నీదిగున బొందుపరచుచున్నాడను.

గత సంవత్సరము మేము సంవత్సరముతో చేసితిమని చెప్పగల ఘనకార్యమును చేసినిచేసియుండలేదు. డబ్బు లేకపోవుటల న మేము చిక్కులు పడితిమి. పాతకొన్నింటి వారి ఆధునకుండ ఖర్చు పెట్టినిచ్చిన ప్రభుత్వమువారు మమ్మును సర్వజనోపయోగకరమైన పనులను చేయనిచ్చుటకే ఆటంకములు కలిగించుచున్నట్టిరి. ఇందులన ప్రజల సౌకర్యమునే ఆదర్శముగనుంచుకొను కొన్ని లక్షణాలను సమర్థము చేసితిమి. ప్రభుత్వముతో అంతరంగికగోష్ఠి లేని కారణమున మాకు చాలా చిక్కులు కలుగుచున్నవి. డబ్బు లేకపోవుట అందుచే ఖర్చు పెట్టుటలో వెనుకాడుటలన ఈ సంవత్సర కాలములోని మా సహనాలన బహుమందిని మెప్పించుటకపోవుట సహజమేకదా. అయితే దీనివలన మేము ప్రజామోక్షము చొరగకపోయితిమని తలంచరాదు. విశేషశ్రమ కోర్చి కాన్పు లర్పణ ఈ సంవత్సర కాలము పనిచేసియున్నాము. ప్రజాసహాయముగ పరిపాలనను జరుపుటకు గట్టి ప్రయత్నము చేయుచున్నాము. తగినంత సామ్యతకపోవుటలన పట్టణాభివృద్ధికి నలయు అనేక పనులను నిర్వహించుటక పోయితిమి. గవ్వ మొలకలు అమ్మలమీద పన్నులను లేయుటకుగాను ఏర్పాటుచేయబడిన ఉపసంఘము సమాజే శిమై అపనినకనుగుణా ప్రారేయింప ఈ సంవత్సరము మేము చేసిన పనులలో గొప్పనని చెప్పవచ్చును. ఇందులనను, జాగ్రత్తగా మా ఆదాయమును వినియోగించుటలనను పాతకొన్నింటివారు దయాభాగ్యముగ మాకు ఒప్పగించి పెట్టినలోటును ఈ సంవత్సరము తీసికేయుటయేగాక కొంతసామ్యము నిలువజూపించగలిగినందులకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాము.

“వచ్చేది ఇరువదియేండ్లలో గొప్పనగరము కానున్న బెజవాడనంటి వర్తక సామ్రాజ్యమై ట్టియు క్రిక్కిరిసియున్నట్టియు ఉన్న ప్రజలమై ట్టియు పట్టణమునకు ఎత్తిగిరిసి ట్టియు అత్యవసరము. ప్రస్తుత పరిస్థితులనబట్టి గవర్నమెంటువారు పెట్టిన పనులను చాలకష్టతరమైన పనులచే డ్రాయి చేసినారు ఆప బడలేనివినిచ్చినది. కై త్వ బెజవాడను నృద్ధికి తెచ్చినవారు నిజమే కాని ఒక విధముగా చెడగొట్టినది మాదాను. కై త్వకంపెనీనాం ద్రు పొందినాం పాతకొన్నింటివారు పెట్టిన పాతకొన్నింటి గవర్నమెంటుకు ముగ్గునున్న అన్ని రహదారులను మూసివేయగలిగినది. ప్రస్తుతము ఒక చిన్న గొంధివంటి కేటుగుండామాత్రము మార్గము ఉన్నది. ఇదియైనను కోజు అనేక పర్యాయములు మూసివేయ బడిన దానికి చాలయిబ్బంది కలుగజేయుచున్నది. ఈయిబ్బందిని గూర్చి వ్రాసేదానికింటే అనుభవముమీదనే బాగా తెలిసివస్తుంది.

ఇప్పటికై నా ప్రభుత్వమువారు కై త్వకంపెనీ అలవిగాని బిడ్డగా విడిచిపెట్టుటకంటే ధైర్యము తెచ్చుకొని కై త్వకంపెనీ ని బలవంతపెట్టి దీనిని కట్టించి ప్రజలకు కలుగుచున్న ఈ కష్టమును తొలగించుట అత్యవసరము. స్థానిక స్వపరిపాలన పూల పానువంటిదిగాదు. ఒకేపారి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకును ప్రజలకును ఒక్కజేబుబాబుదారివహించవలసి యున్నది. ఇప్పుడీ నా జమానలకు జవాబుపెట్టుటకష్టమని ప్రతివాదికి తెలియును. ఏలాగో కష్టపడి ఇన్ని కష్టపరిస్థితులలోనుండి మాకు కొలది పని చేయుచున్నాము. పరిపాలన సౌష్ఠ్యముగ నడిపించుటకు తోడ్పడి నటువంటి ఆసీనునిబ్బందికి మాకొన్నింటివారు కృతజ్ఞులు.

స్వకీయ విలేఖ.

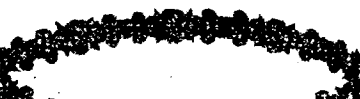

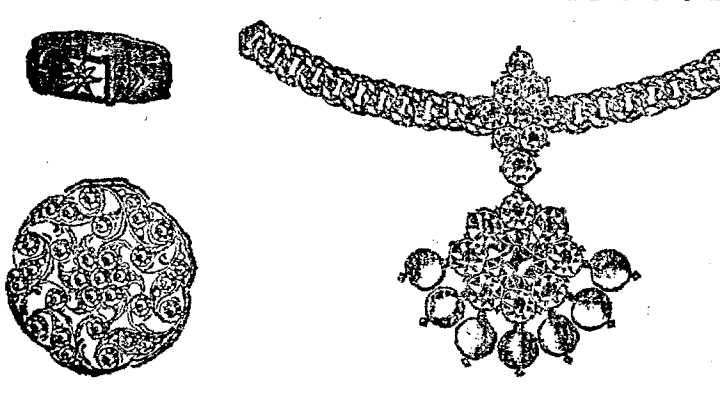
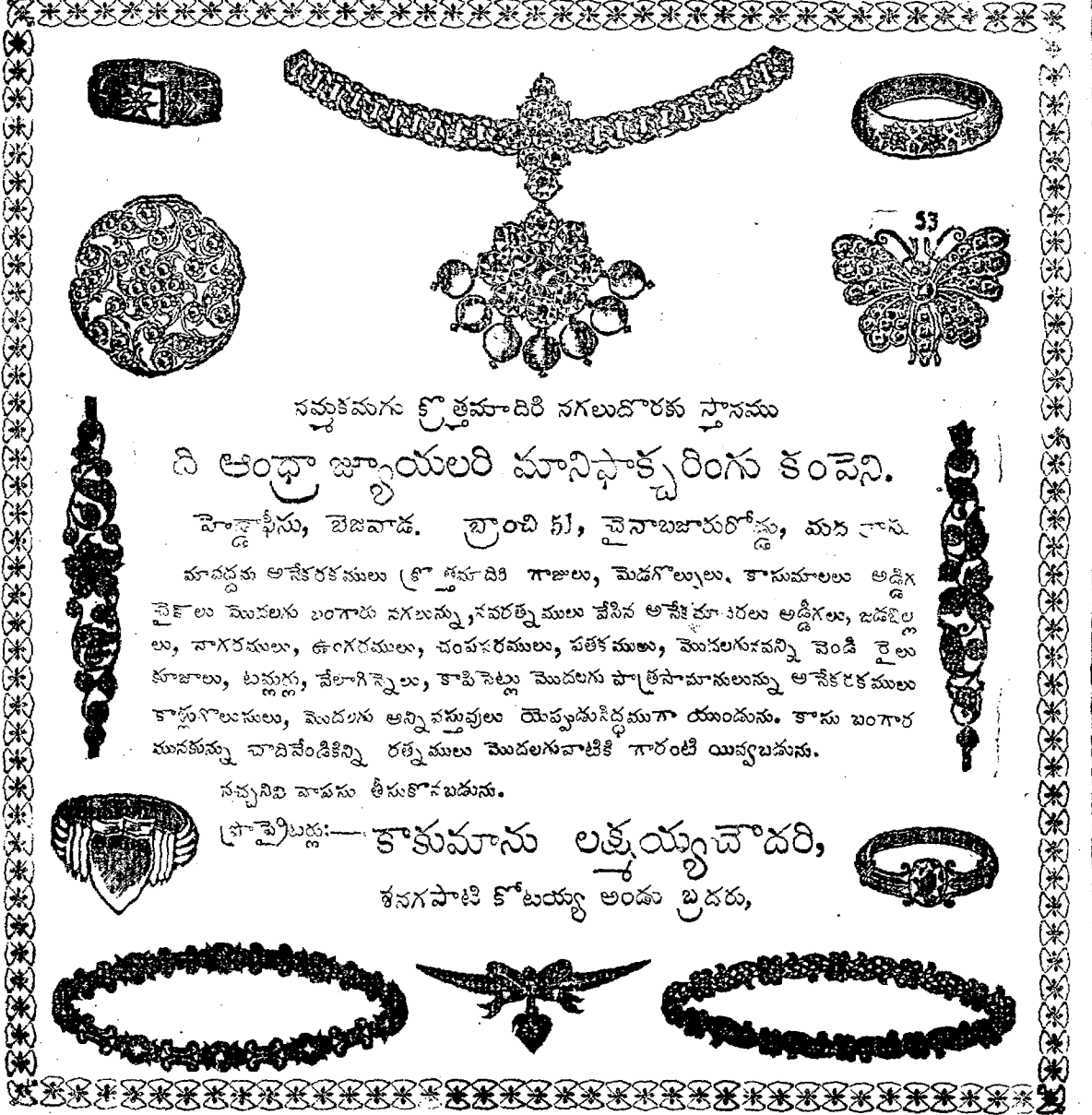
* * *

బెజవాడ మునిసిపల్ వ్యవహారములు వానాటికి పట్టణములో విశేషమందోళనకు కారణములగుచున్నవి. వైరుమన్ రానుచుండరావుగారివైపు విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము పెట్టుటకుగాను మొత్తం 12 మంది సంతకములు చేసి విట్టింగు పిలవ నులినదిగా వైర్మన్ గారిని కోరిరి. ఆ సంతకములు చేసినవారిలో నొకరుగ శీరం నారాయణస్వామి నాయుడుగారు మూడునెలల వరకుగా మున్సిపల్ విట్టింగులకు హాజరు కాకపోవుటచే వారు కొన్నింటినుండి తొలగింపబడిరి. ఇక II మంది కలరు. ఈపద కొండుమందిలోను ఒకరుగ రంగయ్య నాయుడుగారు తమపద వికీటిలో రాజీనామా చేయించిరి. సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు, కాన్పులుగారిని 10వ వార్డులోనుండి యెన్ను కొనబడిరి. 10వ వార్డు వోటర్లందరు 18.9.24 న సమావేశమై కాన్పులుగారి సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారి ప్రవర్తననుగూర్చి విమర్శించిరి. వారు రానుచుండరావుగారి వైపు విశ్వాసరాహిత్యతీర్మాన ముపపాదించ ప్రయత్నించుటయు, వైకం సత్యాగ్రహ సందర్భములో కాంగ్రెసు పార్టీ వారందఱు ఆ సత్యాగ్రహమునకు తమ మున్సి పాలిటీ ద్రవ్యసహాయము చేయవలయునని తీర్మానము ప్రవేశ పెట్టగా తాను ఆ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా వోటిచ్చుటయు శ్రీ కాళేశ్వరరావుగారు చెలసాలనుండి వచ్చినపుడు మున్సి పాలిటీవారు, వారికి ఆహ్వానపత్రిక సమర్పించవలయు నని తీర్మానింపదలపెట్టగా తా నందుకు వ్యతిరేకించుటయు, మొదలగు కారణములవలన రాజగోపాల చార్యులుగారు తమవిశ్వాసమును గోలుపోయిరి. కాన వెంటనే వారిని రాజీనామా నీయ నులినదిగా తీర్మానించిరి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు, తనను కొన్నింటికు పంపిన రేటు చేయదు తన ప్రవర్తననుగూర్చి విచారించుటకు బహిరంగపథ జరిపినప్పుడు తానుమాడ హాజరై తన చర్యలను సమర్థించుకొనవలసియున్నది కాని అట్లు చేయలేదు.

ఇప్పుడు ఖాళీ అయిన 1, 3, 4, 5, 7 స్థానములకు కాంగ్రెసు పార్టీవారు రాకుండు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాని, పరిస్థితులు బాగుగా విమర్శించి బెజవాడ ఓట్ల మూర్ఖత్వీని వినియోగించి శ్రీ కాళేశ్వర పంతులుగారి వద్దనునే ఎన్నుకొనడ రని నమ్ముచున్నాము.

కో. ఆం.

పబ్లిక్ వర్క్స్ డివిజన్ జాబ్ యోజన	
సంఘము	
పబ్లిక్ వర్క్స్ డివిజన్ జాబ్ యోజన పంపాధ్యక్షులగు గంపల గూడెం కుమారరాజుగారు తీరపుర గ్రామములోని జాతీయ పాఠశాల పోషకార్థము తీరపుర తాలూకాలోని వివిధ గ్రామములందు ప్రత్యేక తీరపుర రాజ్యసంఘము ప్రోగుచేయుచున్నాడు. ఇంతవఱకు దిగువ వ్రాసిన ప్రకారం వివిధ గ్రామములలో విరాళములను వసూలు పరచినట్లు కార్యాలయమునకు తెలియపఱచిరి.	
గ్రామము.	రు. అ. పై
1. ట్టిపురము	౬౧-౦-౦
2. కాకర్ల	౨3-౦-౦
3. కొండురూ	౬౦-౦-౦
౪. కంభంపాడు	3౦-౦-౦
౫. రామ్మపాలెం	౧౫-౦-౦
౬. రాజాగూడెం	౭౫-౦-౦
౭. తీరపుర	౨౬3-౦-౦
౮. చిట్టెల	౬౦-౦-౦
౯. కోలుపడి	3౦-౦-౦
౧౦. మాచేపల్లి	౨౫-౦-౦
౧౧. కొండపర్వ	౫౦-౦-౦
౧౨. పల్లం పట్ల	3౦-౦-౦
౧౩. పూలశెట్టిపాడు	౭౦-౦-౦
౧౪. మల్లేల	౧౨౪-౦-౦
౧౫. శేపూడి	౫౦-౦-౦
౧౬. ముత్తగూడెం	3౦-౦-౦
౧౭. అడవిరామన్నపాలెం	౨౫-౦-౦
౧౮. మేమూరు	౫౦-౦-౦
మొత్తం. ౧౦౭౧-౦-౦	
ఇందు మింజుమరై వసూలు అయిన మొత్తము రు. ౯౦౦-౦-౦ లు రావలసిన విరాళములు రు. ౧౭౧-౦-౦ లు.	
వేట బాపయ్య, పి. కార్కడర్, గంపలగూడెం.	

సర్వకముగ క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్ క్వార్టర్సు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, వైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మా వద్దను అనేకరకములు (క్రొత్తమాదిరి) గాజులు, మెడగొల్లులు, కానుకలు అడ్డగ వైకలు మొదలగు బంగారు నగలున్న సవరత్నములు వేసిన అనేకరకములు అడ్డగలు, జువెల్లలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపకరములు, పతకములు, మొదలగునవి పెండి రైలు కూజాలు, టప్పుడు, వేలాగిన్నెలు, కాపిసెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులను అనేకరకములు కాపుగొలుములు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారమునకున్న చాదినేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

సర్వనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాప్తియొక్క: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, తనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

మద్రాసు స్టాల్ కాన్ కోర్టు

1923 వ సంవత్సరపు న్యాయసంబంధ 16842 వాడులు.—వి. కున్వస్వామి శెట్టి అండు సకాసు ప్రతివాది.—ఎన్. వెంకటస్వామినాయుడు.

మామూరు వెల్లింగుటలోనుండు జపులిన్వాపారము చేయు ప్రతివాదియగు ఎన్. వెంకటస్వామినాయుడికి తెలియ చేయడమేమనగా.

కై చెప్పినవాడును నీకు 1923 వ సం॥ ఆక్టోబరు నెల 12 వ తారీఖున రూపాయలు 78-13-6 కు జపులి విక్రయంచేసిన బా పతుకుగాను నీవు చెల్లించిన సయింకపోను నిల్వ అసలుబాకిన్ని వడ్డీవ్వి చేర్చి రూపాయలు 48-14-3 కు నీమీద సదరు కోర్టులో సదరు నెంబరులో వ్యాజ్యము దాఖలుచేయుండు నెంబరు 1924 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 30 వ తారీఖున సదరు కోర్టు 3 వ జడ్జి వారిముందుగా విచారణకు వేసియుండుటవల్ల సదరు తాగి కున నీవు హాజరు కావలసినది. హాజరుకానియెడల సదరు నూటు యొక్క నోపార్టీగా విచారణ చేయబడునని తెలియజేయుచును.

చెప్పవట్టుం, } ఎ. సూర్యనారాయణయ్య, 24.9.1924. } వాదుల వకీలు.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

బాతకముయొక్క నకలుగాని జననకాల వివరముగాని తెలిపిన 1 సం॥కు, మాసవారిగ ఫలములు, శాస్త్రీయముగ వ్రాసి పంపుచును. రు. 2-0-0 అవును. (వి. పి. 24-0) బాతకము ననుసరించిన శ్రేష్ఠ 1 కి రు. 1-0-0. “జయవకేరణి” తాయె 1 కి రు. 2-0-0 యి కరవివరములకును వ్రాయుడు. విలాసము. అంజనేయ స్వామిశ్రోతిమాలము. తిరుత్తని. ఎం. ఎస్. ఎం.

పాటిహనుపూరులో కొట్లాట

21 వ తేదీని మరల ప్రారంభమయ్యెను

21 వ తేదీ ఆదివారమునాడు పాటిహనుపూరులో హిందువులకు మహమ్మదీయులకు మరల కొట్లాట ప్రారంభమైనది. ఆనాడే ఛేలంపండుగదినము. వారముతోజుల్కిందట యీమండలములో నున్న జిల్లాబాదు ఆసు గ్రామమున రావిచెట్టుకొమ్మ కొరకు హిందువులు మహమ్మదీయులను కొట్టుకొనిరి. అప్పుడొక మహమ్మదీయుడు చనిపోయెను. అప్పటినుండియు పాటిహనుపూరులో కావేషిలు ప్రబలుచుండెను. 21 వ తేదీరాత్రి 11 గంటలపుడు ఊరేగింపు జరుగుచుండగా ఆస్థలమునకు ఒక మైలుదూరమున ఒక మహమ్మదీయుని ఎవరో కొట్టిరి. అంతట కొందరు మహమ్మదీయులు చెబ్బలు తగిలినవనిపైని కెల్లబట్టకప్పి ఒక డోలీలో పడండ్లెట్టి ఊరేగింపుజరుగుచున్నచోటికి తీసుకొనివచ్చి హిందువులు వానిని చంపిరిని ఆరచిరి. అపుడా గుంపులో 7000 మంది మహమ్మదీయులుండిరి. తక్షణమే ప్రతిక్రియ చేయవలెన. అంతరకును ఊరేగింపు ముందుకు సాగ గూడదని వారందరూ గోలచేసిరి. జిల్లామేజిస్ట్రేటును ఉద్యోగులను వెల్లి సర్దుబాటుచేసి చెప్పగా అప్పటికి ఊరేగింపు ముందుకు సాగినది గాని గుంపులో చాలమంది వెనుకకు పోయి ఆ మహమ్మదీయులకు చెబ్బలుతగిలినతావుననున్న హిందువులయొద్దను భయపడుచేయ వారంభించిరి గాని పోలీసువారుగూడ వెంటనే అచ్చటికి పోయి వారిని పాకబోలిరి. ఆరాత్రి మరల నల్లరులు జరుగలేదుగాని ముసాదా ప్రతిపదిలోను రెండుకుతుములవారును ఒంటరిగా కనబడినవారిని కొట్టుసాగిరి. ఆశ్వికులకు పోలీసుభటులు రాజవిధులలో కావలిగాయమండిరిగాని ప్రక్కసందులకు జనము చాలలేదు.

5 గుర్రకంపై హెచ్చుగా నొక్కచోట చేరగూడదు. కత్తులను కర్రలను పట్టుకొని తిరుగగూడదు మున్నగు ఉత్తరవులను జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రకటించెను గాని కొట్లాటలు తగలేదు. కాలముండి గాయములు తగిలెను. సోమవారమునాడు తెల్లవారు సరికే ఆల్లరి ప్రారంభమైనది. జిల్లామేజిస్ట్రేటు చాలమందిని అరెస్టుచేయించెను. అందులన పగలు 11 గంట లనుసరికి అజిరి తగినది. అప్పటికి ముగ్గురు చనిపోయిరి. 42 మందికి గాయములు తగిలెను. సాయంకాలమున కొందరు దుకాణములను తెరపక పక్ష జిల్లామేజిస్ట్రేటు తంతివార్త

సగ 23 వ తేదీని జిల్లామేజిస్ట్రేటు దొరతనమునకు తంతివార్త వివేషము.

చేసి "21 వ తేదీరాత్రి కొట్లాటలు ప్రారంభమైనవి. 22 వ తేదీని వ విశివిడి పోట్లాటలు జరుగుచునే యుండెను. 23 వ తేదీని గూడ ఉత్తవుచేసెతిని. పోలీసులుగ స్థితిరుగుచున్నారు. 23 వ తేదీ జిల్లా ముగ్గురుచనిపోయిరి. 40 మందికి గాయములుతగిలెను. క్రమముగా దుకాణములను తెరచుచున్నారు. కాంతి ఏర్పడినది" ఛై జిల్లామేజిస్ట్రేటు తెలిపెను.

23 వ తేదీ రాత్రి జరిగిన కొట్లాట

23 వ తేదీరాత్రి 12 గంటలకు మరల కొట్లాట జరిగినది. హిందువు దుకాణమును ఒక మహమ్మదీయుని దుకాణమును కొలతెట్టిరి. నష్టముధికముగా కలుగలేదు. అర్ధరాత్రికే చాల క్రలువీడ్పులు వివబడినవిగాన సందుగొందులలో చిల్లరకొట్లాటలు జరిగినట్లు స్పష్టమైనది.

24 వ తేదీ కొట్లాట

24 వ తేదీ ఉదయమున మరల కొట్లాటలు జరిగెను. గురు చనిపోయిరి. మొత్తము 7 గురు చనిపోయిరి. మొత్తము 50 మందికి గాయములు తగిలెను. తెలివీనుండి పోలీసువారు ఆసను పరాతులును కొంతమంది వచ్చిరి. 24 వ తేదీనుండి సరలు కనిపియును చేచ్చెదని తెలిసినది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ద్యోగులను గూడ ఆల్లరులు హెచ్చుగానున్న విధులలో ముగ్గురు గా స్థితిరుగుచున్నారు. చాలమందిని అరెస్టుచేసిరి. ఇద 24 వ తేదీ మధ్యాహ్నము మరికొందరిని గూడ అరెస్టు అశ. 24 వ తేదీ మధ్యాహ్నము మరల గుంపులొట్లాట జరిగిన మధ్యాహ్నము 12 గంటలు మొదలు ఒంటి గంటవఱకును గాట జరుగలేదు. పిమ్మట రైలుస్టేషనువద్ద గొప్పగలభా జరిగి, అప్పుడే తెలివీనుండి రైలువచ్చినది. కొహిల్కొండ జిబిజను మనరు మకాయగారు రైలులోనుండి దిగి మోటారుబండి నెక్కినను. అబండిలోనుండియే పుమానును రాజాగారును

మరికొందరు హిందువులును దిగిరి. అపుడు 50 మంది మహమ్మదీయులు వారి నందరిని కొట్టుటయే గాక కమిషనరు మోటారుబండిని గూడ విరుగగొట్టిరి. నిరాయుధులను పోలీసువారిని తరిమిరి. పోలీసు సమయినన్నెవ్వరు అచట నుండెనుగాన నతడు రెండుసార్లు తుపాకిని కాల్చెను. వెంటనే కంటరులు పారిపోయిరి. అంతట రైల్వేపోలీసువారును ఆశ్వికభటులును సాయుధులై వచ్చి వారిని తరిమిరి. అంతటితో రైలుస్టేషనువద్ద నెమ్మది కలిగెనుగాని పట్టణమున మరిరెండుపేటలలో సాయంకాలము 4 గంటలవఱకును చాలగలభా జరిగెను. నిన్నమధ్యాహ్నము మరలయిద్దరు చనిపోయిరి. మొత్తము తొమ్మిదిమంది చనిపోయిరి. వారిలో 6 గురు మహమ్మదీయులు. 100 మందికి గాయములు తగిలినవి. లక్ష్మిలోను పాటిహనుపూరులోను గలభాలు ఒక్కమోద్రుగానే జరిగెను. ఏసందులో నో పదిమంది ఒకమతమువారు చేరి ఒంటరిగా వచ్చుచున్న ఆ న్యమతముని కత్తులతో పొడుచుట కర్రలతో కొట్టుటయే చాల చోట్లా జరిగినది. రెండుకుతుములవారును గూడ యీపద్ధతినే అనలించించిరిగాని ఎదుట బడి మొత్తముగా రెండుపక్షములు కొట్టుకొనలేదు. రైలుస్టేషనువద్ద 50 మంది మహమ్మదీయులుమాత్రమే గుంపుగావచ్చిరి. (ఆ. ప్రె)

వారావరణస్థితి

1924 సం॥ సెప్టెంబరునెల 25 వ తేదీ గురువారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, గత 24 గంటలలో ఆత్యధికవర్షం, గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షం, గత 24 గంటలలో సగటు వర్షం, గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షం, గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షం. Rows include గోపాలపురం, విశాఖపట్టణము, కాకినాడ, మచిలీపట్టణము, కర్నూలు, బళ్లారి, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, నేలము, కోయంబత్తూరు, తిరుచునాపల్లి, నాగపట్టణము, మధుర, పాంబన్, తిరువల్వేలి, తిరువేంకటము, కొచ్చిన్, కొలకొట్టు, మంగళూరు, బెంగళూరు, మెదక్ కార, కొడైకనాల్.

మచిలీపట్టణమునందు 4.25, కాకినాడముందు 4.39, విశాఖపట్టణమునందు 1.75, గోపాలపురమునందు .60" వర్షము కురిసెను. కాకినాడలో పగవేడిమి 83, మచిలీపట్టణమునందు రాత్రివేడిమి 24 తక్కువగా నున్నది. బళ్లారిలో 24.1 వర్షము పడినది. మద్రాసులో 8.94 నెల్లూరులో 1.74 వర్షము పడినది. మొత్తము పైని వర్షము తక్కువ యగ సూచనలు గలవు. రాష్ట్రమునందు ఎక్కువవర్షం నింకను కొంతకాలము కురియుచుండును.

సి. ఆర్. నాపూరు.

కాకతీయరాష్ట్రము.

యలమందకోశేశ్వర

శాసనావళి

శ్రీమత్కోశేశ్వరస్వామివారి దేవాలయము గుంటూరు జిల్లా నర్సరావుపేటతాలూకా కోటప్పకొండమీద గలవనువిషయము సర్వజనవిదితమేకదా. అచ్చటికష్టవిషయములు 5-7-24 తేదీన ఆంధ్రప్రత్రికయందు ప్రకటించితిని. ఇప్పుడు యీవిషయమై చంద్రాసు ఓరియంటల్ ప్రెసుంచి సాధ్యమైనంత వరకు శాసనముల (కాపీలను) సంగ్రహించితిని. తద్వివరములను క్రమముగ ప్రకటింపదలచి యీ క్రిందివారినిగూర్చి సామాన్యముగ ప్రకటించుచున్నాను.

(1) శ్రీ మన్మట్టి నాయకుడు గారు 1050 సం॥ లు ఉత్తరాయణ సంక్రాంతి నిమిత్తం కొంతభూమి నిచ్చి గుడికట్టించున వహాపురుషుడని శాసనముందు కలదు.

(2) వెలనాటి రాజేంద్రవోభాగంకిరాయని భార్య యైన దాసుదేవిగారు కోటప్పస్వామివారి కొండపడవటిభాగమున స్వామివారికి ఆఖండద్వీపమునకు గాను 165 ఎకరములు భూమిని యీనాముగా యిచ్చినట్లు శాసనమునందు కలదు.

(3) 1218 సం॥ అనగా బహుధాన్య నామసంవత్సరపువ్య శు గిలు బుధవారం శ్రీ కోశేశ్వరస్వామి శ్రీకృష్ణదేవరాయల యనుమతినిమంత్రి తిమ్మరుసు శ్రీ స్వామివారి ఆలయములో జరుగవలెనని వైభవమునకు గాను కొండకాపురను గ్రామమును దేవున కర్పించిరి. (యిది దక్షిణభాగమున యలమంద కొండక్రింద యున్నది.

(4) ఇంకొక మహాపురుషుడు 1055 సం॥ ఉత్తరాయణ సంక్రాంతినిమిత్తం బోలినాయకునికొడుకు శిశునాయకుడు దేవునికి ఆఖండద్వీపమునకు 165 యకరములు యిచ్చె నని శాసనము కలదు.

(5) ఇంకొక మహాపురుషుడు పెద్దిపెట్టి కొండిపెట్టి గాబోయిడు శాశ్వతముగా స్వామివారికి యిచ్చినభూమి 165 యకరములు అని వున్నది.

(6) 1060 సం॥ శకమున ఉత్తరాయణసంక్రాంతి నిమిత్తం పెద్దకొండప్ప నాయుడు తనతండ్రి దనడుబరినాయకుని పేర ధర్మార్థముగా శ్రీ కోశేశ్వరస్వామివారికి యిచ్చినది అఖండవత్తి నిమిత్తం యిచ్చినభూమి 165 యకరములు అని శాసనమున వున్నది.

(7) 1091 సం॥ ఉత్తరాయణ సంక్రాంతినిమిత్తం సాని పోలను తమతల్లి ముద్రవల్లి పేర ధర్మార్థముగా స్వామివారికి యిచ్చినది 165 యకరములు అని శాసనము వున్నది.

(8) 1055 సం॥ ఉత్తరాయణ సంక్రాంతినిమిత్తం ప్రోలినాయకుని కొడుకు ధర్మార్థముగా స్వామివారికి యిచ్చిన భూమి 165 యకరముల భూమి అని శాసనము వున్నది.

(9) 1096 సం॥ పుత్తరాయణ సంక్రాంతినిమిత్తం వక మహాపురుషుడు 165 యకరములు యిచ్చినట్లు శాసనము వున్నది.

ఆలయమునందున్న ప్రతిమలు:—

- (1) నాగకన్నియప్రతిమ ౧.
- (2) దుర్గదైతవులు ప్రతిమలు ౨.
- (3) నెమలివాహనము ప్రతిమలు ౨.
- (4) పరమేశ్వరప్రతిమ ౧.

మొత్తము ప్రతిమలు ౬.

కలకత్తా మార్పాడినతం

హోలేలో మ హేశ్వరిగారి భూదాసము

తిరుచునాపల్లి, సెప్టెంబరు 24:—తిరుచునాపల్లి జిల్లా ఉపయపాలయం తాలూకా వాలకురివి గ్రామములో 38 ఆదిద్రావిడుల ఉపయోగము కొర కొర కొర కలకత్తా కలదు. కలకత్తా మార్పాడి రిలీఫుసంఘము తాలూకా హోలేలో మహేశ్వరిగారు నిర్మించిరి. కలకత్తా మార్పాడినతం అని పల్లెకు చేరా బెట్టబడెను. పల్లెఅంతయు సుమారిత ఎకరముభూమి విస్తీర్ణము గలది.

రామహరి డి. జి. 1-3 డి. 0-౪-0

ఈ భూములను నీటితో కలప కట్టించిన శాసనములనుగా దానిమిషములలో మొదలంట రాసిపోవును. దీనివలన చర్మములు పెక్కుది, మంటుముందడు, కొనుములు రాసిపోవును

మహాత్ముని మహాపవాసదినము

నేడు ఎనిమిదవదినము

మహాత్ముని ప్రధాన వ్యాసము

వల్లభాయిపట్టెలు, రాజగోపాలాచారి, డాక్టరు ఆసినిసింబు, చింతామణి, హా||లాలూభాయిశామల్లాసు, చౌదరివహబుద్ధిన్, మణిలాలు కొఠారిగార్లు 25వ తేదీ ఉదయమునకు ఢిల్లీ చేరెదరు.

మహాత్ముని ప్రధాన వ్యాసము

ఉపవాసదీక్షకు కారణము

“నేను దీర్ఘలోచన చేయకుండ ఈదీక్షను బూసలేను. అసహాయోద్యమమును ప్రారంభించి నష్టపడినందుకూడ నేను నాప్రాణమునే పణముగా పెట్టితిని. నేను కనులు మూసికొని దానిలోనికి ఉరుకులేదు. దానివలన చాల ఉపద్రవములు కలుగునని చాలమంది నాకు ముందుగా తెలిపియున్నారు. మానవుడు అల్పుడు. ఫలితము సత్యమేనని తెలిసికొనజాలడు. తనప్రార్థనల కిది ఫలితమని ఆతడు తలచునది వాని అహంభావముయొక్క ప్రతిధ్వనియే యగుచుండును. సర్వేశ్వరుడు మానవునికి సరిగా చేయూత నిచ్చి నడిపించుటకు ఆమానవుడు కేవలము పరిశుద్ధుడుగానుండినగాని భగవంతుడు కరావలంబన మొనగడు. ఏమాత్రము దుష్పితయున్నను మానవుడు క్రిందబడుచునే యుండును. అట్టిచిత్తశుద్ధి నా కింకను గలుగలేదు. కావుననే నేనిటుల పడుచు లేచుచు నున్నాను. నా ఆత్మను గూర్చియు నితరులనుగూర్చియు ప్రయత్నములను (పరిశోధనలను) చేయుచుండినగాని నేను వైకి లేవజాలను. అందుల కిక పేరుసాధనములేదు. భగవంతుడు కల్యణరహితుడని నాకు గట్టిపట్టుకముగలదు. గాన మానవప్రకృతిగూడ సహజముగ నట్టిదేయని నేను నమ్మెదను. శరీరములు అనేకము, అత్యవకము. సూర్యకిరణములు అపరిమితము. వానికి స్థానమగు సూర్యుడు ఒక్కడే. ఈ కారణముననే ఉత్తములగు పుణ్యపురుషులనుండియు అధములగు పాపాత్ముల నుండియుగూడ నేను విడిపోజాలను. కావున నాకు యిష్టమున్నను లేకున్నను మానవజాతి సంతను నాప్రయత్నమున కలుపుకొనుట తప్పనిసరియేయగుచున్నది. ప్రయత్నము మానుట అసలే వీలులేను. జీవయాత్ర అనగా ప్రయత్నపరంపరలు. ఒక్కొక్క జీవితమున అనంతము లగు ప్రయత్నములు జరుగుచుండును. అసహాయోద్యమము ప్రమాదకరమగు ప్రయత్నము (ఎక్స్పర్మెంటు - పరిశోధన) అని నేనెరుగుదును. అది ఒక్కొక్కపుడు చాల అసహజమును, క్రూరమును, పాపకరమును గూడనగును. చాలచోట్ల దానిపట్టి మను నేను ద్రువపరచితినిగాని కొట్లకొలది ప్రజలచే దాని ననుష్ఠింపజేయుటలో పొరబడుటకు చాల నవకాశముండెను. గాని కఠినవ్యాధులకు కఠినచికిత్సలను చేయకతప్పదు. అరాజకము మున్నగు మహానరకములు దేశమున కలుగకుండ జేయవలెనని దౌర్జన్యవిరహిత మగు అసహాయోద్యమము సవలంబించుటయే విధి. దౌర్జన్యమును బహిష్కరించుటచే నాప్రాణమును త్రాసులో నుంచవలసివచ్చి

నది. రెండేండ్లక్రితము పరమమైత్రితో నుండిన హిందువులును మహమ్మదీయులును ఇప్పుడు చాలచోట్ల కాట్లకుక్కలవలె కొట్లాడుచుండుటచే వారవలంబించిన అసహాయదీక్ష. దౌర్జన్యవిరహితము కాదని నిరారణమైనది. బాంబాయిలోను చౌరీచౌరాలోను మరిచాలచోట్లను జరిగిన పనులవలననే నేనివిషయమును చూచాయగా గ్రహించితిని. అప్పుడు నేను తపముచేసితిని. అది తాత్కాలికముగ మాత్రమే పనిచేసెను.

అతిదారుణము

ఇంత దారుణముగా మతకలహములు మరల తలచూపునని నేనెన్నడును తలపోయలేదు. కోహాటు దురంతముల వార్తను వివజాలకపోతిని. “ఉపన్యాసములవలనను నీతిబోధలవలనను లాభము లేదు. గట్టిసాధనమును ఆలోచించవలెను” అని నేను సబర్బతీనుండి ఢిల్లీకి బయలుదేరు సమయమున శ్రీమతి సరోజినీగారు నాకు వ్రాసెను. ఆ బాధ్యతను ఆమె నాపైన వేయుట యుక్తమే. ప్రజలలో అపరిమితమగు నూతనోత్సాహము కలిగించినవాడను నేనేకదా? గాన ఈనూతనోత్సాహము ఆత్మనిర్భాలనసాధనముగా పరిణమించినది గాన దానికి సాధనమును కనిపెట్టుటగూడ నావిధియే యగును. “నేను గట్టి పరిశ్రమచేసి ఆసాధనమును కనిపెట్టెద” నని ఆమెకు వ్రాసితిని.

ఏది ఆసాధనము?

వట్టి ప్రార్థనము యిత్తడిమోతవలె నిష్ఫలము. ఇట్టి దీర్ఘోపవాసమే అట్టిపత్తిక్రియ యను విషయమునాకప్పుడుబాత్తుగా తెలియదుగాని నా ఆత్మ పరివేదనమును తొలగించుట కెంతటి దీర్ఘోపవాస దీక్షయైనను అల్పమే యగునని మాత్రము నేనెరుగుదును. నేను తప్పుచేసితినా? తొందరపడితినా? పాపమునకు లొంగితినా? ఏమో! వీని నన్నిటినిగూడ నేను చేసియుండవచ్చును. వేనినిగూడ చేయకయే యుండవచ్చును. నా కది యేదియును నిర్ధారణగా తెలియదు. కాని నాకనుల ఎదుట జరుగుచున్న కార్యములు మాత్రము రూఢిగా తెలియును.

అహింసా సత్యముల సవలంబించిరా?

నిజముగా దేశీయులు అహింసను సత్యమును అవలంబించి యున్నచో వారిట్లు కొట్లాడుదురా? ఇట్టి దుస్థితి సంభవించునా? నాబాధ్యత ఎచటనో కలదనుట స్పష్టము. అమేతీ, శాంభలు, గుల్బర్గా కొట్లాటల సమాచారములను వినినపిమ్మట నాకు చాలకలవరము కలిగినది. నా మిత్రులగు హిందువులును మహమ్మదీయులును అమేతీ, శాంభలు కొట్లాటలను గూర్చి వ్రాసిన వృత్తాంతములను నేను చదివితిని. గుల్బర్గా వెళ్లిన హిందూమహమ్మదీయులముత్రాలు కలిసి వ్రాసిన

వృత్తాంతమునుగూడ నేను చదివితిని. అత్యధికమగు మనఃక్షోభతో నేను వ్రాయుచుంటిని గాని నివారణోపాయ మేదియును నాకు గోచరింపలేదు. అంతలో కోహాటుదురంతముల సమాచారము వినవచ్చుటచే నాహృదయమున గొప్పమంట ప్రజ్వలించినది. ఏమి చేయవలెను?

రెండురాత్రులు చాల మనోవ్యధతో పరితపించితిని. 17 వ తేదీ బుధవారమునాడు నాకు సాధనము గోచరించినది. సత్యాగ్రహశ్రమమున నేను తపమొనరించుటయే సాధనమని పొడగట్టినది. తెలిసియు తెలియకయు చేసినపాపముల నన్నిటిని తమింపుమని ప్రతిదినమును ఉదయమున ప్రేమ మూర్తియగు శివుని మేము ప్రార్థించుచుండుము. తెలియక చేసిన పాపములను తమింపు మని త్వత్ హృదయుడనై దేవదేవుని ప్రార్థించుటయే నా తపము. నన్ను ప్రేమించుచున్నామని తెలిపెడు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును అది యొకప్రబోధనము. నిజముగా వారు నన్ను ప్రేమించుచున్నచో, వారిప్రేమకు నే నర్హుడనై నచో, హృత్కమలమధ్యమునుండి భగవంతుని కూలద్రోసిన మహాపాతక మొనరించినందులకు వారందరును నాతోపాటు తపము నలుపవలెను. ఒకరి మతము నొకరు దూషించుట, అవాచ్యములను పలుకుట, అసత్యముల నాడుట, నిర్దోషులతలలు పగులగొట్టుట, దేవాలయములను మసీదులను పాడుచేయుట, మైలపరచుట మున్నగు దుష్కార్యములను చేయుటయే హృదయవీతమునుండి భగవంతుని తొలగించుటయని గ్రహింపదగును. మన దేశమున జరుగుచున్న యీ మతకలహములను చూచి ప్రపంచమున కొన్ని దేశములవా రానందించుచున్నారు. మరికొన్ని దేశములవారు విచారించుచున్నారు. మనము కలిరాజదుర్భోధనలకు లొంగి పోతిమి.

మిరు చేయవలసినతప మేది?

హిందువులును మహమ్మదీయులును చేయవలసినతపము ఉపవాసదీక్ష గాదు. కొట్లాటలను మానుటయే. హిందువులు మహమ్మదీయులపై నను మహమ్మదీయులు హిందువులపై నను ద్వేషమును వదలుటయే గొప్పతపము. ఏవరుగాని మతధర్మములను వదలవలెనని నేను కోరను. మతధర్మములు సామాన్యములుగావు. కఠినతమములు. తాము చేయుచున్న పని మతధర్మమే యగునా? అనువిషయమునుమాత్రము బాగుగా రెండుమతములవారును ఆలోచించుకొనవలెను. ప్రాపంచికలాభముల కొరకు మీరు కొట్లాడగూడదుగాని నేను ఉపవాస దీక్షను బూనితి నను కారణమున నెవ్వరును మతధర్మములను వదలుకొన గూడదు. అందువలన నాకు మరింతదుఃఖమే కలుగును గాని చిత్తశాంతి కలుగదు.

నా తపము దైవసంబంధము

నేను దైవమునుగూర్చి తపము చేయుచున్నాను. ఆవిషయమున నే నెవ్వరితోడను ఆలోచింపలేదు. ఆనాడు చాలసేపు నాకడనుండిన హక్కి అబ్దుల్లాఖాను సాహేబుగారితో గూడ నేనాలోచింపలేదు. భక్తుడు భగవంతుని వేడ బూనినపుడు అచట మరియొకమానవునికి ప్రసక్తి లేదు. ఇంకొక మానవుని భక్తుడు సంశయ ముండిన నడుగవచ్చు

నుగాని నాకెట్టి సంశయమునులేదు. మిత్రులు నన్ను వారింప జూచెదరుగాని అట్టి విషయములలో ఆలోచన కవకాశములేదు. శ్రీరామచంద్రుడు కాంతారవాన మొనరింప నిశ్చయించుకొనినపుడు తల్లి కొనల్యాదేవి కన్నీరు మున్నీరుగా వడ్చినను, వసిష్ఠాది మహర్షులు వారించినను గూడ చలించలేదు. దేశీయులందరు నేకమై మొరలిడినను తాను వెడలిపోయిన తండ్రి జీవించని తెలిసియున్నను గూడ నాధీరోదాత్తుడు సంకల్పమును మార్చుకొనలేదు. ఈవిషయము లన్నియును క్షణభంగురములు. శ్రీరామచంద్రుడు డటుల శిలాహృదయుడై ఆకర్షణలనన్నిటి నతిక్రమించకుండినచో హిందూమతము శ్రేష్ఠత్వమును గోల్పోయియే యుండును. తాను మానవసేవ చేయవలెననినను మానవప్రపంచమున కాదర్శప్రాయుడు కావలె ననినను తాను గట్టిదీక్షను బూనక తప్పదనియే శ్రీరామచంద్రుడు డటుల కృతనిశ్చయము డయ్యెను.

మహమ్మదీయునియింట తపము చేయవచ్చునా? హిందువునకు నేను మహమ్మదీయుడగు మహమ్మదాల్ గారియింటనుండి తపముచేయుట సరియగునా? దోషముకాదా? అందుదోషమేమియునులేదు. నేను ఎవ్వరిపైనగాని ద్వేషముతో తపముచేయుట లేదు. నేను మహమ్మదీయుని యింటనుండి తపము చేయుచుండుటచే నాకు తమపై ద్వేషము కలదని మహమ్మదీయులు. దుర్భ్రమజెందుటకుగూడ అవకాశములేకుండ పోయినది. ఇప్పటిస్థితిలో నాతపమునకు మహమ్మదీయగృహమే సముచితస్థలము.

మహమ్మదాల్ గారెవరు? అంతకు రెండురోజులకుముందు మే మిరువురమును స్వంతవిషయమునుగూర్చి మాటలాడుకొనినపుడు నాకుగలదంతయును మీయదియే - మీకుగలదంతయును నాయదియే అని నేను తెలిపితిని మహమ్మదాల్ గారియింట నాకు ఆదరణ జరిగినటుల మరెచ్చటనుగూడజరుగలేదనికృతజ్ఞతాపూర్వకముగా నేను తెలుపుచున్నాను. నానోట మాట రాకముందే వారు సర్వమును కనిపెట్టి సిద్ధపరుచుచు కనునన్నల మెలగుచున్నారు. నాకు సౌఖ్యమును కలిగించవలెనను చింతకంటె వారికుటుంబమువారి కందరికిగూడ నేరుచింతయే లేదు.

డాక్టరులు అయూచితముగా నా శరీరరక్షణభారమును డాక్టరులు అన్నానీ, అబ్దులురహమానుగార్లు తలపై వేసికొనిరి. వారనుదినమును నాశరీరమును పరీక్షించుచున్నారు. నాజీవితకాలమునందు పెక్కు సార్లు నేను చాలసౌఖ్యము ననుభవించితిని. ఇప్పుడు మరల నట్టి ఘనమగుసౌఖ్యదశ నాకు లభించినది. వారికి నాపైగల ప్రేమ పొంగి పారలుచు అమృతపానసదృశమై యుద్బాధను పూర్తిగా తొలగించు చున్నది.

ఇందువలన హిందువుల కవకారము కలుగునా? నేను నిరంతరమును మహమ్మదీయులమధ్య నుండుటచే హిందువుల భావములను గ్రహింపగల శక్తి నాకు లేకుండ పోవునని కొందరు గుజగుజలు పోవుచున్నారని వింటిని. నామానసమే హిందువుల మానసము. నాశరీరమునందలి ప్రతి అణువును హిందూమతమై యుండగా నేను హిందువుల

మధ్య నుండవలసిన అవసరమేమి కలదు? ప్రతికూల పరిస్థితులలో నా మతదీక్ష వికసింప జాలకపోయినచో నాకుగల మతభక్తికడు నీచమని చెప్పకతప్పదు. హిందువుల ఆవశ్యకతలు సహజముగనే నాకు గోచరించును. మహమ్మదీయుల చిత్తవృత్తి నేను గ్రహింపవలసియున్నది. గాన వారిసాహచర్యము నా కధికమైనకొలదియే వారి విషయమున నేను న్యాయముగా మెలగగలుగుదును.

గాఢమైత్రికొరకు ప్రాణములనైన సర్పించెదను రెండు మతములవారికిని గాఢమైత్రిని కలిగించుటకు నేను సాధనభూతుడను కాగోరెదను. అందులకు నారక్రము సహాయకమగునేని సంతోషపూర్వకముగా నాప్రాణముల సర్పించెదను. నాకు హిందువులపై నెట్టిప్రేమ గలదో మహమ్మదీయులపై నగూడ నట్టిప్రేమయేకలదని ముందుగా వారు గ్రహింపగలిగిన గాని నాప్రాణముల సర్పించిన ప్రయోజన ముండదు. సర్వజీవులను సమముగా ప్రేమింపుమని నామతము బోధించుచున్నది గాన నా కట్టిశక్తి నొనంగు మనియే యాశ్చర్యని ప్రార్థించుచున్నాను. ఇట్టి సర్వసమత్వము సిద్ధించుటకు గూడ నీతపమే సాధనమని నేను నమ్ముచున్నాను. అందువలననే స్వార్థరహితమగుప్రేమ కలుగగలదు.

పత్రికానిర్వహణము రెండు మూడువారములవరకును పత్రికలకు వ్యాసములను వ్రాయనుగూడదు చెప్పనుగూడదని డాక్టరులు కఠినముగా నాజ్ఞాపించిరి. గాన నేను విరమింపవలసి వచ్చినది. ఎంగు యిండియాపత్రికకు ఆంధ్రానుగారును, నవజీవనుపత్రికకు మహాదేవదేశాయిగారును వ్రాసెదరు. - అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ఎంగుయిండియా)

* * * * *

నిన్నటి ఆరోగ్యవార్త

న వ జీ వ ను

“నేడు 24 వ తేదీ 7 వ ఉపవాస దినము” మహాత్ముడు కొంచెము నీరసముగా మాత్రము కనబడెను. 23 వ తేదీరాత్రి బాగుగా నిద్రపట్టినది. 2 పైంటులనీరు త్రాగెను. ఇంకను ఉత్తరములను వ్రాయగల దార్ధ్యము మహాత్మునకు కలదు. నాయకులసభకు వచ్చుప్రముఖుల కొక లేఖను నవజీవను పత్రిక కొక అద్భుతమగులేఖను 23 వ తేదీని మహాత్ముడు స్వయముగా వ్రాసెను. 23 వ తేదీని 136 గజములనూలు వడికెను.

డాక్టరుల ప్రకటనము “24 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలతో 7 వ రోజు ఉపవాసము పూర్తియైనది. 7 రోజులు ఉపవాసము పూర్తియైనందున నీరసము కొంత హెచ్చినను అనుకొనినంత హెచ్చుగా నుండలేదు. 21 వ తేదీని - 94 పౌనుల - 2 అవున్సులును 23 వ తేదీని - 93 పౌనుల - 12 అవున్సులును మహాత్ముడు తూనికలో తూగెను. 24 వ తేదీ నుండి సాయంత్రము బండిలో షికారు వెళ్లుటగూడ మానివేయవలెనని డాక్టరులు తెలిపినందున షికారుడ నిలిపివేయబడెను.

మహాత్ముని ప్రకటనము నాయకులసభకు నేను రాజాలక పోవుచున్నందులకు చాల చింతిలుచున్నాను. నా ఉపవాసమే చాల ఆందోళనమును కలిగించెనని నే నెరుగుదును. నారాక మరింత విచారమును కలిగింపగలదు. నేను సశరీరుడనై ఆసభలో నుండజాలకపోయినను నా ఆత్మ అచటనే యుండగలదు.

నా ఉపవాసదీక్షవలననే నాయకులుసమావేశమగుచున్నారు. సభకువచ్చినవారందరును హృదయశోధన గావించుకొని నిర్భయముగను ధారాళముగను సత్యమును తెలిపెదరని నమ్మెదను. అనవసర విషయములను వదలి ముఖ్యవిషయములనే చర్చింతురని నమ్మెదను. ఎవ్వరును గూడ తమమతధర్మములను విశ్వాసమును కొంచెమైన వదలగూడదు. వదలినచో నాకు చాల విచారము కలుగును. మనఃపూర్వకమగు శాంతి కలుగవలెను గాని అజుకులబొంతవలన నేమియును లాభము లేదు. మనస్సులుకలియవలెను. అందులకు మనఃపూర్వకముగ దాచరికము లేకుండ మాటలు జరుగవలెను.

దేవాలయములనుపాడుచేయుట తమధర్మము. మహమ్మదీయుడు గాని మహమ్మదీయమతము నవలంబించిన అన్యమతస్థుడుగాని మహమ్మదీయ మతమును వదలి అన్యమతమును అవలంబించినచో వారిని శిక్షించుట తమవిధి. అని మహమ్మదీయులు తలచినచో ఆసంగతిని వారు దాచకుండు గొంతె తిశేలువలెను. మసీదులయెదుట వాఙ్మములను ప్రోగించినచో బలవంతమున దాని నాపుట తమ విధియని వారు తలచినచో ఆవిషయమును స్పష్టముగా తెలుపవలెను. అటుల వారు స్పష్టముగాచెప్పినచో నేను వారిని గౌరవించెదను. ఈదౌర్భాగ్య దేశమున కిక శాంతికలుగదని నాకపుడు స్పష్టమగును. అట్లు నిజమును తెలిసికొనుటకే నేను సంసిద్ధుడనగుదును గాని యితరుల ఒత్తిడివలన మతసంబంధములగు సమ్మకములను మహమ్మదీయులెవ్వరుగాని మరుగుపరచినచో నేను సహించజాలను.

“మసీదులను పాడుచేయవలెను. గోహత్య చేయకుండ మహమ్మదీయులను నిర్బంధించవలెను” అని హిందూమతము విధించెనని హిందువు లెవ్వరును చెప్పజాలరని నే నెరుగుదును. ఈషనులు చేయుట పాపమని నేనెరుగుదును. ఐననుగూడ హిందువులు వానినే చేయదలచినచో ఇతర మతములవారి దేవళములను పాడుచేయుటయు బలవంతమున గోవధలను మూనిపించుటయు తమవిధియని తలచినచో వా రావిషయమును స్పష్టముగా తెలుపవలెను. దుఃఖనిమగ్నమగు నీదేశమున కిక శాంతి కలుగదని నేను స్పష్టముగా నపుడుగ్రహింపగలుగుదును.

నే నుపవసించుచున్నానను కారణమున ఎవ్వరును ఏవిషయమును మరుగుపరచగూడదనియే నేను స్పష్టముగా తెలుపుచున్నాను. మాయసమాధానమువలన నాదుఃఖము మరింత అధిక మగును. అపుడు నాస్థితి మరింత దుర్భరమగును. గాన నా ఉపవాస విషయమును సభ్యులు పూర్తిగా మరచిపోయి చర్చింపవలెను. అది అసాధ్యమని సభ్యులకు తోచినచో దీక్ష ముగియవరకును సభను నిలువదగను” అని మహాత్ముడు ప్రకటించెను.

నాయకుల రాక

నేడు (25 వ తేదీ) ఉదయమున డాక్టరు బి.ఎం.టి., బెల్లంవాలా, జయకర్, సరళాదేవి, చౌదరాణి, పురుషోత్తమదాసు టాండనుగార్లు ఢిల్లీ చేరిరి.

రాజగోపాలాచారిగారు 24 వ తేదీకి అహమదాబాదు చేరిరి. వల్లభాయి, కొంభాణి, ఆచారి గార్లు 23 వ తేదీ ఉదయమున అహమదాబాదు నుండి ఢిల్లీకి బయలుదేరిరి.

కార్మికసంఘము

అహమదాబాదు కార్మికసంఘ సభ్యులందఱును తీర్మానములలో మహాత్ముని ఆశీర్వాదమును కోరి ప్రార్థనలు కావించవలెనని కార్యదర్శి 24 వ తేదీని కరపత్రములను ప్రకటించెను.

సర్వెంటుస్ ఆఫ్ యిండియా సంఘసభ్యుడు డాక్టరు జగదీయాగారు 23 వ తేదీ ఉదయమున పూనానుండి ఢిల్లీకి బయలుదేరిరి.

తనకు ఆహ్వానము లేదు. తాను సభకు వెళ్లదలచుకొనలేదు అని డాక్టరు పరంజపిగారు (పూనా) ప్రకటించెను.

సభా విషయము

చాలమంది నాయకు లనుదినమును వచ్చుచున్నారు. సభలో ఏమి జరుగునో ఇంకను ఏమియును నిర్ధారణకాలేదు. రాజాలనివారు అనేకవిధముగా సూచనలను చేయుచు లేఖలను, తంత్రులను పంపుచున్నారు. అందరి కిని సంతృప్తి కరమగు సమాధాన మింత వరకు కనబడలేదు. నేడు (25) మధ్యాహ్నము ఢిల్లీకి వచ్చిన నాయకుల యిష్టానుసారము జరిగినది. వీరికవిధానమును నిర్ణయించెదరనియు నాయకులసభలో దానినిగూర్చి చర్చ జరుగుననియు తెలియుచున్నది.

గాంధీమహాత్ముని ఉపవాసదీక్ష

మధరణ్జీ హిందుమహాత్ముడియు లటు లత్యంతబుద్ధుడగుట యందుక్రొధానలక్ష్యాల తర్వణగ నయ్యా? వారిలోవారినో దరభావంబును మాని, పోరగ, మహాత్మా! యెంతయుకా

గండియి

త్రరి సీతా దీక్షబూనితెకటా! త్రైలోకములో బెగ్గలక్. పురిపండా అప్పలస్వామి.

మ|| మర్రివై మహాత్మునిమాధ్యమునుబాటించిసాహసముకొనతలంబు నిష్ఠాదానకుండుటయ దేశక్రేయమనొక భా, గతభూమిం గల పెద్దలార హిత మానాలస్యమునైనెవక పతనంబొనన యాశయం బింక సంఘస్నేహమున్నుండి. చ|| నిరశనుడై యాహ్నికము నివృత్తమండగాంధీదేవునిక మరుగ బోకుడయ్యు మనకామహానీయుడు జేయుపేలు ల బుద్ధముగనుండలేదే? మన మూరక జూచిన లగ్నయోగె భి కరరిపు జాలముగైలువ కాంతము బూన్చిన చేతకాడహా. ఉ|| ధండిలకాయయై పరమ తాపస్వతిని నుండి హిందువు ల్పండులమంతట న్నరమ సాప్రపదీనత మహ్యవాలితో నుండగ జేయు మంత్రమును సుచ్చత జెప్పుచు నున్నవాడదే పండుగ గాలము స్వమపకందలు వీడుడు వైరభావమున్.

కేసరి ఆదినారాయణుడు

ఉ|| నీరసగాత్ర! నీవరయు నిన్ననో మొన్ననోగాదె బంధనా గారమునందు మృత్యువునుఖంబును దప్పితి? వింతలో నిరా హరత్రయభూటాలవిననయ్యెను, — మాతమున్నయన్నములో నీరయిపోవుచున్నయిది నీ పువపాపము చేయుమండటన్. కా|| ఓధిల్లి పురవాసులార! విసలేదో మూలాగాంధీ, యూ లీ, ధంకానిగ్రంథిధ్వజులు? తెల్వించేవో మీనిద్రకు? “యాధిక్ష హిందు మహాత్ముడియులకు మొట్టో వ్యవములో పద్దనున్”

మూఢత్వంబును వీడి దేశహిత మామోదించిమెల్కొందుడి! ఉ|| చేరును పేయండంతును వచింపగలేదు మహాత్ముడింక మీ వాదుల గట్టిపెట్టి “సహవాసులమైతి” మనుండు భారతీ పాదము లానంగా శపథవాక్కులగాంధీమహాత్ము ముంగటన్ మోదముగూర్చుండెల్ల రక భోజనంజేయగఁజోకుండాతనిన్. గీ|| నీకు నేకీడు రాకుండుంగా! వినుత లోకకళ్యాణ మార్గావలోకుడివు గాన, నీతల్లి భారతి కడుపు చలువ నమలగుగణ కంధి! మహాత్ముగాంధీ.

శ్రీనివాసాస్త్రి

ప్రార్థనసభలు

డిల్లీనగరము

డిల్లీలో పాటేడేమందిరములో గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. మాలానామహాత్ముదాల్గారు మొదట ప్రార్థనచేసిరి. పిమ్మటమాలానాఅబ్దులు కలాం అజమ, పండితదీనదయాగుగార్లు ఉపన్యసించిరి.

సేలం

24 వ తేదీని సేలంబో దేవాలయములలోను యిండ్లలో ను ప్రార్థనలు జరిగినవి. 28 వ తేదీని బహిరంగసభ జరుగును.

ఆలిఘరు

ఆలిఘరులో హిందువులును మహాత్ముడియులును కలసి బహిరంగసభ చేసిరి. “వికమత్వమునకు శక్తించన లేకుండ ప్రయత్నించెదము. మీరు (మహాత్ముడు) ఉపవాస ప్రత్యము మానగోరెదము” అనుతీర్మానము ఆసభలో ఆమోదించబడెను.

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము

ఈసంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము కలకత్తాలో బహిరంగసభ జరిగినది. మహాత్ముడు ప్రత్యము మానవలెనను తీర్మానమాసభలో నామోదించబడెను.

ఆసాముశాసనసంఘసభ్యులు

ఆసాముశాసనసంఘసభ్యు లగు భారతీయులు షిల్లాంగు లో సమావేశమైరి. “మహాత్ముడు ఉపవాసదీక్షను మానవలెను” అనుతీర్మానము సభలో నామోదించబడెను.

బెజవాడ

24 వ తేదీని బెజవాడలో బహిరంగసభ జరిగినది. ప్రార్థనలు జరిగినవి. ఆంధ్రరత్న దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య, మోదరు సామెలు, అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావు గార్లు వికమత్వా వ్యక్తకతనుగూర్చి ఉపన్యసించిరి.

కెనడా మోహిదీజిత

డిల్లీలో బహిరంగసభ

కెనడా మోహిదీ జితనారికి స్వాగత మొసగుటకు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఢిల్లీలో బహిరంగసభను జరిపిరి. జితవారు మహాత్మునిబస కేగి మహాత్ముని సందర్శించిరి. వారు 26 వ తేదీని అమృతసరుకు బయలుదేరెదరు. (అ. ప్రె.)

వరద సహాయము

స్టేట్స్ సెటిల్ మెంట్ ప్రభుత్వము రు 10000 నిచ్చిరి

ఉదకమండలము, సెప్టెంబరు 23:— మదరాసు రాజధానిలో వరదబాధితులకు వారి సహాయార్థము ప్రైయిట్టు సెటిల్ మెంట్ ప్రభుత్వమువారు రు 10000 విరాళమును గవర్నరుగారికి పంపిరి ప్రభుత్వమందిర ప్రకటనయొకటి చెప్పుచున్నది.

మహామదీయపము

హిందూమహామదీయ సమ్మేళనకమిటీ

హిందూ మహామదీయ వికమత్వ మభివృద్ధిజేయుటకు జాతీయపక్షసభ్యులు ఆమోదించిన తీర్మానము ప్రకారము కేంద్ర కావనసభలోని బురుగుడు మహామదీయ అసభికార సభ్యులు కమిటీ సభ్యులుగానుండుటకు జాతీయవాదిపక్షమునందలి సభ్యులు ఏరుకొనిరి. జిన్నా, మాలవీ, అబ్దుల్ కరీం, నవాబు సర్ అబ్దుల్ కరీం, నవాబు సర్ జూలీఫ్ కర్ ఆలీ ఖాను, సయ్యదు రజాలిగార్లు మొదలగా ఏరుకొనబడిరి. హిందూసభ్యులు తయారై రి సభ్యులను ఏరుకొనెదరు, అ|| ప్రె

యూనిటి కాన్ఫరెన్సు

కార్యదర్శిగారి ప్రకటన

డెల్లీ, సెప్టెంబరు 24:— యూనిటి కాన్ఫరెన్సు కార్య దర్శిగారిక్రిందిప్రకటననుబంపిరి:— కాన్ఫరెన్సునకాహ్వానింపబడిన ప్రముఖులు వారి యేర్పాటులు వారే జేసికొనవలయును. భోజనమునకు బసతును. విశోభావారిపద్ధతి భోజనమునకును విడిదికిని దినమునకు మనుష్యునకు రు12ను రురెండుదీసి కొనబడును. మోదవులకు బసయు కాఖావారమును దినమునకు తలకు రు 2 లును మాంసభక్షులకు రు 2.8 ను దీసికొనవలెను. ఉచితముగా ధర్మశాలలో బఠలు యేర్పాటు చేయవలెను. సరఫమైన చార్జీలకు భోజనములు సరఫరాజేయవలెను. రైలుస్టేషనువద్ద కాంగ్రెసు వాలంటీరులు వలసినసహాయముచేయుదురు. నారురైలువద్ద ప్రేషమువద్ద నిశ్చీనుమందురు. మోదవుల ఫలవారాలయ ము న స స్వా వ స ం ఘ ప్ర తి ని ధి సాధారణముగ నుండును. కాన్ఫరెన్సు జూమలుకుప్రేక్షకులను రానీయరు. కనుక ఆహ్వానింపబడిన వారు కాన్ఫరెన్సునకుతమ స్నేహితులు పిలువబడిన యెడల రాగలవో వారిపేరులను కార్యదర్శిగారికి తెలియజేయవలెను. 25 వ తేదీనుండి ఆస్త్రియను టెక్సా ట్లు యి వ్య బ డు ను. టెక్సా ట్లు కుచ కార్యాలయమునగాని సంగూన్ నాటకశాలయందు గాని 26 వ తేదీ ఉదయం 10 గంటలు మొదలు 1 గంట వరకు దొరకును. (అ. ప్రె.)

[16-వ పేజీయనాయి]

తీర్మానమును బలపరచుచు మార్క్స్ కాసింగారు దాసు గారు తెచ్చిన ప్రశ్న యిండియా దొరతనమువారికి సంబంధించినదనియు, యందులో రాష్ట్రీయప్రభుత్వములవా రేనియు చేయబాలరనియు చెప్పిరి. ఈప్రశ్న హిందూదేశములోని కర్షకుల కందరికిని సంబంధించినదిగావున దీనిని తప్పక విచారింపవలెనని చెప్పిరి.

తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొమ్మని అడుగుట

ముగించుచు యీప్రశ్న ముఖ్యముగా స్థానికప్రభుత్వములకు సంబంధించినదని హిందీగారు చెప్పిరి. స్థానికప్రభుత్వములవారు వరదలకు కారణములను తెలుసుకొనుటకు విచారణలు చేయించినయెడల తనదగ్గరనున్న సేర్వరిలగు యుద్ధోగ్యుల నిచ్చి సహాయముజేయుదునని చెప్పెను. ప్రశ్న లేబడుట మంచి దేననియు ఉపపాదకుడు తీర్మానము నుపసంహరింపకొనిన బాగుండుననియు చెప్పెను.

రామచంద్ర తావుగారు

వరదలు కలుగజేయుచున్న దుర్భరస్థితిని అందు ముఖ్యముగా యిప్పుడు దక్షిణహిందూదేశమున ప్రజలనుభవించుచున్న కష్టములను సభవారు గమనించవలె ననియు, రైల్వేబాటలను రైల్వేకు తెనలనునిర్మించునపుడు ప్రజలయొగ జేమములు విచారింపబడుట లేదనియు కావున ఈప్రశ్న విచారింపబడనదనియు రామచంద్రరావుగారు చెప్పిరి.

చట్టరీగారు

తీర్మానముపసంహరింపబడుట

ఈచర్చవలన చాల యుపయోగము కలదనియు, సభుత్వమువారు దీనిని దీర్ఘముగా విచారింతురనియు, కాని యీ విషయమున స్థానికప్రభుత్వములవారి ప్రశ్నను ముందుగా తీసుకొని రావలెననియు యింగ్లెషన్, రోడ్లు, బిల్డింగులకాఖాపై అధికారముగల చట్టరీ గారు సభ వారికి న మృకముగా చెప్పిరి. ఇందు వలన కేంద్రప్రభుత్వము తనబాధ్యతను త్రోసివేయుచున్నవని చెప్పజనదు. రాకవాకలు నిలిచిపోవుటవలనను గండ్లు యేర్పడుటవలనను రైల్వేవారికి గూడ నష్టము వచ్చినదని రామచంద్రరావు గారికి జవాబు చెప్పెను. కావున వరదలు రాకుండ నిలిపివేయుట ప్రజల కంతజేమకరమో రైల్వే వారికిని అంతియేజేమకరము. స్థానిక ప్రభుత్వములవారికి చెప్పి వాటిలో సంప్రతించి ఎట్టి చర్య తీసుకొన వలెననో అట్టి చర్యను యిండియా దొరతనమువారు తీసుకొందురని యీయన నమ్మకముగా చెప్పెను. దీనిపై దాసుగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొని దానిని బుద్ధివాదులు మాత్రము చేయవద్దని చెప్పిరి.

రైల్వేస్టాయి ఆర్థిక సంఘము

పిమ్మట, ఉదయమున జరిగినయెన్నికలకు ఫలితముగా రైల్వేస్టాయి ఆర్థికసంఘములో యీదినిననుదాహరింపబడినవారెన్ను నుడిగిన అభ్యుత్తును తెలియజేసెను. సర్ పురుషోత్తమదాసు థాకూరుదాసు అబ్దుల్ హుస్సేన్ ఆర్మీ, నిల్దను, పోలెయి, డార్మీ, లిండేన్, సర్ శివసామిఅయ్యయ, కామయియల్లాఖాకా. డి. నియోగీ, జమ్నాదాస్ మెహతా, రామయ్యంగార్లు తరువాత గవర్నరుజేనరలు సభను నిలిపివేయుచున్నానని సందేశమును చదివినపిమ్మట సభ్యులు యెవరిండ్లకు వారు వెడలిరి. (అ. ప్రె.)

కాంగ్రెసునం దైకమత్యము

నూలువడుకు మరతు

‘ఇండియన్ సోషలిస్టు’ పత్రిక ‘కాంగ్రెసునందలి ఐకమత్యము’ అనుశీర్షికను ప్రధానవ్యాసము వ్రాయును గాంధీ చెప్పిన మాగ్గుమునుగూర్చి యిట్లు వివరించెను:—

కాంగ్రెసులోను దేశమునందును ఐకమత్యమును జేకూర్చుట గాంధీమహాత్ముడు సెప్టెంబరు 11 వ తేదీ ఎంగుఇండియా లో కొన్ని మాచలగావించెను. అందిట్లుగలదు. (1) 1925వ సం॥ ము మహాసభయందు కాంగ్రెసు విశేషవృత్తి బహిష్కారము దప్ప మిగిలిన బహిష్కారము లన్నిటిని ఆపియుంచవలెను. (2) పై (1)వ సూత్రమునకు బద్ధమైయుండి కాంగ్రెసు సామ్రాజ్యవస్తు బహిష్కారమును తొలగింపవలెను. (3) చేతితో నూలువడుకుట చేతితో వడికిన ఖద్దరు ధరించుటయు సర్వత్రనాచర జీయమగుటయు కాంగ్రెసు ప్రచారము జరుపవలయును. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రిని సంపాదించవలయును. హిందువులు అస్పృశ్యతానివారణకు పాటుపడవలయును. (4) ఇప్పుడున్న జాతీయవిద్యాలయములను కాంగ్రెసు నిలువజేయవలెను. సాధ్యమైనయెడల యెక్కువస్థాపించి ప్రభుత్వాధికారముగాని సహాయముగాని లేకుండ స్వతంత్రముగ నుండునట్లు జేయవలెను. (5) నాల్గొకటి కాంగ్రెసు సభ్యుడగు పద్ధతి సోత్తివేయవలెను. అందుకు బదులుగా రోజుకు ప్రతిసభ్యుడును అరగంటయైన పడుకవలెననియు నెలకు స్వయముగ వడికిననూలును 2 వేల గజములైన కనీసము బంపవలెననియు మరతుండవలయును. ఏసభ్యుడైనను బీదవాడైనయెడల దూది నీయవచ్చును.

ఈనూచలభావ మిట్టిదని మహాత్ముడు చెబుచున్నాడు. (అ) స్వరాజ్యపక్ష మువారికి కాంగ్రెసుపక్షమువారి నుండియు మార్పువద్దను నారినందుడైయు నెట్టి ప్రతిపాటుమును లేకుండ స్వతంత్రముగ కట్టుదిట్టముల గావించుకొనుటకు వీలు జేయవలెను. (ఆ) ఇతర రాజకీయ కక్షల సభ్యులుగూడ కాంగ్రెసులో జేరునటుల నాహ్వానింపవలెను. (ఇ) కాసనసభా ప్రవేశము నకు విరుద్ధముగ ప్రత్యక్షముగగాని పరోక్షముగగాని మార్పు వద్దను వారు యేవిధమైన ప్రచారము జేయకుండ జేయవలెను. (ఈ) చతుర్విధబహిష్కారములను వేసినిగాని నమ్మనివారు యెట్టి అవమానము లేకుండనే ఆ బహిష్కారములు అనలే లేనటుల సంవరింపవచ్చును. ఈవిధముగ జూచినయెడల యిదివరకు అసహాయము జేసిన లాయర్లు యిష్టమువచ్చినయెడల మరల వృత్తి నభ్యసించవచ్చును. బిరుదుములుగలవారును, పాఠశాలలో పాఠ్యాయులును మున్నగువారు కాంగ్రెసులో ప్రవేశించి కార్యనిర్వాహకులుగ నుండవచ్చును. మహాత్ము డిట్టింకను వ్రాయుచున్నాడు. “ఈవిధానమువలన రాజకీయకక్షలవా రందరును అంతఃభేదాన్నికై కలిసి పనిజేయ వీలుగను. కాంగ్రెసులో జేరినట్టియు జేరనట్టియు రాజకీయ సంస్థలన్నియును ఒక మహాసభ జరిపి అందరకును సమృద్ధిమగు స్వరాజ్య విధానమును తయారుజేసి ప్రభుత్వమువారికి బంపుటకై యిందువలన కాంగ్రెసు అవకాశము గలుగజేయుచున్నది. మనకోసమని యొక స్వరాజ్య విధానము అవసరమై యున్నది. ఈవిషయమున నేను బాబు భగవాన్ దాసుగారి అభిప్రాయమునకు పూర్తిగా మారితిని. కావున నేనుండుట అనసరమైనయెడల అట్టిసభలో జేరి యీ విధానమును తయారుజేయుటకు సాముపడెదను.”

ఇట్టి సమాధాన విధానమును మేమిప్పటికీ రెండువారములక్రిందనే భవిష్యత్తు జెప్పియుంటిమి. మహాత్ముడు దీనినియెట్టి మరతులలేకుండ నాత్మసమర్థము గావించుకొనుట యనుచున్నాడు. స్వరాజ్యపక్షమువారు మహాత్మునిమాచల నామోదించెదరని మేమునుకొన్నట్లు జరుగలేదు. అట్లుగాక పోగా స్వరాజ్యపక్ష పత్రికలు అన్నియు గానున్న కొన్నియైనను యీమాచల నేలకోగాని తీవ్రముగ నిరసించెను. లాహోరు, ట్రిబ్యూను, ప్రతిక డెల్సు స్వతంత్రాభిప్రాయము ముఖ్యముగా కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు నూలువడుకుటను మరతుండజేసిన విషయమై చెప్పిన యభిప్రాయము వారికేమాత్రమును యెక్కువ అనుకూలముగ లేదు. ఇతర మరతులన్నిటిని ఆంగీకరించునెడల యీస్వల్ప విషయమున కేమి ధర్మభంగమగునా మరెవరికాదును లేకున్నను మహాత్మునియందలి భక్తిచేతనను అందరును ఆంగీకరింతురని మేమునుకొనుచుంటిమి. ఇప్పటికిని అట్లే యనుకొనుచున్నాము. డాక్టరు బేసాంటు గాంధీమహాత్మునకు వ్రాసిన లేఖలో గూడ నిట్టి యభిప్రాయమునే చెబుచుట జూడ సం తోషముగ చున్నది. ఆమెయిట్లు వ్రాయుచున్నది. “రోజుకు అరగంట

కమ్యూనిస్ట్ కార్యరేషను

ధనాపహరణకేసు

కేసు భోగట్టా

విశాఖపట్నం, సెప్టెంబరు 28:—విశాఖపట్నం హుజూరు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు కమ్యూనిస్ట్ కార్యరేషన్ సొమ్ము అపహరణమును గూర్చిన క్రిమినల్ కేసులో ముద్దాయి రావుసాహెబు పోలికెట్టి అప్పారావు తెట్టివారికి ఇండియన్ క్రిమినల్ కోడ్ 409 క్షేపణ క్రింద 4 సంవత్సరములశిక్షను విధించుచు చెప్పినతీర్పుపై ముద్దాయి అప్పారావు తెట్టిగారు జిల్లా జడ్జి జె. జె. కాటన్, ఎమ్. ఏ., ఐ. సి. ఎస్. గారి యెదుట నాల్గు కేసులలోను అప్పీలు దాఖలు చేసిరి.

ఈ అప్పీలు కేపు జిల్లా జడ్జిగారిచే విచారణ ప్రారంభింపబడును. తారంతునగారు అను మద్రాసు బారిష్టరుగారు ముద్దాయి తరపున వాదించెదరు.

మొదట కేసులో ముద్దాయిపై నాకోపింపబడ్డ కేరము ముద్దాయి కమ్యూనిస్ట్ కార్యరేషన్ సెక్రటరీగా హార్బరు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారివద్దనుండి హార్బరు పనులకరకు తీసుకొనబడిన సర్వే 202 సంవత్సరముల కొంత భూభాగమును నిలువధనము 6000 లు పుచ్చుకొని అధనము కార్యరేషను లెక్కలలో జమకట్టియుండలేదనియును, తదితర కేసులలో డిమాండ్ 1-కి రు. 3000 లు-నా-ను ముద్దాయి కార్యరేషన్ ధనమును తనపేరనే లెక్కవ్రాసి ఎట్టితీర్మానము కార్యరేషను వారు జేయకయే స్వీకరించెననియును ఆరోపింపబడెను.

ముద్దాయివాదన హార్బరు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారిచ్చిన సొమ్ము కార్యరేషన్ భూముల కిచ్చినది కాదనియును, ఇదివరకులోగడ తనస్వంతభూమి మార్పుగా కార్యరేషన్ ఇచ్చి కార్యరేషను పేరనే లెక్కలలో నమోదు అగుచున్న ఈభూమిని పుచ్చుకొనిరి. కనుక ఆభూధనము ముద్దాయిదే అయి యున్నదని తదితర కేసులలో కార్యరేషనుచే తయారు చేయబడ్డ సారాయి అమృతమునల్ల వచ్చిన రాబడిని బట్టి ముద్దాయికార్యరేషనిగారు కొంతసొమ్ము బోనసుగా ఇచ్చుచుండి రనియును, అదేప్రకారము గత సంవత్సరములలోగూడ కార్యరేషనువారికి అధికలాభము వచ్చుటచే తాను హెచ్చువంతులుగల పెద్దషేరుహోల్డ్ రలనుమతి పొంది ఈధనమును కమిషనుగాగాని, బోనసుగాగాని స్వీకరించెననియును అయియున్నది.

ప్రభుత్వము తరపున ముల్ రాల్ రాల్ శ్రీ. రావుసాహెబు మద్రాసు లిక్విడేషన్ కమిషన్ యల్. పల్లికు ప్రాసిక్యూటరుగారు వాదించెదరు.

పడుకగూడదని యెట్టినియమమునులేదు. కాంగ్రెసుకును నాకును యిది అడ్డమైనయెడల నాచేతనైన పనిని నేనుజేసెదను. కాంగ్రెసునం దైకమత్యమునకు చెడ్డపనియని తలంచినదప్ప యే పనినైన జేసెదను. ఈవిషయమై ప్రపంచజ్ఞానముగలవారెవరైనను దేశభక్తుడైనయెడల యిట్టి భావమునే గల్గియుండవలెను. సంకుచితవృత్తితో గాక విశాలవృత్తితో పీఠించువారందరును ఆమె యాదర్శము ననుసరించెదరని నమ్మెదను. ఈమరతులో ముఖ్యమైనధర్మము జేరియున్నదని ట్రిబ్యూను గట్టిగ వ్రాయుచుండుట జూడ మాకాశ్చర్యమగుచున్నది. బలవంతముగ పనిజేయించుట మంచినదిగాదని ఆక్షేపించువారు కొందరు గలరనియు బలవంతముగ నూలు వడికించుట ఆధర్మమునకు భంగముజేయుట యగుననియు మానవకాలికపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఏదైన ఒకధర్మమును యిష్టాపూర్తిగా అనుసరింప గోరినపుడు బలవంతమేమియు నుండదు. ఈమరతు నాచరణలో బెట్టజూచుటలో యితరపనులు రోజును జేయవలసిన సెక్కునగునుండి అవకాశములేక యుండుననియు, అట్టికష్టములనేకముండుననియు కావనుటలేదు. ఏదైనపనిని తడవకట్టితో జేయవలసినపుడే దానికి సంబంధించిన పనిని దానిపై జొర్రపించుట అంతసాధ్యము గాకుండును. రోజుకు అరగంటనేపు వడవకుటలన ఆకాలపరణమే గాకుండ అట్టి వారికెక్కుడు నష్టముగలుగును. ఒకవృత్తినుండి మరియొక వృత్తికి మారుటకు మనోవృత్తియం దెంతయో సవరణగావలయును. అందు వ్యగయోచకము అనేకపనుల జేయుటకు దీప్తిని కేంద్రీకరించుట కగుదానితో సరిపోవును. ఇట్టికష్టములు నడివయసు మీరినవారి కెక్కువగా గాన్పించి అలవాటుబడినవారిని తప్పించుకొనుట కష్టముగనుండి కాంగ్రెసుకీమనుండియే దేశ నేన జేయగోరెదను. ఎట్లైనను ప్రతివారును సాధ్యమైనంతవరకు డాక్టరు బేసాంటు చెప్పినట్లు ధర్మభంగమేమియులేదు గాన, అనగా దీనిని మాని మరియొకప్రత్యమ్నా యమును యిట్టికష్టములజేర్చునివా కనుగొనుమార్గము లేకపోవుటచేత, ప్రతివారును యీమరతు నంగీకరించి ఆచరణలో బెట్టవలయును.

తారకేశ్వరం

సత్యాగ్రహము విరమింపబడెను

28 వ తేదీని జరిగిన బహిరంగసభలో తాను మహాత్ము పదవిని వదిలివేసి సతీశచంద్రగిరి తెలిపెను. మామూలుగా 20 మంది వలంటీరులు మహాత్మువద్దకు వెళ్లిరిగాని వాని ఆరెట్లు చేయగలేదు. పోలీసువారందరికీ వెడలిపోయిరి. “నేను వ్యాధి గ్రస్తుడనగుటచే దుర్బలుడనైతిని గాన ప్రభాతగిరికి మహాత్ము పదవి నొసంగితిని. అతడు పాలకసంఘమువారి తీర్మానముల కడుగుదాటడు. అతనిభారమునంతయు దాసుగారిపైనే జేసితిని” అని సతీశగిరి తెలిపెను. “సతీశగిరిగారి సలహాప్రకారము పాలక సంఘమువారిలో ఆలోచించియే అన్ని కార్యములను నెరవేర్చెదను” అని ప్రభాతగిరి నుడిచెను. “పాలకసంఘమువారు ఆధికారము వహించువరకును తాళముచెపు లన్నియును ప్రభాతగిరియొద్ద నుండును. మహాత్ముల నొకభాగమున కాంగ్రెసు కార్యాలయముంచబడును. నేడు మొదలు దేవాలయమునకు సంబంధించిన సకలకార్యములకును నేనే బాధ్యుడనగుదును” అని దాసుగారు తెలిపెను. (ఆ. ప్రె.)

నానానా సత్యాగ్రహము

విదేశాల నిధి

నానానా సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు ప్రబంధకసంఘమువారు కేర్వరచిన వివరాలనిధి 24 వ తేదీతో ముగియవలసి యుండెను గాని అక్టోబరు 8 వ తేదీవరకును విరాళములను గ్రహించుచుండలే నని సంఘమువారు రిపుడు మరల నాజ్ఞాపించిరి. అన్ని మండలములలోను వసూళ్లు జరుగుచున్నవి. త్వరలోనే సత్యాగ్రహము ప్రారంభము కాగలదు. ఆ. ప్రె.

గురుద్వారముల సమస్య

ప్రభుత్వానుకూలురగు సిక్కులు

సిక్కు సుధారసంఘమును పేరుగల సంఘమును ఏ కేర్వరచిరి. ఈసంఘమువారు అమృతసరులో 28 వ తేదీని సమావేశమై గురుద్వారముల సమస్యనుగూర్చి చీక్షతో ఆలోచించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

తాతా నిర్మాణసంఘము

వాటాను తగ్గించుట

“మూలధనమును రెండుకోట్లనుండి 23,81,250 రూపాయలకు, వాటాకు 100 రూపాయల వెలగల 195000 వాటాలను వాటాకు 80 రూపాయల వెలగల 75000 వాటాలకును, వాటాకు 10 రూపాయలు వెలగల 50000 ప్రమాటరులవాటాలను వాటాకు 8కి రూపాయలు వెలగల 85,000 వాటాలకును తగ్గించవలెను.” అను తీర్మానము నిన్న 24 వ తేదీని బొంబాయిలో జరిగినసభలో ఆమోదించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

రాజ్యపేంద్రవరం

(ఒకవిలేఖరి)

మ్యునిసిపలు యెన్నికలు

సెప్టెంబరు 28:—నిన్నటిదినమున 8 వ వార్డుకు మ్యునిసిపలుయెన్నికలు జరిగినవి. 304 గురు వోట్లలోను 240 మంది వోట్లనిచ్చిరి. బెజవాడ వెంకటస్వామిగారికి 108 వోట్లును, దంగేటి నారాయణస్వామిగారికి 78 వోట్లును, ఒకటి శేషగిరిరావుగారికి 55 వోట్లును వచ్చినందున బెజవాడ వెంకటస్వామిగారే జయమొందెదరని యెయి మనుగారు ప్రకటించిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థియైన దంగేటి నారాయణస్వామిగారి కపజయము కల్గినది. కాంగ్రెసు సంఘమువారు 2 వార్డులకు మాత్రమే చెరియొక కాంగ్రెసుసభ్యుని నిలువజేట్టిరి. ఇక 2 వ వార్డుకు ఎన్నిక మిగిలియున్నది. 2 వ వార్డులో కాంగ్రెసు అభ్యర్థి డాక్టరు గురుమూర్తివారు. ఆయెన్నిక 27 వ తేదీని జరుగును. బ్రహ్మశ్రీ బులుసు సాంబమూర్తి, కేశవరపు కామరాజు, నెన్నేటి సత్యనారాయణ, తిరుమలరావుగారు ప్రత్యేకముగ యెన్నికలకీరకు పనిచేయుచున్నారు. 8 వ వార్డులో కాంగ్రెసు అభ్యర్థి కపజయము సంభవించినదని కాంగ్రెసుప్రచారకులు నిరూపించిన పడక 2 వ వార్డులో బాగుగా పనిజేయుదురని వినుచున్నాను.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం. సెప్టెంబరు నెల 25 వ తేది

గురువారము

ఇరిగేషను బిల్లు: సెలెక్టు కమిటీ రిపోర్టు

ఇరిగేషను బిల్లును గూర్చి సెలెక్టు కమిటీవారు తయారుజేసిన రిపోర్టు ఇంతకాలమునకు ప్రచురింపబడినది. చెన్నరాజధానిలో ఇరిగేషను చట్టమును నిర్దేశించుటకు అనేక సంవత్సరములనాటి నుండియు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఎప్పటికప్పుడు కవి విధుల మగుచున్నది. తుట్టుతున్న కీర్తి శ్రేష్ఠ లగు సర్ కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు చట్టమును తయారుజేసిరి. కాని మద్రాసు శాసనసభవారు దీనిని త్రొసివైచిరి. శ్రీనివాసయ్య గారి చట్టమునందు చాల లోపములు గలవనటకు నందియము లేదు. కాని ఇరిగేషను చట్ట మొకటి యుండుట యవసరమున భిప్రాయము మాత్రము సామాన్యముగ వ్యాపించి యున్నది. మరల గె. ఎ. పి. రామస్వామయ్య గారు వెనుకటి చట్టమును పరిశీలించి, అనుకూల మగు చట్టమును తయారుజేయుటకు సంకల్పించిరి. వీరు తయారుజేసిన చట్టమునుగూర్చి విచారించుటకు సెలెక్టు కమిటీ ఏర్పాటుపడెను. సెలెక్టు కమిటీ వారు జేసిన సవరింపవలన, ఎక్కుడులాభము గలిగెనా యని ప్రశ్న యడయించును. కలుగలేదని, స్పష్టపడును. సెలెక్టు కమిటీ సభ్యులు 31 మంది రిపోర్టుపై సంతకముజెట్టిరి. వీరిలో 17 మంది భిన్నాభిప్రాయములను ప్రకటించిరి. కురుపాం యిం దారుగారి రిపోర్టు యొకను చేరలేదని, సూచించబడినది.

ఇంత మంది సభ్యులు భిన్నాభిప్రాయములదెలుపుట జూడ, చట్టము పూర్తిగ మారవలయునని దోచును. ఈమారయినను ఇరిగేషను బిల్లు శాసనసభవారిచే సంగీకరింపబడునని దోచదు. ఏల యిట్టి దుర్బల గలుగుచున్నది? ప్రభుత్వము వారి దృష్టి రివిన్యూపై నెక్కుడుగ ప్రసరించును. భూస్వాముల హక్కులు రెండవసానము నాక్రమించును. రయితల సాకర్యములు ప్రాముఖ్యము వహింపవు. ఆకారముచే, ఇరిగేషను బిల్లు శాసన మగుట కభ్యంతరము గలుగుచున్నది. రా. బ. ఆమంచు సుబ్బకృష్ణారావు పంతులుగారు తమ యభిప్రాయమును స్పష్టముగ సూచించిరి. ఇరిగేషను చట్టము, భూస్వాములు, రయితలు, రయితార్ ప్రాప్రయిటర్లకు వర్తించును. ఏచట్టమయినను వీరి తేమమును కాపాడవలసియుండెను. ప్రస్తుతపు చట్టము, ఇరిగేషను సాకర్యములను వృద్ధిజేయుటకుగాని, పై మూడు తరగతులలో నెవరి కయినను లాభము యిటుకుగాని అక్కరకురాదని, పంతులుగారి యభిప్రాయము. ఈ చట్టము వలన భూస్వాముల హక్కులకు భంగము కలుగును. రయితార్ ప్రాప్రయిటర్ల

స్థితి మరింత అభ్యాన్నముగ నుండును. రయితల అభ్యుదయమున కనుకూలించు విశాలమగు ఏర్పాటు గనుపింపవు. కృష్ణారావు పంతులుగారి యభిప్రాయము సమంజస మని నూతనచట్టమును చదివినవారికి దోచకమానదు.

మద్రాసు రాజధానియందు ఇరిగేషను సాకర్యములు విశేషముగ వృద్ధిగావలసియున్నవి. పశ్చిమాంధ్రదేశము మున్నగు ప్రాంతములందు నీటి సాకర్యము లత్యల్పములు. తేమదేవత పీఠము బెట్టుకొనియున్నది. తేమమును పారద్రోలుటకు ప్రభుత్వమువారు ఇరిగేషను పనులను శ్రద్ధతో నిర్వహించుట ముఖ్యము. ఇరిగేషను చట్టము అట్టి బాధ్యతను ప్రభుత్వమువారిపై మోపవలసి యుండెను. కాని ప్రస్తుతచట్ట మట్టిబాధ్యతను మోపుటలేదు. ప్రజలచే నిర్బంధముగ పనిజేయించు వద్దతి నాగరిక దేశములం దుండగినది గాదు. ఇయ్యది బానిసత్వము బాలియుండును. ఇరిగేషను చట్టమునందు దీనిని నిలిపియంచుట మిగుల అసభ్యము. మద్రాసు నిర్బంధశిక్షణ చట్టమును పూర్తిగ రద్దుజేసెదరని తలంపబడెను. కాని అట్టిపని జరుగలేదు. ఇతరదేశములలో హిందూదేశపు కూలీ లనుభవించుచున్న దురవస్థను తొలగింప నెంచుచు హిందూదేశమునందట్టినిలిపియించుట అసభ్యముగ నుండును. ఇదియన అభ్యాయ మీవిషయమును గూర్చి వివరించుచున్నది. దీనిప్రకారము నిర్బంధముగ పనిజేయించెడి ఆచారమున్నచో అక్కడ ప్రభుత్వమువారు బలవంతపెట్టి పనిజేయింపవచ్చును. వారికి డబ్బీయ నక్కరలేదు.

ఆచారమున్నదని రుజువుచేయు బాధ్యత యయినను ప్రభుత్వమునకు లేదు. 77 వ క్లాజు ప్రకారము, నిర్బంధముగ పనిచేయవలసినవారే, అట్టి ఆచారములేదని రుజువు చేసికొనవలయును. ఆచారములేదని రుజువు చేసికొనవలసిన బాధ్యత ప్రజలపై నుండుచో, దావాలుదాఖలుచేసి లాభములేదు. ఇట్టియన్యాయము పూర్తిగ తొలగించుట ముఖ్యము. ఇరిగేషను చట్టములందు ప్రభుత్వమువారి హక్కు లెంతవరకు గలవో స్పష్టముగ ప్రకటించుట యవసరము. తేనియెడల, ప్రజలకు బాధగలుగును. అట్టిస్పష్టప్రకటన గావించుండుటచే చట్టపు ప్రయోజన మంతరించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు ఇరిగేషనువనరును మూసివేయవచ్చును, మార్చవచ్చును. నీటిసప్లయనితగింపవచ్చును. ఇట్టినితీలి ప్రభుత్వమువారిపై తగిన బాధ్యత మోపకున్నచో, ప్రజలహక్కులు నున్నయగును. బాధ్యత లన్నియు భూస్వాములకును, హక్కులన్నియు ప్రభుత్వమునకును ప్రసాదించెడిచట్టము ప్రయోజనకరము గాజాలదు. ప్రజలకు తగిన రక్షణోపాయము లుండవలయును. శ్రీనివాసయ్యంగారి చట్టమునందు, రామస్వామిఅయ్యరుగారి చట్టమునందును ఇట్టిలోపమేగలదు. సెలెక్టు కమిటీవారు దీనిని తొలగింపరయిరి. 20 వ క్లాజునందు, “నీటిసప్లయకి గల మూలాభారమును మూసివేయకముందు గాని, మార్చకముందు గాని, ప్రభుత్వమువారు సాధ్యమగుంతవరకు, సమాన సాకర్యమునిచ్చెడి పెరికయాభారమును ఏర్పాటుజేయవచ్చు” నని గలదు. “సాధ్యమగు సంతవరకు”

అను పదముజూచిన, ప్రభుత్వమువారికి పూర్తి బాధ్యతలేదని విడితమగును.

నీటి జాలును నిర్మింపవలయునని, ఎవ్వరయినను ఇరిగేషను ఆఫీసరుగారికి దరఖాస్తు పెట్టవచ్చునని, 29 వ క్లాజు దెలుపుచున్నది. కాని, ఇట్టి నిర్మాణ మవసరమాలేదాయని నిర్ణయించెడి యధికారము, ఇరిగేషను ఆఫీసరుగారికి ప్రసాదించబడినది. వీరి కిష్టమనిదోచిన, అంగీకరింపవచ్చును. తేనియెడల నిరాకరింపవచ్చును. ఇరిగేషను ఆఫీసరుగారి నిర్ణయము సరిగాదని దోచినయెడల, జిల్లా కలెక్టరుగారికి అప్పీలుజేసి కొనవచ్చును. కలెక్టరుగారి యుత్తరువే ఖాయము. కలెక్టరుగారు సామాన్యముగ ఇరిగేషను ఆఫీసరుగారి యుత్తరువునే ఖాయపరుచుట సహజము. ప్రభుత్వమువారికి అప్పీలుజేసికొనుటకుగాని, కోర్టులో దావాతెచ్చుటకుగాని, భూస్వామికి హక్కునిచ్చుట యవసరమని దెలుపనక్కరలేదు. నరసింహరాజుగారును, ఆహ్వలీగారును, సెలెక్టు కమిటీ రిపోర్టుపై దీర్ఘ విమర్శనమును ప్రచురించి, తమ భిన్నాభిప్రాయములను సహేతుకముగ దెలియబరచిరి. భూస్వాముల యొక్క చిరకాలపు హక్కులలోగూడ ప్రభుత్వమువారు జోక్యముగలుగ జేసికొనుట కెటుల వీలుగలదో నిరూపించిరి. సివిలు కోర్టుల యధికారము, వెనుకటి చట్టమునందును యీ చట్టమునందును గూడ చాలవరకు తొలగింపబడెను. ఇరిగేషను బిల్లును గూర్చి దేశములో విముఖత ప్రబలుట కిదియే ముఖ్య కారణము. సెలెక్టు కమిటీవారి భయకారణమును తొలగింపరయిరి. ప్రభుత్వము వారు అన్నిరకములనీటిని స్వాధీనపరుచు కొనుటకు వీలుగలదు. ఒక్కనోటీసును ప్రచురించినచాలును. ప్రభుత్వాధికారమును ప్రజాక్షేమమున కనుగుణ్యముగ నుపయోగించుటకు తగిన రక్షణోపాయములు చట్టమునందు గనుపింపవు. భూములకు బాహుటముగ సప్లయయ్యెడి నీటిపై సెన్సును విధింపవచ్చును. అంతయగాని భూమిలో యింకెడి నీటిపై సెన్సును విధించుట యన్యాయమగును. ఎట్టేటు తోబాటు నీటికాలువ సాకర్యము గూడ ప్రసాదించబడెనని రుజువు చేయవలసిన బాధ్యతను భూస్వాములపై మోపుట విచిత్రము. ఎట్టేటులతో బాటు నీటిసాకర్యములు కూడ సామాన్యముగ ప్రసాదించబడునని యనుకొనుట సహజమే. అట్టి సాకర్యములను ప్రసాదించలేదని రుజువుచేయు బాధ్యత ప్రభుత్వముపై నిలిచియుండవలెను. నరసింహరాజుగారు చెలిపినటుల రికార్డులన్నియు ప్రభుత్వస్వాధీనమునందుండెను. భూమి ఖామందు లిట్టివిషయములను రుజువుచేయుట సామాన్యముగ దుస్సాధ్యమగును.

ప్రభుత్వమువారిచర్యలను నిరోధించుటకు ఇన్ జంక్షను కవకాశముండుట సహజము. అట్టియవకాశమును చట్టము దొలగించుటవలన ప్రజలహక్కులకు భంగము కలుగక మానదు. ఆక్షేపణార్హమగు ఏర్పాటు లేనియో చట్టమునందు గలవు. వాని నన్నిటిని వివరించుట కిచట తావుచాలదు. సెలెక్టు కమిటీ రిపోర్టును భిన్నాభిప్రాయములను పరిశీలించినచో చట్టపు స్వభావము తేటపడును. భిన్నాభిప్రాయప్రకటనముల గాంచిన సెలెక్టు కమిటీలో ఏకి

భావము గురురేదని స్పష్టమగును. ఇట్టి స్పృహచిత చట్టమును మద్రాసు శాసనసభవారి మోదించె దరా? వివాదగ్రస్తమగు ఏర్పాటుల సంగీకరించె దరా? వర్ణితులజూచిన యీ మార్పులను చట్టము శాసనమగునను నాశ గనుపించదు. ఏతరగతివారికిని నూతనచట్టము ఆమోదాహమముగ నుండజాలదు. ఇరిగేషనుచట్టము గావలయునని ఎల్లరును ఆంగీ కరించుచున్నను ప్రజలహక్కులను కాపాడని చట్టమువలన లాభముకన్న నష్ట మధికముగ గలదు. స్వచ్ఛిపాలనా సత్తరముగాని అనుకూలచట్టమును నిర్మించుటకు వీలుండదు. నేడొకవేళ అతుకుల చట్టమును నిర్మించినను త్వరలో నది మార్పు జెందక తప్పదు.

దేశీయవస్త్రములపన్నును తొలగించుట

దేశీయవస్త్రములపై పన్నును తొలగించవల యునని చిరకాలమునుండియు కోరుచునేయున్నారు. ఇంతకన్నను అక్రమమగుపన్ను వేరొకటండజాలదు. తమదేశమున తయారయిన వస్త్రములపై పన్నును విధించుకొనువా రెవ్వరయిన నుందురా? ఏదేశము నందును ఇట్టిదృష్టి గనుపించదు. హిందూదేశము నం దిట్టిదర్జీ గనుపించుచున్నది. హిందూదేశ మనుభవించెడి పారిత్ర్యమున కిదిఫలితము. ఎంత కాలమునుండి ప్రజ లీవిషయమై మొరబెట్టుచున్న ను వారిమొర లరణ్యరొదనము లయ్యెను. వస్త్ర ములపన్ను అక్రమమని, పాలకులుగూడ గ్రహిం చిరి. కాని, లాంకుమైరువారి ప్రోద్బలమునుదాటుట కెవరికిని శక్తి గలుగ లేదు. ఇంతకన్నను ఎక్కుడు దుస్థితి యుండునా! ఇప్పటికయినను, యీపన్నును రద్దుచరుచుటకు ప్రభుత్వమువారు ముందుకు రాకుం డుట కోచనీయము. సామ్రాజ్య శాసనసభలో నీ విషయమై చర్చజరిగెను. అందు, ప్రభుత్వసభ్యులు జూపిన ప్రతికూలమైఖరి జూచిన, మిక్కిలి ఆశ్చ ర్యము గలుగకమానదు. వాణిజ్యసభ్యు డగు సర్ ఛార్లెసు ఇన్సుగారు ప్రభుత్వపక్షమున ముచ్చటించుచు, నియోగీగారి తీర్మానమును తామంగీకరింప వీలులేదని ఖండితముగ జెప్పిరి. వాణిజ్య విచారిణ సంఘము వారి పన్నును తొల గింపవలయునని వెనుక సిఫార్సు జసిరి. ప్రభుత్వము వారు త్వరలో సిందుకు గడింగెదమని ఆప్షడు తెలిపియుండిరి. ఇందు కింకను తరుణము రాలేదా? పరిసీతు లనుకూలముగ లేవట! ఎప్పటి కనుకూల ముగ నుండును? వస్త్రములపన్నును తొలగించిన, దివిన్యా తగ్గుననుమాట నిజమే. కాని, యీ యిబ్బంది ఎప్పటికయినను గలదు. మత్తు పదార్థ ముల రాబడి తగ్గినను, బట్టల పన్ను రాబడి తగ్గినను, రివిన్యూలో లోటుగలుగుట సహజము. అందుకని, అక్రమపు పన్నుల నెంత కాలము నిలిపియుంచవలెను? సర్ ఛార్లెసు ఇన్సుగా రేమి సర్ బ్లాక్టెట్టుగారేమి, విచిత్రవాదము గావించ గూరు. వస్త్రములపన్ను తొలగిన, రాష్ట్ర కష్టములను తగ్గించుటకు వీలులేదట. ఒక కొకటి ముడిబెట్టుట విచిత్రముగాదా? ఉష్ణు ను విధింపకున్నచో రాష్ట్రముల కష్టములను ఏ వీలులేదని, బ్లాక్టెట్టుగారు వెనుక బెదరించి డిరి. నేడు వస్త్రముల పన్ను విషయమున

ఆంధ్రం
గంధి మహాత్మని పుజానిచి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

25.9.2.

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివఱకు	చందాలు	ఇదివఱకు
	49142-10-5	
ఇదివఱకు		ఇదివఱకు
49142-10-5		24175-0-11

పూజానిధికి సొమ్మునుజంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు

గూడ ఆటలునే బెదరించుచున్నారు. రాష్ట్రముల కష్టములను తగ్గింపవలయుననిన, ఇండియా ప్రభు త్వమువారు తమ ఖర్చును తగించుకొన వలయును. రాబడికి ఖర్చుకును సరిపెట్టు కొనవలయును. అంతి య గా ని, అక్రమపు పన్నులను దీసి వైచుటకును, రాష్ట్రముల కష్టములను తగ్గించుటకును జత గలిపిన, ఎన్నటికిని ఇక్కార్యము నెఱవేరజాలదు. నియోగీగారు, తమ సవరణయందు, విదేశవస్త్రములపై సుంకమును వృద్ధిజేయవలయు నని గోరిరి. ఇది న్యాయమేగద. ఇప్పుడప్పుడే హిందూదేశము తలయెత్తి తనకు గావలసిన వస్త్రమును తానే తయారుజేసికొనుటకు బ్రయత్నించు చున్నది. అట్టితరి, విదేశవస్త్రము లీదేశమున కధికముగ దిగుమతిగాకుండుటకు, ఏర్పా టుజేయుట ప్రభుత్వధర్మము. ఇందుకు మారుగ, బట్టలదిగుమతి సుంకములను ఎప్పుడవట్టి నప్పడు తగ్గించెదమని, ఇన్సుగారు భయపెట్టుచున్నారు. ఇది ఎంతవరకు న్యాయమో చదువరు లూహింప వచ్చును. స్వరాజ్యస్వాతంత్ర్యము లేనిది, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమయినను సిద్ధపడదని గ్రహింపవచ్చును. దిగుమతిసుంకముల నెప్పుడువట్టి నప్పడు ప్రభుత్వ మువారు తొలగించుచో, దేశీయవస్త్ర నిర్మాణము నకు ప్రోత్సాహముకలుగనేరదు. దేశీయవస్త్రముల పన్ను తప్పని యంగీకరించుచు, దానిని రద్దుజేయు టకు ప్రభుత్వమువారు వెనుదీయుట, అసంభావ్యము. బొంబాయి యూరపీయను ప్రతినిధు లగు కుర్కు గార్లుసైతము దేశీయవస్త్రములపన్నును తొలగింప గోరిరి. హిందూదేశ మంతయు ఏకగ్రీవముగ కోరు చున్న యంశమునయినను ప్రభుత్వమువారు సఫల పరుచుటలేదు. సంస్కరణములు ప్రారంభమయిన పిమ్మట శాసనసభలో తీర్మానముల గావించుట మాత్రము సులభమగుచున్నది. వస్త్రములపన్నును తగ్గింపవలయు నని సామ్రాజ్యశాసనసభవారు నిన్నటిదినము తీర్మానించిరి. కాని లాభమేమి? స్వాతంత్ర్య సిద్ధి వలన గాని ప్రజాశయములు నెఱవేర జాలవని మరి యొకమారు తెల్లమయినది. లాంకుమైరు లాభ మునకై దేశీయవస్త్రములపై పన్నును విధింపలేదని బ్లాక్టెట్టుగారు రెంతవాదించినను ఈసంగతిని బ్రిటీషు ప్రముఖులు పలుపురిదివరకే యంగీకరించియున్నారు. ఊరకపోరాడి ప్రయోజనముండదు.

హిందూనుహమ్మదీయ కలహములు
గాంధీ మహాత్ముడొకవంక ఉపవాసదీక్ష నలుపుచుండ వేరొకవంక పాజహానుపూరులో హిందువులునుమహమ్మదీయులునుపోరాడుచుండుట అవమానకరము. మహాత్ముడు ప్రాణముల నర్పించు టకు సంసిద్ధుడయినను ప్రజలింకను కలహించుచుండ హిందూమాతప్తైనను మహాత్ముని పైనను గల భక్తి వట్టిబూటకమా యని సందేహముకలుగక మానదు. కరుణావిరహితమగు మతము మతము గాజాలదు. మతముకొరకై క్రొవ్యము నవలంబింప వలయునని ఏ మతకర్తయు జెలుపబోడు. అజ్ఞానమే మతకలహములకు కారణము. మహాత్ముని తపము అట్టియజ్ఞానమును పటాపంచలు గావించు గాక!

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము

విజ్ఞప్తి
"24వ తేదీని దేశీయలందరును ప్రార్థనలు జరుపవలెను. మహాత్ముడు ఉపవాసదీక్షను వదలవలెనని యీసంఘమువారు కోరుచున్నారు." అను తీర్మానము వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభలో నామోదించబడెను.
అమృతనరు మ్యునిసిపాలిటీ
"ధిల్లీలో నేడు జరుగనున్న స్వర్ణపక్ష నాయకసభ సభి నందించుచు సంకల్పసిద్ధిని కోరుచు యీసంఘమువారు సోదర భావ నూచకముగ తంతివార్తను పంపవలెను." అనుతీర్మానము ను 26 వతేదీని అమృతనరు మ్యునిసిపల్సంఘసభలో బాల్మీరు ఖవాజాగులామునేనుగా రుపపాదించెదరు.

తాతాయము ఉక్కుకంపెనీ

సంవత్సరనివేదికము
బొంబాయి, సెప్టెంబరు 22:—తెకంపెనీయొక్క నికరా దాయము యీసంవత్సరమునకు రు 31,32,000 పెచ్చెను. దా దాపు యీ మొత్తమునంతయు డైరెక్టరులు యంత్రసాధనాలు మొదలగువానిని మరమ్మత్తుచేయుటకై వినియోగపరచిరి. ప్ర ధానభాగములకుకూడ డివిడెండులు లేవు. విదేశపుఉక్కు మి క్కిలి తక్కువధరలకు దిగుమతిచేయుటనుబనునను, మారకము ప్రతికూలముగా మారిపోవుచుండుటవలన, 1924 ఉక్కుపరి శ్రేమరక్షణశాసనముక్రింద డైరెక్టర్లు యంతవరకు లాభమును తీయలేకపోయిరి. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారికి తెలియ జేయబడెను. చేయబడుచున్న యెక్కువయేర్పాట్లన్నియు దా దాపు పూర్తియైనవి. కొలుములైదును సంవత్సరముపాడుగువఱకు పూర్తిగా ముందుమందెను. చివరిది 1924 జనవరిలో పగిలిపో యెను. తయారుకాబడినమొత్తము 442,571 టన్నులు. 1922-23 సంవత్సరములో 242,088 టన్నులు. ఉక్కుకడ్డీలమొత్తము క్రిం దటిసంవత్సరము 155,804 టన్నులనుండి 235,088 టన్నులకు పెచ్చెను. రెండులు అందు బారుమిల్లలనుండికూడ యుత్పత్తి పెచ్చెను. చిన్నకంపెనీలకు చాలినంతవట్టు లేకపోవుటచే అభివృద్ధిచేసుకొనుటకు వీలుకలుగ లేదని నివేదికము చెప్పుచు న్నది. (అ. పె.)

విదేశవార్తలు

సోవియట్ సంగతి

మానవజీవితమును పవిత్రముగా గణించవలెను
 లండను, సెప్టెంబరు 23:— సోవియట్ ప్రభుత్వముతో
 సెట్టి ఒడంబడికకు అంగీకరించినను మానవజీవితమును పవిత్ర
 మగుదానిగా గణించవలెనను మరతును బ్రిటీష్ ప్రభుత్వము
 వారు కోరవలెనని మేజరు జనరలు జాను బెర్నార్డు సీలీగారు
 చెలిపిరి. వారు కామన్వెల్త్ లో సభ్యులుగానున్నారు. ఇది
 వరకు మంత్రివర్గమునందుండివారు టైమ్స్ పత్రికకు వ్రాసిన
 లేఖయందు డిట్లు చెలిపిరి. (1) ఒడంబడిక పవిత్రమైనదానిగ
 గణించి బద్ధులయి యుండుటయు, (2) మానవజీవితమును పవ
 త్రముగా జూచుటయు ఈరెండునాగరిక తాచిహ్నుముల
 కంగీకరింపని యే ప్రభుత్వముతోను గూడ బ్రిటీష్ ప్రభుత్వము
 వారు సఖ్యతగానుండజాలరు. యుద్ధమునకు పూర్వము బ్రిటీష్
 వా రీవిధానము నవలంబించుచుండిరి. ఈరెండువరతులలో
 రెండవది యెక్కుముఖ్యమయినది. జీవితమునందలి పవిత్ర
 తను పాటించ నవసరములేదను నూచన వినుటకిదియే ప్రథమ
 సారి. సంధివరతులను పవిత్రముగా కాపాడుటకు వారు ఒడం
 బడినచో, ప్రస్తుతము రషియాలో నున్న భయంకరనిరంకుశ
 పాలనమును నిలపుకొనునని సోవియట్ ప్రభుత్వమువారిని
 మరతుగా కోరుట మనసాంప్రదాయానుసారముగా న్యాయ
 మగును. దాని కంగీకరించిన పిదపనే వారితో సంధి నిశ్చయించ
 వలెను. “ఇట్టివరతులేకుండ సంధిజేసికొనుట, వారి నేరములందు
 పాల్గొనుట యగును” అని జనరలు సీలీగారు నుడిపిరి.

ప్రధానామాత్యుడు ప్రకటన గావింపనున్నాడు

లండను, సెప్టెంబరు 24:— రామ్స్ మార్గ్ నాల్డు గారు
 డెల్లీలో శనివారమునాడొసంగనన్న ఉపన్యాసమునకై అన్ని
 పక్షములవారును ఎదురుజూచుచున్నారు. ఏమివరతులు విశేష
 కరించినది ఎంత ధనమో తెలియనిది ఋణమిచ్చుటకు లిబరరలు
 పక్షమువా రంగీకరింపజాలరని ఆస్క్విత్తు ప్రభువుగారు
 గావించిన ప్రకటన సంధర్భమున, రషియాను సంధివిషయమున
 ప్రభుత్వమువారి స్థితి యేరితిగానున్నదియు ప్రధానామాత్యుడు
 చెలుపనున్నాడు. సోవియట్ రాయబారులను నూతనముగా
 వేరొక సభకు రప్పించు నుద్దేశము లేదని లేబరు సభ్యులు కొంద
 రునుకొనుచున్నారు. కాని బోల్షివిక్ ప్రభుత్వమువారి రెంత
 ఋణము వేవరతులపై గోరునదియు ప్రభుత్వమువారు తెలిసి
 కొనుటకై యేదైన నేర్పాటు జేయకుండురనుట ఆసంభవము.
 మంత్రివర్గమువారి కప్పుడే యీసమాచారము కొంతవరకు తెలి
 యును. మరికొంతగా సంభాషణ జరిగినచో సంధినిరంకుశ
 దని లేబరు పక్షమువారు దలంచుచున్నారని టైమ్స్ విశేషిరి
 చెలుపుచున్నాడు.

రైల్వే ఆర్థికములను శరణుజేయుట

సర్ చార్లసు ఇన్స్ గారు హైందవశాసనసభలో తన
 రైల్వే ఆర్థికవిధానముగూర్చి రాజీపద్ధతిని అంగీకరింపజేయ
 గల్గుటను గూర్చి మాంఛస్టరు గార్డియను పత్రిక
 యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ఈపద్ధతిని కొందరు ప్రభుత్వముపట్ల
 ఓటమిగాగణించి నిరసింతురు. కాని ప్రస్తుత క్లిష్టపరిస్థితులయందు
 దీనిని విజయముగ నేగజేంపవచ్చును. దీనివలన సిమ్లాలో ప్రతిష్ఠాంభ
 నవిధానము భంగమగును. ఈరాజీపద్ధతియందు నాలుగు ముఖ్య
 మైనవిగలవు. ప్రభుత్వరైల్వేలు కాసనసభవారి అనుమతిలేనిది తిరిగి
 కంపెనీల యధీనమొనర్పబడజాలవను ఒడంబడికగలదు. కావున
 ఈప్రతిష్ఠాంభము, జి. ఐ. పి. రైల్వేలను ప్రభుత్వమువారి రాధీన
 పరచుకొనుట తత్వవరము. రైల్వేలను గావలసినపనువులు ఇండి
 యాయందే కొనుచుండుచు నున్న వాగ్దానము
 జేయుట అంతగా చర్చింపవలసిన
 విషయముగాదు. ఎనున ఈకోర్కె ఇండియాలో 20 ఏండ్ల
 నుండి గలదు. ప్రభుత్వమువారు లొంగిపోయిరనుటకు రైల్వే
 ఉద్యోగములను భారతీయుల కొసంగెదరునివాదాసర్పిన
 వాగ్దాన మొక్కటియే ఆదరువుగలదు. ఆవా
 గ్దానమును రాబట్టుట గొప్ప విషయమే
 అది స్వరాజ్యపక్షమువారికి విజయమేయగును.

కమ్యూనిస్టు పక్షము

కార్మికపక్షము సభకు బహిరంగలేఖ (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతెవార్త)

సెప్టెంబరు 24:— బ్రిటీష్ కమ్యూనిస్టు పక్షము కార్య
 నిర్వాహకసంఘమువారు, లండనులో అక్టోబరు మాసమునందు
 జరుగనున్న లేబరు పక్షము సభకు ఒక బహి
 రంగలేఖను వ్రాసి పంపిరి. అందు ప్రభుత్వమువారిని
 సామ్రాజ్యవిషయములన్నియు బాగుగ చర్చింపమనియు, జా
 తీయ స్వాతంత్ర్యమునకు పాలుబడుచుండిన ఈజిప్టు, ఇండియా
 ఇరాకు సుడాను దేశీయులకు స్వాతంత్ర్య మొసగుటకుగూడ
 సహాయమొనర్పవలెననియు కోరియుండిరి.

బ్రిటీష్ గనుల పరిశ్రమ

లండను, సెప్టెంబరు 23:— గనులసంఘము కార్యనిర్వాహక
 వర్గమువారు గనుల పరిశ్రమనుగూర్చి దాసుగారి విధానమునం
 దలి మంచి చెడ్డలు విచారించుటకై ప్రధానామాత్యుని సంద
 ర్శింపగోరుచు వ్రాసిన లేఖకు మార్గ్ నాల్డుగారు తాను సందర్శన
 విచ్చుటకు వీలుండదని ప్రత్యుత్తరముచ్చెను.

28 ఆగస్టు లేదిన కేబిలువార్త యిట్లు చెలుపుచున్నది:—
 దాసుగారి విధానము పరిశ్రమకు భంగము కలిగించునేమో
 యను పందేహమునుగూర్చి చర్చించుటకు సంఘసభ్యులు గోరిన
 సందర్శనమున కంగీకరించిరి తెలియుచున్నది.

ప్రధానామాత్యుడు గనులసంఘమును

లండను, సెప్టెంబరు 24:— రామ్స్ మార్గ్ నాల్డు గారు
 గనుల సంఘము కార్యనిర్వాహకవర్గమును అక్టోబరు 1వ తేదీన
 కలియుదురని ప్రకటించబడినది.

సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనము

ముగియును
 లండను, సెప్టెంబరు 23:— వెంట్లీ ప్రదర్శనము నవంబరు
 1 వ తేదీతో మాయబడును. వచ్చేయేడు మరల తెరవబడు
 సంగతి యింకను నిశ్చయింపబడలేదు.

సామ్రాజ్యమత సభ

ప్రధానామాత్యుని సందేశము

లండను, సెప్టెంబరు 24:— సామ్రాజ్యమత సభ రెండవ
 నాడు ప్రధానామాత్యుడు సందేశ మంపెను. సామ్రాజ్యము
 నందు అనేక మతములు వేరువేరు రీతుల ప్రజలను మోక్షమార్గ
 మునకు ద్రిప్పుచు అన్యోన్యమైతితో మెలగుచున్నవి. వారం
 దరు ఒక్కసన్నార్గమునకే జోవనున్నారని యీసభ చెలుప
 గలదని ఆయన చెలిపెను.

ఇస్లాము మతము

యాసుఫు ఆలీగారు ఇస్లాము మతమునుగూర్చి క్యాబా
 కమలుద్దీనుగారు వ్రాసిన కాగితములను జదివిరి. మయ్యామతము
 జీవితమునుగూర్చి బాగానుండి షేకు డోజీగారు వ్రాసి
 పంపిన కాగితమును సర్ థామసు ఆర్నాల్డుగారు చదివిరి. మ
 య్యా మతములు కాకేపు అగోచరుడను నమృతముగలవారగుట
 చే వేరొక ప్రతినిధి నుంచరని ఆయన చెలిపెను. మిర్జాబాషి
 గుద్దీనుగారు అహమడియా ఉద్యమనాయకుడు కాగితము చ
 దువుచుండగా అధ్యక్షుడుగానున్నట్టి సర్ తియోడరు మారిఫను
 గారు, యీ ఉద్యమావశ్యకతనుబట్టి జూడ ఇస్లాము మతము
 సజీవమైనదిగా తెలియ వచ్చుననినుడిపిరి. ఈ ఉద్యమము ఇస్లా
 ము మతముపై నభివృద్ధిమార్గ మని బాషి గుద్దీనుగారు నుడిపిరి
 క్రైస్తవ మెట్లు జూడా మతముపై నభివృద్ధియగునో అట్లే యిది
 గూడ ఇస్లాము మతమునకు చెందినదేగాని వేరుగాదని
 చెలిపిరి.

సివిలుఉద్యోగులు తొలగింపబడిరి

లండను, సెప్టెంబరు 20:— సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులలో కొందరు
 ఉద్యోగమునుండి తొలగింపబడుటచే సివిలు ఉద్యోగుల సంఘ
 మువారి ప్రేరేపణవలన 30000 మంది పిండక్ ఉద్యోగులు
 100,000 యుద్ధపతకములను త్రివిధములకు నిశ్చయించిరి.

సర్ ఫ్రెడరిక్ డ్యూక్సుగారి ఆస్తి

సర్ ఫ్రెడరిక్ డ్యూక్సుగారు ఇంగ్లాండులో మరణకాల
 మునందు వేరొకరికి నిల్వయించి యుంచిన సంస్థానముగాక పై
 గా 9,156 పౌనుల ఆస్తి యెంబేరేకను వ్రాయుకుండ నుంచిరి.

ఇంగ్లాండు - ఈజిప్టు

జగులూలుగారు లండను చేరిరి.

లండను, సెప్టెంబరు 23:— ఇంగ్లాండు-ఈజిప్టు సంధినిగూర్చి
 ప్రధానామాత్యునితో మాట్లాడవచ్చిన జగులూపాషాగారికా
 సందర్శనను విశ్కోరియా వైషను చాలసందడిగా నుండెను. పాటు
 ఫారముపై ఈజిప్టునులు భారతీయులు స్వదేశీరంగులతో
 కెండాల్ నెగురవేయుచు సన్యాస మొసగిరి.

భారత మహమ్మదీయ రాయబారము

లండను, సెప్టెంబరు 24:— పాలస్తయినకు రాయబారము
 గొంతోయిన భారతముసల్మాను సభ్యులు ఇండియాకు తిరిగివచ్చు
 టకుపూర్వము ఇంగ్లాండు బోయిరి. వారు ముస్తాఫా కామేలు
 గారిని కాలిఫేటు నంగీకరింపుమని ఆహ్వానించునట్లు ప్రకటించి
 రని డెలి ఎక్స్ ప్రెసు జరుపలము విశేషిరి చెలుపుచున్నాడు.

ఇండియాకు స్త్రీమత ప్రచారకులు

లండను, సెప్టెంబరు 23:— ఇండియాకు బోవుచున్న స్త్రీ
 మతప్రచారకుల వీడ్కోల్సునభయందు రెవరెండు ఇ. ఎస్.
 కారుగారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి. ఇండియాలో క్రైస్తవమత
 ప్రచారకసంస్థ లన్నిటికిని చర్చలకును స్వదేశీరంగులము తగ్గు
 చుండుటచే గలుగుచున్న యిబ్బందులనుగూర్చి విపులముగా
 చెలిపిరి.

జినివా

సాహిత్య సహకారసంస్థ

స్వ్యాసినులో జరుగును

జినివా, సెప్టెంబరు 23:— సాహిత్య సహకారసంస్థ
 పారిసులో జరుగవలెనను కమిటీవారి సిఫార్సును జాతీయమితి
 సభవారు ఏకగ్రీవముగ నంగీకరించిరి. సంస్థ జినివాలో నుండవ
 లెను గాని పారిసులో గాదనియు, లేకున్నచో ఆసంస్థ
 క్రైంచి ప్రభుత్వముపై నాధారపడియుండు ననియు ఆన్వేలి
 యను కార్మికనాయకుడు చార్లటనుగారు అభ్యంతరము చెలిపిరి
 గాని ఇగ్గ లేదు.

జినివా, సెప్టెంబరు 24:— జినివాలోని సాహిత్యసహకార
 సంస్థనుగూర్చి మాట్లాడుచు సర్ మహమ్మదు రఫీకుగారు తన
 సమ్మతిని చెలిపిరి. ఇండియాదేశము విజ్ఞాన మభివృద్ధి యగున
 నియు, ప్రాకృశ్చిమ దేశములమధ్య సహకారభావ మభివృద్ధి
 యగుననియు చెలిపిరి.

చైనాయుద్ధము

సోవియట్ సంగతి

టాకియో, సెప్టెంబరు 24:— ఛాంగ్ హైని ప్రభుత్వము
 సోవియట్ ప్రభుత్వముల మధ్య తూర్పు
 చీనాకైల్వల గూర్చియు, ముస్తాఫా ప్రభుత్వము నంగీకరింతుట
 గూర్చియు ఒడంబడిక కుదిరెనని మాక్డెనునుండి వచ్చినవార్త
 చెలుపుచున్నది.

మేజరు జన్నిగారి విమానయాత్ర

చైనావారి హెచ్చరిక

హంఘీ 23:— మేజరు జన్నిగారు ప్రస్తుతము హంగాయి
 వచ్చినచో ప్రమాదని కలదని లియంగసియింగుగారు ఎగ్రం
 టైనుకాన్సులు గారికి చెలిపిరి. ఇప్పుడు జన్నిగారి పయనము
 నకు అన్నియేర్పాటులు సిద్ధమగుటచే ఆటంక పరుచ వద్దనియు
 ఇప్పుడు కానున్న ప్రపంచయాత్ర నిలిచిపోవుననియు, ఏమియు
 ప్రమాదము లేదు కావున మరియొకసారి విచారించి జెప్పవలె
 ననియు కాన్సులుగారు తిరిగి వ్రాసిరి. లియంగసియింగుగారి ప్రత్యు
 త్తరమురానిది హంగుకాంగునుండి బయలుదేరవలనని కాన్సులు
 గారు జన్నిగారికి వ్రాసిరి.

నీటికడమాదము

హంగాకాంగు సెప్టెంబరు 24:— ఎగ్రిం టైనువైమానికుడు
 జన్నిగారు హార్బరునందు మోటారు బోటుపై బోవుచుండగా
 వేరొక పడవ తగిలి నీటాడిరి. అలసిపోవుటకు సిద్ధముగ నున్న
 పుడు జన్నగారు బయటకు దయచేసిరి.

జాతీయమిత్ర - జర్నల్

జర్నలికి స్థాన ముందును

లండను, సెప్టెంబరు 24: - జర్నలిజేషను జాతీయమిత్రలో స్థానము నకై దరఖాస్తుజేసిన తప్పక స్థిరస్థాన మొసంగబడునని సభవారు ఆదేశమునకు చెలియబరచినట్లు టైముస్ జర్నలిజేషన్ లో ప్రాయము చున్నాడు.

ఫ్రెంచివారి అభ్యంతరము

లండను, సెప్టెంబరు 23: - జాతీయమిత్రలో జర్నలిజేషన్ కోసుటకు గూర్చి టైముస్ నుండి యెట్టి అనందపునా రనుగూడ ప్రాంసు వారు పహింపబారకు.

టైముస్ పారిసువిలేఖరి యిట్లు చెబుచున్నాడు: - జర్నలిజేషన్ జాతీయమిత్ర నిబంధనలకు నెట్టివరతులు లేక అంగీకరింపనిచో, యుద్ధము బాధ్యత ప్రసంగము మానకుండినచో, సభలో స్థానమునకై దరఖాస్తుపెట్ట నవసరములేదని ఫ్రెంచి వారు ఏకగ్రీవముగా దలచుచున్నారు. జర్నలిజేషన్ స్థానము సంగినచో సభలోని శాంతికి భంగము వచ్చునని అభ్యంతరము చెబుచున్నాడు. జర్నలిజేషన్ సందినియమములనుండి తప్పించుకొనుటకు జాతీయమిత్రలో స్థానము నుపయోగించుకొనగూడదు ప్రాంసువారు పట్టుబట్టియున్నారు.

పారిసు, సెప్టెంబరు 23: - జాతీయమిత్రలో జర్నలిజేషన్ గూర్చి టైముస్ పారిసులవద్ద ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరిగిననువదంతి అసత్యమని తెలియుచున్నది.

జనీవాలో సంభాషణ

ఈవిషయమున ఎం. హేయలుగారు బ్రిటీషు రాయ బారిని కలిసి జనీవాలోనున్న ఫ్రెంచి ప్రతినిధులతో టెలిఫోను పై మాట్లాడిరి. ఈ ప్రతినిధులు బ్రియాంతుగారి అధ్యక్షత క్రింద రెండుసార్లు సమావేశమైరి.

జర్నలి పెద్దరాష్ట్రముగా చేరును

లెర్ని, సెప్టెంబరు 23: - జర్నలి జాతీయమిత్రలో పెద్ద రాష్ట్రములతో సరిసమానముగ గౌరవస్థానము సంపాదించుటకు ప్రయత్నించునట్లు ప్రకటించబడినది.

ప్రభుత్వ ప్రకటన

లెర్ని, సెప్టెంబరు 23: - జర్నలి జాతీయమిత్రలో స్థానమునకు దరఖాస్తుపెట్టుట కుద్దేశించినట్లు ముద్రితవర్తము సమావేశము ముగియుచున్నపుడు ప్రకటించబడినది. సమితిలో చేరుటకు ఏకగ్రీవముగా సంగీకరించబడినది చెలిపినవిధము ప్రకటనయందు దిట్లు గలదు. "జాతీయమిత్రవారు చచ్చించు విషయములు - అల్పసంఖ్యాకులకు సంరక్షించుట, సాధు పరిస్థితుల చక్కచెట్టు, సైనికాధికారుల విషయమున ఆయుధముల తగ్గించువిషయము, అంతర్జాతీయ శాంతి సంస్థాపనము మున్నగు విషయములు జర్నలి సహాయము లేనిది సంతృప్తికరముగ నెరవేరజాలవను నుద్దేశముతో, ఇతర పెద్దరాష్ట్రములతో సరిసమానముగ స్థానమును స్వీకరించుటకు జర్నలి ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి.

జర్నలి దిగుమతులపై పన్ను

లెర్ని, సెప్టెంబరు 20: - ప్రాంసువారు జర్నలి కుండి సరాసరిగాని యితర వేళముల ద్వారాగాని పన్నుదీగుమతులపై 100 కి 26 చొప్పున సుంకము విధించిరను వార జర్నలిలో అసంతృప్తిని గలిగించినది. జర్నలి ప్రభుత్వమువారు యీ చర్యను మిత్రద్రోహపు చర్యగా గణించుదు. దీనివలన దాసుగారి యెర్పాటులకు భంగము వచ్చును.

లండను ఒడంబడిక

జర్నలి మొత్తినీ గోరుట

లెర్ని, సెప్టెంబరు 24: - జర్నలి వాణిజ్య సంఘము ప్రతినిధుల ఆహ్వానమునకు ప్రత్యుత్తరముచ్చుచు అధ్యక్షుడు ఎల్బర్డుగారు యిట్లు చెలిపిరి: - ప్రపంచవర్తమునందు పాల్గొనుటచే గలిగిన బాధ్యతను నిర్వహించుటకును, లండను ఒడంబడికవలన విధింపబడిన విధ్యక్తమును నెరవేర్చుటకు జర్నలి విశ్వసనీయులని విదేశములందున్న ప్రతి జర్నలియునును తన చర్యలవలన దుజువు జేయవలసియుండును. విదేశములందున్న జర్నలిల ఆర్థిక దీక్షన సౌకర్యములకొరకును అన్యోన్య సహకారముకొరకును ఈ ఒడంబడిక భారమును జర్నలి పహించవలసి యున్నదని నెగిసుచును గారు నడిపిరి.

హెబ్బా తిరుగుబాటు

లండను, సెప్టెంబరు 24: - అమీరు అలీగారు సైన్య సేను మాత్రమే సైనికులు జేరిరనియు, వాహులపై దాడిచేడకుట కిద్దపడుచున్నదనియు చెలియుచున్నది. వారిబలము తగ్గుచున్నది.

స్థానిక వార్తలు

ప్రయాణపు ఖర్చులు: - స్థానిక సంఘముల అధ్యక్షులకును, ఉపాధ్యక్షులకును యిచ్చుకొని ప్రయాణపుఖర్చు లీయబడవు. ఎవరికో ఒకరికే యిబడును అని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

తెలిగ్రాఫు నోటీసు: - పరిష్కారమును మెచుడును తంతివార్తలు సంపవచ్చుననియు, కాని అవిశాంసెము ఆ లభ్యముగా పంపబడుననియు నిందుములమున అందరికిని తెలియజేయడమైనది.

పుస్తకముల వశపరచుకొనుట: - పండిత రామదాసు గౌరుగారు వ్రాసిన హిందీవాచక పుస్తకములు నెం 8 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 రాజుద్రోహవిషయములు కలవానినిగా నెంచి ప్రభుత్వమువారు వశపరచుకొన్నట్లు ప్రకటించిరి.

రాకపోకలు

టి. ఎన్. శివజ్ఞానంపిళ్ల, సి. పి. రామస్వామయ్యగారు మదరాసు కీయుడయ్యును తిరిగివచ్చిరి.

దివాణా హుదూరు కృష్ణనాయుడుగారు ఈయడయందు మదరాసు వచ్చిరి.

వార్షిక కోత్యవము: - 26 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు కీర్తిశేషులైన పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారి 4 వ వార్షిక త్యవము మదరాసు పురుషేట చంద్రబాబు పిల్లలొని 22 నెంబరు గృహమున జరుగును. ప్రార్థన 10 గంటలకు ధన్వంతరి పూజ, సాయంకాలము 5.30లకు సభ జరుగును. అని ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు, ఆయుర్వేద కళాశాలాధ్యక్షుడు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర విద్యార్థిసభ: - ఈ సభనుగూడా మిగతా ఆంధ్రసభలతోపాటు జరుపవలెనని యున్నది. అనివ. యములనుగూర్చి ఆలోచించుటకుగాను మదరాసు ఆంధ్ర విద్యార్థి సంఘకార్యనిర్వాహకులు, ఈవిషయమున కుతూహలముగల తదితరులు, హైకోర్టులో వేయవరపు రామదాసు పంతులుగారిదిగూ రేపు (25 వ తేదీ) 4 గంటలకు సమావేశము కావ్రాధితులు.

ఒక బహిరంగ సభ

మహాత్మాగాంధీగారి ఉపవాసమును గూర్చిన ప్రారసలు జరుగును

చెన్నై పురిమండల కాంగ్రెసుస్వరాజ్య సంఘముల యజమాన్యమున క్రియత వేయవరపు రామదాసు పంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద ఈనెల 26 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 5 ఘంటలకు గోవిందప్పనాయకపీఠి సౌందర్యమహలు నందు మహాత్మా గాంధీగారి ఉపవాససందర్భమున దైవప్రార్థనలు సలుపుటకై యొక బహిరంగసభ జరుగును. నగరవాసు లెల్లరు విచ్చేను వ్రాధితులు.

గద్దే రంగయ్యనాయుడు వి. యల్. శాస్త్రి. కార్యదర్శు.

సిద్ధా, సెప్టెంబరు 24: - రాజప్రతినిధివద్దకు నిన్నటి విషమున భారతశాసనసభల మహమ్మదీయసభ్యులు రాయబారము పోయిరి. (ఆ. పే.)

నూదాను తగవులు

నూదానులో ఆగస్టునందు జరిగిన ఆల్లరుల సందర్భమున నేరమొనర్చి సైనికోద్యోగులను ఇరువురను రెండేండ్లు శిక్షకును యితరులను 5 నురను శిక్షించిరి. ఎనైజుకోర్టువారు అలమలాసి యను నాయకునికి ఆరేండ్లశిక్ష విధించినట్లు నూదానువార్త చెబుచున్నది. ఆయన అనుచరులకు 5 నెలలు శిక్ష విధించిరి.

స్పెయినులో తిరుగుబాటు

మాడ్రిడు, సెప్టెంబరు 24: - నేడును రోడునందు విలిటరీ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని మరాకో నుండి ప్రభుత్వప్రకటన చెబుచున్నది. మొదటి కోర్కెలన్నియు తిరిగిగాన చర్య తీసుకుగ లేదు. జవరలు డెలావోగారిని ఉద్యోగమునుండి తొలగించుచు రాజాగారు ప్రకటనగావించిరి.

చెన్నై పురిమండల ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘము

ఈనెల 24 వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము ఆంధ్రకాంగ్రెసు కార్యాలయమున హిమ్మేరి రామకృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన పై సంఘపు కార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశము నందు గావించబడిన తీర్మానములు.

తీర్మానములు

(1) మహాత్మా గాంధీగారు ఇటీవల భారతదేశమంద హిందూ మహమ్మదీయులలో సంభవించిన కలహములు మనోచై కల. మను గలిగించినందున తన్నివారణాసాధనముల గోరుచు భగవత్పార్థనాపూర్వక ఏకవింశద్విన ఉపవాసవ్రతమును బూని దేశక్షేమమునకై శ్రమపడుచున్నందున దేశవాయకులందరు కర్మకార్యచరణమునకు బూని హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనము స్థిరస్థాయి గావించి, ఆ మహానీయుని మనశ్శాంతికి దోడ్పడవలయునని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నాడు. మరియు మహాత్మునికి ఈ ఇరువదియొక్కదివస ఉపవాస కాలమున నెట్టికష్టము గలుగనీయక సంపూర్ణారోగ్యవిరావుల కలసాదింపఁ బరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాడు.

(2) ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభకు గొల్లపూడి సీతారామ శాస్త్రిగారును ఆంధ్రమహాసభకు కట్టమంచిరామలింగా శెట్టిగారును అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడుటకు ఆహ్వానసంఘము వారికి సిఫార్సుచేయుటకు తీర్మానింపబడినది.

(3) స్వరాజ్యనిధియందు డబ్బుకొరవడి యున్నందున క్రిమతి యామిని పూర్ణతీలకమ్మగారు తమ జాతీయబాలికాపాఠశాలకు గోరన విరాళమును ఇచ్చువిషయము ప్రస్తుతము నిలుపుటకు దీర్చానించడమైనది.

(4) స్వరాజ్యనిధియందు డబ్బు లేనందున ప్రస్తుతము గొంతకాలమువరకు మండలసంఘపక్షమందు వేతనములపై కాంగ్రెసు ప్రచారము చేయుచున్న ప్రచారకులను నిలుపుట చేయుటకు తీర్మానించడమైనది.

గద్దే రంగయ్యనాయుడు, కార్యదర్శు.

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘము

1924 సం॥ ఆగస్టుమాసముయొక్క జమా ఖర్చులవివరము తెలుపు స్టీటు మెంటు

జ మ లు	
గతమాసము చితానిల్వ	142. 8.0
కాంగ్రెసు సభ్యులచందా	12.12.0
ఆం. కాంగ్రెసుసంఘమువారి ఖాతా	190.0.0
గంపలగూడెం మహారాజాగారిఖాతా	160.0.0
జే. శంభుశాస్త్రిగారి ఖాతా	35.12.0
చేటబావయ్య	32.0.0
గోవిందరాజు వెంకటేశ్వరరావుగారు	22.0.6
కొత్తూరు అబ్బాసలీసా హెబుగారు	29.12.0
కొర్కె వెంకయ్యవర్మగారు	25.0.0
స. సత్యనారాయణగారు	25.0.0
గో. శివసుబ్రహ్మణ్యంగారు	20.0.0
మోటారుడ్రైవరు ఖాతా	5.0.0
జమమొత్తం	699.12.6

ఖర్చులు	
అస్పృశ్యతఖాతా (ప్రత్యేకతీకునిధి)	16. 0.0
వేతనములఖాతా	360.18.0
ప్రచారపు ఖర్చులఖాతా	14. 7.6
మోటారులు ప్రచురణలుఖాతా	154. 4.6
అక్కిసు ఎస్టాబ్లిషుమెంటు ఖాతా	4. 9.0
పోస్టు తెలిగ్రాములుఖాతా	8. 0.0
ప్రత్యేకవీరాళములఖాతా	68.10.0
ఆ. కాశీశ్వరరావు పంతులుగారిఖాతా	7. 8.8
మోటారుకారుఖాతా	32. 8.0
గాంధీపూజానిధి	9. 2.0
చితానిల్వ	23.14.8

ఖర్చు మొత్తము 699.12.6
మ.రా: - ఇదిగాక బ్యాంకులో క్రియత ధన్వాడ రామచంద్రరావుగారిచే రు 12.5.6 నిలువయున్నది.
జాతీయోపసంఘ కార్యాలయము గంపలగూడెం } కొ. వెంకటేశ్వరరావు, అధ్యక్షుడు, 6.9.24

భారత శాసనసభ

తుపాకుల ప్రయోగమునకు ముందుగ హెచ్చరింపవలెను

రంగాచార్యులుగారి తీర్మానము ఆమోదింపబడెను

దేశీయవస్త్రములపన్నును తొలగింపవలెనను

తీర్మాన మామోదింపబడెను

తక్కిన అసభి కార్యులు

సమాహములను దరిమి వేయుటకు తుపాకులు ప్రేల్చు విషయమున రంగాచార్యులుగారి తీర్మానము సెలెక్టు కమిటీకి రిఫరు చేయబడుననుచు రంగాచార్యులు నందుపై జరిగెను.

సమాహములను దరిమి వేయుటకు బూర్జుము గొన్ని సమయములందు మందలింపు చేయవలయునని గోరుదు రంగాచార్యులుగారు తమ బిల్లును సెలెక్టు కమిటీవారికి రిఫరు చేయగోరిరి. హోం మెంబరు, జిన్నా, గౌరు, సర్దార్ వల్లాభ్ పటేల్, వెంకటపతిరాజు, భుజ్జు ఫార్ఖాను, టాన్ కిన్నె సమ, గోస్వామి, పార్, పండిత్ మదనమోహన మాలవ్య, విల్ డ్, రంగాచార్యులుగారు సెలెక్టు కమిటీ సభ్యులు. బిల్లు ప్రతిపాదించుచు రంగాచార్యులుగారు బిల్లుపన్నునించిరి.

బిల్లుచూడిత్ర

గుంపులను దగముటకు బూర్జుము మందలించి తర్వాత ప్రేల్చు తుపాకులను మొదలై నొక పద్ధతి నవలంబింపవలయుననుకొని అసెంబ్లీలో రైటు ఆనర్ బుత్ శ్రీనివాస శాస్త్రిలు గారు 1921 సంవత్సరమున నొక తీర్మానము చేచ్చిరి. ఈ తీర్మానమునకు సంబంధించిన భాగము దొరతనమువారు బిల్లు రూపముగా కొని అసెంబ్లీలో ఆగష్టు 1921 సంవత్సరములో పాసు చేసిరి. అసెంబ్లీవారి ఆలోచనలకు ఆ బిల్లు పంపబడినది. అప్పుడు రంగాచార్యులుగారు యీ బిల్లులో నివిధముగ సవరణయొక్కటి ప్రతిపాదించుటకు ముందుగా దెల్పిరి. అసెంబ్లీవారి అనుమతిమీద బిల్లు ఉపసంహరించుకొని సవరణలన్నియు ఆలోచించి అవసరమైనయెడ తిరిగి ప్రవేశపెట్టెనని సర్ విలియం విన్ సెంటు దెల్పిరి. దొరతనమువారు బిల్లును బ్రవేశపెట్టుట మానుకొనిరి. రంగాచార్యులుగారు తమ బిల్లును సున్న క్షపిరి.

విచక్షణ లేకుండు తుపాకులు ప్రేల్చుట

ఇంగ్లాండు దేశమునకును యిండియా దేశమునకును చట్టములలో చాలవ్యత్యాసముగలదు. అట్లందుకుండవలయునో గోచరించుటలేదు. తుపాకులను ప్రజలు తమవద్ద నుంచుకొనుట ప్రమాదకరమైనది. తగినంత జాగ్రత్త దీసికొనకుండు ప్రేల్చుట అపాయములకు కారణము. ఇటీవల వెలువడిన న్యాయమూర్తి మెకార్డిను గారి తీర్పు ప్రచురణమందు విశేషత లేకుండు యిష్టమువచ్చినట్లు తుపాకులను ప్రేల్చుట యిండియా దొరతనమువారి కయిష్టమని దెలియబడినది.

మధుర, చూలెనిదర్శములు

అవసరము లేకుండు తుపాకులు ప్రేల్చుట సంభవించుటకలదు. మదరాసులోను, మధురలోను అవసరము లేనిది తుపాకులు ప్రేల్చి రని వారినమ్మకము. పజలను జంపు నుద్దేశముతో పోలీసువారు అట్లు చేయలేదు. వారికి దైర్ఘ్యముచాలక అట్లు చేసిరి. దగ్గరకు పాకులను విగిన వెంటనే ఉపయోగము చేయవలయునని అట్టి భయము కలిగించునమయమున వారికి ప్రోత్సాహము గల్గించుచును. దొరతనమువారు బిల్లులో నివిధమున ఎగుమ్యూటిపు అర్డరు పంప బోవుచున్నారని వారెరుగుదురు. అట్టి దొరతనమువారి ఆర్డరులకు శాసననిబంధనలకును భేదము గలదు.

మంకలింపావశ్యము

ప్రేల్చుటకు ముందుగా అధికారుల వశమందున్న అన్ని విధముల చేతను మందలించి గుంపును దరిమి వేయ బ్రయత్నించవలయును. కొంత నియమితకాలములో గుంపు కదిలిపోవలెను. ఈ నిబంధన అవసరము ప్రేల్చువలయునని ప్రేల్చిన అధికారుల మీద దొరతనమువారు ప్రాసిక్యూషను చేయకపోవుటచేత అధికారులకు తుపాకులు ప్రేల్చుటయందు ప్రోత్సాహ మెక్కువగుచుండెను. ఎందుచేతనన, దొరతనమువారు తమ్మురక్షించెద

రని యీ అధికారులు దలచెదరు. తప్పుగా ప్రసరించినప్పుడెప్పుడైన అధికారులను ప్రాసిక్యూషను చేసినట్లుయేదేని దృష్టాంతముగలదానిని రంగాచార్యులుగారు అడిగిరి. ఎక్కడను లేదు. కనుక నష్టమునొందినవారు న్యాయస్థానమునకు బోయి న్యాయమునొందుటకు వీలుకలిగియుండవలయును. అట్లు యింగ్లాండులోగలదు.

దొరతనమువారి సత్తులను

హోం మెంబరుగారు

అమలులోనున్న ఆచారమును సమర్థించుచు, ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానమును ప్రతిఘటించుచు, డిప్యూటీ సమాహోం మెంబరుగారు సర్ అల్ఫ్రెడ్ హుండరు గారిచ్చిరి. తుపాకీ మొదలైన ఆయుధములను అతివివేకముగా నుపయోగించుట ముఖ్యమని హోం మెంబరుగారు రంగాచార్యులు గారెప్పుడైన అల్లరిచేసిరా లేక వారెప్పుడైన దొమ్మినిజూచిరాయని వారికి ఆశ్చర్యము గలుగుచున్నది. (నవ్వు) యుద్ధములో శత్రువు నెదిరించుట యొక్కటి; అల్లరిమూక నడుచుటవేరు. ఏలయన, వారిని గుంపులకు కృతనిశ్చయతయు గావలయున. హిందూ దేశములోని గుంపులు శాంతమైనవి యనియు సులభముగా అణగవచ్చుననియు రంగాచార్యులు గారనిరి. హోం మెంబరు గారనిరి. కొంత వరకే అభిప్రాయములు నిజమే. మతావేళముగాని యితర బలవత్తరమైన ఉద్దేశముగాని ఉన్నయెడ సమాహము శాంతముగా నుండగలిగి సులభముగా చెదరగొట్టుబడ గలదాయని వారికి ఆశ్చర్యము గలుగుచుండెను. ఉద్యోగస్థు లొకప్పుడు భయపడియుండవచ్చును. అట్టికేసులు ముందును తటస్థించవచ్చును. కాని యిట్టి వి అసాధారణములు, సామాన్యములుగావు. అయిష్టమైన స్వభావము గల అట్టి పనులు జేయు ఉద్యోగస్థులయెడ అసంబంధి వారు కృతజ్ఞత జూపవలయును. మిక్కిలి కష్టసమయమున డెంతో సాహసమును వివేకమునుజూపిన డెక్కు ఉద్యోగస్థులకు హోం మెంబరుగారు సుతించిరి.

ఎవరు తీర్పుచేయుట

రంగాచార్యులుగారు నియమము చేసిన బిల్లులోని ప్రతినిబంధనను విభజించెను. తుపాకులు ప్రేల్చినగాని సహచారమును పారదోలేమని యెవరు తీర్పుజేయగలరని రంగాచార్యులుగారి మొదటినిబంధనమునుగురించి వారడిగిరి. తుపాకులను ప్రేల్చుటకుబూర్జుము న్యాయతీర్పుజేయుటకు వీలుకలదా?

వ్రాతములపుటుత్తరువు

హిందువులును మహమ్మదీయులు ఆవేశయుతులై యున్నారని అట్టిసమయమున పోలీసువారు భయములమధ్యనున్నప్పుడు రాళ్లతో బుర్రలెగురుచుండగా వ్రాతములకమగు ఉత్తరువు కొరకెదురుజూచుచు పోలీసువారు చేతులుకట్టుకొని తెగబోవుచుండవలసినదేనా? అట్టిసమయమున వ్రాతములమైన అర్డరు కొరకెదురుజూచుచు పోలీసువారుంట బహుకష్టము. పోలీసు వారిని దొమ్మిచేయువారు ముక్కలు క్రింద కొనివేసెదరు. కాని కొన్ని సమయములందు వ్రాతములమైన అధికారము నొందుటకు వీలుగలదు.

ఇంగ్లీషు పద్ధతి

ఇంగ్లాండులో గుంపుమీద తుపాకులను ప్రేల్చుట కభ్యంతరములేవు. ఉద్యోగస్థుని వివేకస్యాంత్ర్యమునకు అడ్డంకిలేదు. కాని రయల్ ఆర్మీ చదువబడిన ఒక గంట తరువాత ఎవరైన అక్రమసమాహముననున్నయెడ నేరముగ నెంచబడును.

పూర్తిగా ముందు మందలింపు సమాహమునకు యెవరిచ్చె రని హోం మెంబరుగారు రడిగిరి. మాజి స్ట్రీటు గారా లేక అల్లరి మూకయా? ఈవయమై దొమ్మిచేయు వారప్పుడప్పుడు తీర్మానమునకు వచ్చిరి వారు వినిరట (నవ్వు)

ముందుబాగుగ ఆల్ఫ్రెడ్ మాజులకు మందలింపినవలసి యున్నదని వారొప్పుకొనినను ఆచరణలో నది సాధ్యము కాదు గాన వారట్టినిబంధనను శాసనమందుంచుట కియ్యకొనరు. వాల్ల యిరుక్తాజులకు వారికెట్టి అభ్యంతరమును లేదుకాని దొమ్మి జరిగిన 24 గంటలలో పూర్తియైనదిపూర్తి చేయుటయందు భాగ్యులు కలవనిరి. ఇటీవల జరిగిన డిల్లీ కలహముల అనభవమును నిదర్శనముగా జూపెను.

ఫిర్యాదులు

నేరమునకు బాధ్యుడైన అధికారిమీద గాయములు దినిన వారు ఫిర్యాదు చేయువిషయమై హోం మెంబరుగారు రిట్టనిరి. అంతర్జాతీయ మతవైషమ్యములవలనను, వర్గ వ్యవస్థ వలనను, మతవైషమ్యములవలనను తుపాకులు ప్రేల్చుట యీ దేశము నందు తటస్థించుచున్నది.

రంగాచార్యులుగారు:—దైర్ఘ్య లేమివలనను

సర్ అల్ఫ్రెడ్ హుండరుగారు:—ఎవరి దైర్ఘ్య లేమివలన.

రంగాచార్యులుగారు:—పోలీసువారియొక్క దైర్ఘ్యము

లేని పోలీసుకనిస్తేలును నేను ముందు యింకా చూడవలయును. తుపాకులు ప్రేల్చినవో వారిమీద మీరు ఫిర్యాదు తీసికొని వచ్చుటకు మీరు చట్టమునందు అవకాశ మిచ్చినప్పుడు మాత్రమే పోలీసుకనిస్తేలు పిరికివాడగును. మిగతాజనల సుఖము కొరకు వారు యేమిచేయవలసియున్నదో అట్టివిని నిర్బంధమువలన మీరు పోలీసువానిని వాని విధ్యుక్తమును చెరవేర్చినీయుటలేదు. రంగాచార్యులుగారి తీర్మాన మామోదింపబడెను

రంగాచార్యులుగారి తీర్మానము వోటుకు బెట్టుబడినది. ఏబది ఎనిమిదివోట్లు తీర్మానమునకు అనుకూలముగాను 38 ఓట్లు ప్రతిహేళముగను వేయబడెను.

క్రొత్త బిల్లులు

వారపుజీతముల బిల్లు బ్రవేశపెట్టబడెను

క్రొత్తబిల్లులు బ్రవేశపెట్టుటకు సభ వారాలోచించ మొదలిడిరి.

చమన్ లాల్ గారు ఇండలో బనిచేయు నౌకరులయొక్కయు యితరజీతగాండ్రయొక్కయు వారపుజీతములవచ్చునట్లు యేర్పాటు జేయుటకు చమన్ లాల్ గారు బిల్లు ప్రవేశపెట్టిరి. మిల్లయేజంటయొక్కయు మిల్లుకార నిర్వాహకులయొక్కయు బాధనుండి పనివాండ్రను దప్పించుటకీ బిల్లు ఉద్దేశింపబడినదని చమన్ లాల్ గారు దెల్పిరి. ఈవిషయమై బొంబాయి దొరతనమువారి టీవల ఆలోచించుచుండిరి. తర్వాత పార్లమెంటులో వారపుజీతముల ప్రశ్నవిషయమై ఆలోచించబడుచున్నదని దెల్పబడినది.

జోషి గారి బిల్లు

ప్రసవించుటకు బూర్జుమును, తండ్రి కొంతకాలము శ్రీలను కార్ఖానాలలోను, గనులలోను, 1910 సం॥ అస్సాము ఎన్నిగ్రామను ఆస్తులములలోనున్న యెట్టెలులలోను, పనిచేయుటకు క్రమమైనమేర్పాటు చేయుటకును మెటర్నిటీ టెనిఫిట్ యిచ్చుటకు నిబంధన జేయుటకును జోషి గారు బిల్లుపాదించిరి

ప్రత్తి ఎక్సైజు పన్నుకంటె అన్యాయము

లేయాకుతోటలో బనిచేయు ఆడవాండ్రకుమాత్రు సౌకర్యములందు అస్సామువారు రందరికంటె ముందుగా నున్నారనియు, లేయాకుతోట యజమాని చాల్ మర్సగారు నడివిరి. అస్సాముమువారిని ప్రత్యేకముగా యిట్లు భేదముచేయుట కాక్షేపించి యిట్టిసూచన ప్రత్తి ఎక్సైజు పన్నుకంటె అన్యాయమని చాల్ మర్సగారు దెల్పిరి.

రైల్వే ఆకు సవరణబిల్లు

ఏదేని సంఘములవారికిగాని జాతివారికిగాని రైలు బండ్లు కేటాయింపుచేయుట నివారణచేయు నిమిత్తము కె. సి. నియోగి గారు రైల్వే ఆకు సవరణబిల్లును బ్రతిపాదించిరి.

పనివాండ్రు ఖరారునామా ఉల్లంఘన శాసనము

కార్మికుల స్వచ్ఛందబిల్లు జోషి గారు బ్రవేశపెట్ట మానుకొనిరి. పనివాండ్ర ఖరారునామా ఉల్లంఘనశాసన రద్దుచేయుటకు దొరతనమువారిబిల్లు యిదివరకే ప్రవేశపెట్టు చేత జోషి గారు రూరకుండిరి.

ప్రత్యేక వైవాహిక శాసన సవరణబిల్లు

ప్రస్తుతము అమలులోనున్న ఇండియన్ మెజారిటీ ఆక్టు ప్రకారముగా 21 సంవత్సరములనుండి 18 సంవత్సరములకు మెజారిటీని దగ్గించుటకు 1872 వ సం॥ స్వేచ్ఛలుమారేజీ ఆక్టు సవరణ చేయుటకు గౌరుగారు బిల్లు ప్రతిపాదించిరి. ఎనిమిది సంవత్సరములు మొదలు యిరువది ఒకటి సంవత్సరముల వయస్సులోపు గలవారు తండ్రులుగాని సంతకులుగాని లేనియెడ పెండ్లి చేసికొనుటకు ఆశాసనము ప్రతిబంధకము కలుగజేయుచున్నది.

సాంఘ్య ఆక్టు సవరణబిల్లు

కేంద్రప్రభుత్వము వారియు రాష్ట్రప్రభుత్వమువారి రాబడి దగ్గించుట గాన సర్వే షేక్ బ్లాక్స్ గాను దొరస్వామి అయ్యంగారి బిల్లును ప్రతిపాదించిరి. బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడుటకు 27 వోట్లును, న్యూతికముగా 47 వోట్లు వేయబడెను. రేపటివరకును ఆసంబంధ నిర్ణయేయబడినది. (అ.ప్రె.)

నిన్నటివరకు

సీమా, సెప్టెంబరు 14 నేను ఆఖరు పర్యాయము కార్యనిర్వహణము కొరకు అసంబంధ సమావేశమయ్యెను. ప్రతి ఎక్స్ యిజుపన్నువరదలకు గారణములు రాజకీయ నిర్బంధముల విచారణకు తీర్మానములు గలవు. విషయానుక్రమణికయందు ఆసంధికారల తీర్మానములుగలవు. సభ్యులచాలమందిహాజరైరి. కొన్ని ప్రశ్నలకు సమాధాన మియ్యబడెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

కాపీలేవను నీయనందులన బర్మా దొరతనమువారు కొన్నిసంఘము లక్రమమైనవని ప్రకటింప దలచుకొనుటకు తీర్మానింప దలచెదనను విషయముగలించి మాంగుటాకొగి గారొక ప్రశ్న వేసిరి. బర్మా గవర్న మెంటువారిని రిఫోర్టు పంపవలసినదని వారు కోరి రనియు ప్రస్తుతము విశేషముగా సంగతు లేమియు దెలియవనియు సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గాండ్లరు మండిమనుగారు చెప్పిరి. రైల్వే కొరకు స్థాయి ఆర్థికసంఘమునకు 11 సభ్యులను అసంబంధ రెన్నుకొనిరి.

ప్రెసిడెంటుగారు

గర్వ మెంటు ఆఫ్ యిండియా శాసననిబంధనప్రకారము అసంబంధ మొదటిసమావేశమైన తాళిమునుండి నాల్గవసంవత్సరము లాఖరున యేకేదిసైనను అసంబంధ సభ్యుల యిష్టప్రకారము అధ్యక్షు నెన్నుకొనుటకు యేర్పాటు చేయవలసినదని దెబ్బది నాల్గు స్టాండింగ్ ఆర్డరుప్రకారము నై మరాయుగారిని గోరుటకు సెలవియ్యవలసినదని వి. జె. పటేలు చెప్పిరి. ప్రెసిడెంటు గారు తెలియజేసిరి. 74 స్టాండింగ్ ఆర్డరు పటేలుగారి విజ్ఞప్తి పటివాని కుపయోగపడదని ప్రెసిడెంటుగారు చెప్పిరి.

ప్రతి ఎక్స్ యిజుపన్ను

ప్రతి ఎక్స్ యిజుపన్ను రద్దుచేయుట కమూరిఖాయి లా లుఖాయిగారి తీర్మానముమీద చర్చ తిగి ప్రారంభమయ్యెను. ప్రతిఎక్స్ యిజు పన్నుచక్రయు, ఎప్పటికప్పు డీపన్ను రద్దు చేయు గోరు చు శాసన సభ లో ప్రయత్నింపబడుట యు మొదలైన విషయములీ సందర్భమునదెల్పి టారిఫ్ బోర్డువారి ప్రతిపక్షమున రక్షకమింకను నీయవలయుననిగోరిరి. హార్డింజి ప్రభువుగారిచ్చిన వాగ్దానములను దెల్పి యిష్టమైన వానిని చెల్లించగోరిరి.

నియోగిగారి సవరణ

ప్రతి ఎక్స్ యిజు పన్ను రద్దు చేసి యీ పరిశ్రమ కింగ్సు రక్షణ యావశ్యకతను టారిఫ్ బోర్డు వారికి రిపర్టు చేయవలసినదని నియోగిగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. ఎక్స్ యిజుపన్ను రద్దుచేసినయెడ చేతివగ్గుల పరిశ్రమ కేహనియు సంభవింపదని నియోగిగారనిరి. నాన్సుమైన బట్టలనేత యెంత మాత్రమీ పన్నుదీసివేయుటచే పన్ను మోరసనియు వారు డాక్టరారుగాన వారిది బాగుగ దెలియననియు నియోగిగారు జెప్పిరి. లాంకు మైదవారి యిష్టప్రకారముగా యీ పన్ను విధించబడినదియు అట్టిపన్ను దీసివేయుటయందు దొరతనము రెన్నెతిక విధిసెరవేర్చవలయుననియు చెప్పిరి.

సర్ చార్లసు యిన్నిసుగారు

ఆర్థికదశ చక్క బడిన వెంటనే యీ పన్ను దీసివేయబడినదిని దొరతనమువారిచ్చిన వాగ్దానము ప్రకృతిమింను యాతీర్మానము వారంగీకరించరని దొరతనము సర్ తరపున వాణిజ్యశాఖ సభ్యుడు సర్ చార్లసు యిన్నిసు గారు జెప్పిరి. ఎక్స్ యిజుపన్ను దీసివేయునెడ కొనువారి సమూహము

యముకొరకు దిగుమతిపన్నుమాడ రద్దుచేయుట అవసరమేమో యని టారిఫ్ బోర్డువారిని విచారణచేయవలసినదని తాము గోరుటకు హాక్కు మినహాయించి కొంటిరిని యిన్నిసుగారు రనిరి. దొరతనమువారి అభిప్రాయములను దెబ్బబుటు వారొక డిప్లొమెన్సాస్ సము గోవించిరి. ఈసమస్యయొడ సభవారివైఖరి మారినందులకు వారి నభినందించిరి. జెనుక మార్చినెలలో సభవారు యీవిషయమై ఉద్దేశము నేమియును జూపలేదు. కాని యిప్పుడు వారు కోపావేశములను జూపుచున్నారు. బొంబాయి మిల్లుయజమానుల ప్రచారముగాని తేక మరె యితర కారణములు గాని యందు హేతువులై యుండెను. ఏకారణమైనసేమి సభ్యులు యీ ప్రశ్నను పరిష్కరించు దలచినందులకు వారికి సంతోషముగనున్నది. బ్రిటిషువారును యీపన్ను వసూలు చేయుటకు చింతించెదరు. కాలి యీఎక్స్ యిజుపన్ను ప్రతిబట్టల పరిశ్రమకు నష్టము గలిగించుచున్నదని వారొప్పుకొనరు. రాజకీయముగ యీపన్ను నష్టమును తీసికొని వచ్చుటచే యీ పన్ను వసూలుచేయుట వారికేష్టములేదు. అంతెను జూపి ఎక్స్ యిజుపన్ను బట్టలపరిశ్రమకు నష్టము చేయుటలేదని రుజువుచేసిరి. ఈపన్ను 1896 లో వేయబడినది. అప్పటినుండి ఆగస్టు 1928 సంవత్సరమువరకును 157 నుండి 338 మిల్లులవరకును సంఖ్య హెచ్చెను. 18 1/2 కోట్లు మొదలు 48 కోట్లవరకును మూలధనము పెరిగెను. 37,000 మొదలు 145000 వరకును మగ్గులు హెచ్చెను. 40 లక్షలు మొదలు కొని దాదాపుగా 80 లక్షలవరకును కడుట్లు వృద్ధి అయ్యెను. అంతెనుబట్టి జూడ బట్టలపరిశ్రమకు రక్షణ మవసరము లేదు. ఎక్స్ యిజుపన్ను దీసివేసినయెడ 7 1/2 పెరసెంటునుండి 11 పెరసెంటుకు యిండియాలోని బట్టల పరిశ్రమకు రక్షణ పెరుగును. దొరతనమువారికి బంపిన విన్నపములో బొంబాయి మిల్లు యజమానులు బట్టలపరిశ్రమకు రక్షణమును గోరిరి. వారు విజిలాలు వారు రాజకీయములలో బాల్గానుట కేవలము వ్యాపారలాభముకొరకు అని యిన్నిసుగారనిరి (నవ్వు) వారు చెప్పిన విషయములన్నియు చక్కగా వివరింపగా యిన్నిసుగారికి కొన్ని విషయములు తోచెను. నూలునకు, 5 పెరసెంటురక్షణగలదు. బట్టలకు 7 1/2 పెరసెంటు రక్షణగలదు. 1912-18 మొదలు కొని 1914-15 వరకుగల మూడువత్సరములలోను 5 1/2 మిలియను పౌండ్లనూలు ఖర్చుకావడెను. నూటికి 82 పెరసెంటు నూలు యీదేశమున తయారుకావడినది. 8 పెరసెంటు మాత్రము దిగుబడికావడినది. 1928-24 లో 618 మిలియను పౌనుల నూలు ఖర్చుఅయ్యెను. దీనియందు 98 పెరసెంటు యీదేశమున దయారయ్యెను. 7 పెరసెంటు మాత్రము దిగుమతి కావడెను. కనుక రక్షణమవసరమని గట్టిగ జెప్ప వీలులేదు. నూలుసెంబరులబట్టి పోల్చినచోవిన్నపము 40 సెంబరు దాటిన నూలువిషయమయి ఇండియా కొంచెము వెనుకనున్నది. దానికి కారణము దారము దీర్చుముగా వచ్చు ప్రతిలేమి కారణము. మిల్లుయజమానులు ఆర్థిక కమిటీవారియెదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు రక్షణము నూలున కవసరము లేదనిరి. ఎక్కువసెంబరు గల నూలు ఇండియాలో మిక్కిలి తక్కువగనున్నది. ఇంగ్లాండు నుండి నాన్సుమయిన సన్ననినూలు దిగుమతి అగుచుండెను. ఖర్చుఅగుచున్న బట్టలలో యీదేశములో 62 పెరసెంటు తయారగుచున్నవి. హిందూదేశములో దయారగుచున్న బట్టలను దిగుమతి అగుచున్న సరకునకు తేడా స్వల్పము. 52 పెరసెంటు ఇండియాలోను 48 పెరసెంటు దిగుమతి బట్టలకు అగుచున్నవి. సర్ విలెట్ వాసు ధాకర్నెగారు బొంబాయిమిల్లు యజమానులు యీవిషయములు వారిసాక్ష్యములలో అంగీకరించిరి. కనుక యెక్కువ రక్షణమును గోరుటకు ఆధారములేవు. నియోగిగారిసవరణ ఆమోదించినను ఆమోదించకపోయినను, ఎక్స్ యిజు పన్ను దీసివేయునెడ టారిఫ్ బోర్డువారి అభిప్రాయముకొరకు దిగుమతిమీద పన్ను కొనుక్కొను వారి లాభము కొరకు దీసివేయుట వారిచిందులకు రిపర్టుచేయు సభికారము గలదు. ఆర్థికదశ బాగుగ నున్నయెడ ఎక్స్ యిజుపన్ను రద్దుచేసెద మని హార్డింజి ప్రభువుగారు రనిరి. లంక మైదను రక్షణ లాభముకొరకీ ఎక్స్ యిజు పన్ను వేయబడినదియు, దొరతనమువారిచో యొక ఆభ్యంతరమును దెల్పి దీనినిదీసివేయకుండ మామచున్నారనియు అందురును అనుమానించుచుండగా తెల్పుచున్నారు. ఆర్థికసరిక్రమానినయెడ ఇది యొట్టితనాధారమైనదో చెలియును. 1917 సం॥ మొదలు 7 1/2 పెరసెంటునుండి 1921 సం॥లో 11 1/2 పెరసెంటునకు దిగుమతి పన్ను వృద్ధిచేయబడెను. ఎక్స్ యిజు పన్ను 1/2 పెరసెంటుగనే నిల్పబడినది. యీకాలమునందే యిండి

యా దొరతనము వారి ఆర్థికమునకు నష్టము వచ్చుచుండెను. రాబడియు ఖర్చును సమముగ లేవు. ఖర్చుజాబితానుండెను. మిల్లువారు నిష్పక్షపాతముగానాలాచించినచో వారి కుపన్రసముగా లాభములు వచ్చుచుండెను. వారు హోయిజరి (మేజోస్టు బనియనులు మొదలైనవి)యును కొన్ని స్వల్పకాఖలకును రక్షణము కావలయునని ఆర్థిక సంఘమువారిని గోరిరి. ఆర్థికముగా మనము విచారణ చేయవలయును. సిక్సాంతముప్రకారము ఎక్స్ యిజుపన్ను మంచిదియే. చాల కాలమునుండి ఎక్స్ యిజు పన్ను పరిశ్రమను బాధించుట లేదు. 125 కోట్ల మూలధనముమీద 58 పెరసెంటు లాభము 1915-22 సం॥లో బంచిపెట్టబడినది. యిప్పుడు వర్ధిల్లుచున్న రక్షణము చాలును. ఎక్స్ యిజుపన్ను దీసివేసినయెడల కొనువారికేమియును లాభముములేదు. దొరతనమువారికి లాభము లేదు. కోటికొట్లల కుమత్రమే లాభము. 1916-17 సంవత్సరములో వారి అధికారము ప్రారంభమయ్యెను. దిగుమతులు తగ్గుచుండెను. ప్రతిధిర అధికమగుచుండెను. బట్టలధర యంతకంటెను హెచ్చుచుండెను. 1918-19, 1919-20 సం॥లో దిగుమతులు చాల తగ్గునవి. ప్రతిధిర బహువిస్తారమయ్యెను. బట్టలధర భరింపజేక్కములేక పోకపోవుటచే చాకధరలకు బట్టలు దొరతనమువారు సప్లయచేయవలసినవైనను. 1920-22 సం॥ మిల్లువారి అభివృద్ధియొంతవరకు పెరుగవలయునో అంతవరకు హెచ్చెను. దిగుమతులు స్వల్పముగానే ఉండెను. కాని లాంగుక్లాత్తుధర యేమియు దగ్గలేదు. ఈ విషయములన్నియు వాలోచించినయెడ కొనువాణిసీతి మిల్లువారేమాత్రము వాలోచించుట లేదని తోచును. వ్యాపారములో దయదాక్షిణ్యములరుదు. కనుక స్థితియిట్లు ఉన్నది. అసంబంధివారి యిష్టములేనిది దొరతనమువారు ఎక్స్ యిజుపన్ను రద్దుచేయలేరు.

రాష్ట్రీయ కానుకలు

హార్డింజి ప్రభువుగారి వాగ్దానము లనంతరము నుండి యీ రాష్ట్రీయ కానుక సమస్య బయలుదేరెను. దొరతనమువారి ఆర్థికము జక్కుగాలేదు. దొరతనమువారి యెక్కువసొమ్ముత్యజింపు దినములు వచ్చునప్పుడుఎక్స్ యిజుపన్ను దీసివేయుటయో లేక రాష్ట్రీయకానుకలను దగ్గించుటయో చేలవలయును. అనుదినము లెప్పుడువచ్చునో వారు దెల్పాలరు. రాజకీయాభిప్రాయములను వారివిషయమందు కొలది చూపుటతో జూచుటలేదు. అయినప్పటికిని యిటీవల వానిలరు కొంతతగ్గున.

సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు

నియోగిగారి సవరణకు పురుషోత్తమ దాసుగారు సమ్మతిించిరి. వాణిజ్య పరిశ్రామిక సమస్యలు రాజకీయ రంగము నుండి పారద్రోలుటకు వీలులేదనిరి. రూపాయలు, అణాలు, పైసలను ఏరుకొనుటకు యాతీర్మానము లేబడలేదు. ఇండియా యొక్క ప్రతిష్ఠయు న్యాయబుద్ధి నిల్పబెట్టవలయును. ఈసభవారి హోదాయము గౌరవమును గాహుకొనుటయు సవరణము. కాన యీశుంకము తీసివేయవలసి యున్నదని పురుషోత్తమదాసుగారు రనిరి. వాణిజ్యశాఖా సభ్యుడు యీశుంకము మంచిది గాదనిరి. యిప్పటికిని యీపన్ను నిరసనయందు యిట్టినిరూపన్నా మిషన్ను విషయమై దొరతనమువారు జేయుట వారికి చాల అసంతృప్తి గనున్నది. బొంబాయి మిల్లుయజమానుల ప్రయోనిదమైన పన్నును రద్దు చేయువరకు దొరతనమువారిని నిద్రబోనియ్యరు.

వాణిజ్య శాఖాసభ్యుని తంత్రము

వాణిజ్యశాఖాసభ్యుడు కొన్నితంత్రములను బన్నెను. ఆర్థికసభ్యుడు కొంతపన్నును దీసివేయగలిగినప్పుడు రాష్ట్రీయ కట్టుములు దగ్గించెదో లేక ఎక్స్ యిజుపన్నులను మాత్రమే వచ్చుకొనిచి సభ్యులకునున్నందు దురభిప్రాయము బుట్టింప నవకలెను. ఎక్స్ యిజుపన్నును దీసివేసినచో భరతపన్నులలోని అన్ని మిల్లులకును లాభము వచ్చును. యీమిల్లులలో చాల భాగము బ్రిటిషువారివి గూడ గలవు. బొంబాయివారు ముందుగా ఆందోళనకు దారిజూపి పన్ను రద్దుచేసెదో తీర్మానించవలయునని చెప్పిరి. ఈరెంటిని యేమిసంబంధమున్నదో వారికి గావ్యముకాలేదు ఒకటిజాతీయ సమస్యరెండవది రాష్ట్రీయ ప్రశ్న లంక మైదవారి ఆర్థిక సాహసించి వసూలు దొరతనమువారిచే గావించబడు యీపన్నురద్దు చేసి సభ అత్యగ్రాంసమును గాహుకొనవలయును. సభవారి యిష్టముచచ్చిన మరేపన్నునైన విధించవచ్చును కాని యేహ్యమైన, నీచపు ఎక్స్ యిజుపన్ను రాజకీయ కారణములచే రద్దుచేయ వలయును. దొరతనమువారిపన్నురద్దుచేసినచో వారు యితర విధముగా పన్నువసూలు చేయుటకు వారు చువలను ఆలోచించవలెను. ఎక్స్ యిజు పన్నుమాత్రమే రద్దుకావలవలెను. అంతకంటె మిల్లుపరిశ్రమకు రక్షణమువరకును లేదు. మిల్లు యజమానులు ఆత్మధికముగా లాభములను దిగుచున్నారని సభ్యులకున్నునందు దురభిప్రాయములను

వాణిజ్యసభ్యుడు విట్టింప బ్రయత్నించెను. ఒక్కమిల్లుపర్శిశకు మేనా అధికలాభముల నాశ్చింపచున్నది. తక్కిన వారు మిల్లు యజమానులకుండు అధికముగా లాభములు దినుచుండెను. మిల్లు యజమానులు ప్రవృత్తమునం దాశ్చర్యచూచుచు గానని చెప్పిరి.

(నవ్వు)

కానిమిగిలిన వారిమాట! నార మిల్లులను జూచుచు, 200 పెర పెంట్లు లాభమును దీయుచున్నది.

(వెసి డెంటు. — గౌరవ నీయసభ్యుడు నారియితరవాచ మును బూరిచేయుట బాగుగా నుండును గాని అధికలాభముల యను ప్రస్తుతముభారతవర్షమునకు రాజీయముగ నొనర్చుటచే న అపరాధమును దీసివేసి ఆసంబ్ధివారు ఆత్మగౌరవమును నిల్పు కొనవలయునని సర్ ప్రభువోత్తమవాసుగారు ప్రబోధించిరి.

ప్రతి ఎత్తైజుపన్ను

రామచంద్రరావుగారు

సిస్టా, 24 సెప్టెంబరు:—ఎత్తైజుపన్నును తీసివేసినంత మాత్రమున గుడ్డఖరీదు తక్కువకాదనియు గుడ్డఖరీదు తక్కువ కావలెనన్న దిగుమతిపన్నుకుకూడ తగ్గింపవలెననియు చెప్పుట లో రామచంద్రరావుగారు సర్చార్ల యిస్తుగారితో యోగింప విచ్చిరి. ఎత్తైజుపన్నును తీసివేయుట యొకటి రాష్ట్రీయ వి రాళములను తగ్గించుట మరియొకటి, యీ రెండింటిలో మొకటి కావలెనని అడిగి కామత్తు సభ్యుడు సందిగ్ధావస్థ తెచ్చిపెట్ట లెనని ప్రయత్నించెను. ప్రభుత్వమువారు రట్టిమాట నడిగినప్పుడు సభవారిలో చింతించుట. క్రిందటిసారి భారతకాసనసభవలె తా మిప్పుడు ప్రభుత్వమువారితో సహకారమును జూపుటలేదని వారిపై నిందవేయవలెనని. ఇందు మేము దోషులమేనని చెప్పె ను. సహకారమున ప్రభుత్వమువారు చెప్పినదంతయు ఒప్పు కొనుటయే యైనయెడల, ఉక్కురత్తుగ కాసనమును అంగీకరించుటలోను రైల్వే స్టేషన్లను పద్ధతికి సమర్థించుటలోను స్వరాజ్యవాదులతో సహా సభ్యులందరూ ప్రభుత్వమువారి తో కలిసి చూపవలసినంత సహకారమును జూపిరని ఆయన చెప్పెను.

సర్ జేసెల్ బ్రాకెట్టు

మొన్నటిదినమున పన్ను విచారణసంఘమును తీసివేసి అవి యేవిషయములను విచారించుటకు మరియొకసంఘము నేర్పాటు చేయమనియు పన్నులను హెచ్చింపగూడదనియు సభ వారు ఆంధ్రులగుచుండిరి సర్ జేసెల్ బ్రాకెట్టుగారు చెప్పిరి. ఈదినమున ప్రతిఎత్తైజుపన్నును తీసివేసి దానికాస నును మరియొకసన్నను ఏర్పాటు చేయవలసినదని అడుగుచు న్నారు. ["కొంతమందిని తగ్గింపును" అని ధ్వని] ప్రతిఎత్తైజు పన్ను విధింపబడిన విధానమును ఉద్దేశ్యమును మంచికావు. పన్నువిచారణ సంఘమువారు యీపన్ను అంతకోరదగినది గా లేదని చెప్పుచుచేమోయని అతడనుకొనెను. కాని యిప్పుడ దివ్యార్థమున్నంత కోరదగినదిగా లేదు. ఏలయు ప్రత్యేకముగా అదియెట్టి రత్తు లో పా య ము ను చే య లే దు. తాను ఆర్థిక సభ్యుడుగా నున్నకాలమున లంకపైరుకు జరుగుచున్న అన్యాయమును తొలగించుటకు తాను విముఖుడను కావ నను. (వినుడు, వినుడు) పరిసితులెల్లను వివాదాలవెప్పుడు ను వ్యాపారలాభములనే చూచుకొందురు. ఈపన్నును తీసివేసి నంతమాత్రమున గుడ్డఖరీదు తగ్గుదు. ఎందువల్లననగా, మిల్లుయజ మానుల ఎక్కువభాగం కమ్మి వ్యవసాయకారికీలకు నన్యాయము చేతురు. ప్రభుత్వమువారు సందిగ్ధావస్థకు తెచ్చిపెట్టుచున్నారని రామచంద్రరావుగారు చెప్పుచున్నారు. సందిగ్ధావస్థ తప్పదు. మనము తప్పించుకొనజాలము. బాధ్యతహామించి భారత కాసనసభ సమయము నచ్చినప్పు డేదోయొకవైపున కొరగవలె ను. ప్రతిఎత్తైజు పన్నుకు బదులు కాస్తేజున లాభములపై పన్ను నూచింపబడినది. కాని వివిధావస్థలలో చూచినయెడల లాభములపై పన్నుకుండు ప్రతి ఎత్తైజుపన్ను యొక్కను. వాటియందు హిందూదేశములో పన్ను కంపెనీలయొక్క మూలధ నముపై వార్షికముగా ఒక చిన్న పన్నును విధింపవలెనని నూచింపబడినది. వీటిని నన్ని టిని గరించి దేశములో ఏమనుకొనుచున్నారో చూడవలసియు న్నది. సిబ్బందిని తగ్గించుట వేరొక మార్గము. సర్! ఈసంవత్సరమే అసలు 2 కోట్ల దిగుబాటుతో ప్రారంభించితిమి. ప్రభుత్వమువారు క్రమముగా రాష్ట్రీయ విరాళములనుండి 9 కోట్లను వదిలివేయవలసియున్నది. మొదట పాపవసినది రాష్ట్రీయ విరాళములూ ఎత్తైజుపన్ను అనునది ప్రశ్నయై యున్నది. చూడు సంవత్సరములలోగా యీరెండింటినిగూడవదిలివేయుటకు నీలులేదని నేననుకుంటాను ప్రతి ఎత్తైజుపన్నును తీసివేసి మిల్లు యజమానులకు 1½ కోట్ల రూపాయల లాభము చేకూర్చుటకు సాయముచేయవలెనా రాష్ట్రీయ విరాళములను తగ్గించి ఆర్థికముగా ప్రజాసామాన్యముయొక్క స్థితిని బాగు పరువలెనాయని ఆర్థికసభ్యు డడిగెను.

కోటిన్నర రూపాయలను సం (X) హిం దులకు మిల్లు యజమాను జమానులు యున్నదగా అదియే కావలెననుచున్నట్లు తనకు తెలియవచ్చు నికర్మలు క్రాఫ్టగారు చెప్పిరి.

"అనురాధ" అనుమాటను కర్మలుగా రుపయోగించ వచ్చునా యని పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారడిగిరి.

కర్మలు క్రాఫ్ట

అధ్యక్షు డడిగినమాటల కర్మలు తన మాటను ఉపసం హరించుకొనెను. మీరు నిశ్చయముగా ప్రజా సామాన్యము యొక్క డేమమును గోరితిరేని? పన్ను తొలగింపవలెననుచువలన వచ్చు ప్రవృత్తి మిల్లు యజమానులకు గాక ప్రజలకు పోవలెనని గట్టిపట్టు పట్టవలెను. ప్రజాసామాన్యముయొక్క ఆర్థికస్థితి యెల్లప్పుడును మొన్నటిదినమున పోలేదుగాను మొదలగువారు అడుగుచున్నారు. అట్టి పరిష్కారము నేడు సమీపించినది. ప్రజాసామాన్యముయొక్క కష్టసుఖములు మీకు గావలయు నేని రాష్ట్రీయ విరాళములను తగ్గింపవలయుననియే మీరు కోర వలెను అని క్రాఫ్టగారు చెప్పిరి.

నియోగిగారు

ఎత్తైజు పన్ను తొలగింపబడవలె ననియే ప్రజల ఆ తు ర త తో ను న్నారు. రా బ డి మీ న పన్నును తొలగించినట్లయిన ప్రజలు మిక్కిలి సంతసింతురు. (నవ్వు) కాసనసభలో మనము ప్రభుత్వమువారికి రివిన్యూ సరి గావచ్చునట్లు చూడవలెను అని నియోగిగారు చెప్పిరి.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు

ఎత్తైజుపన్నును తొలగించుట హిందూదేశ ప్రజలక్షే మముకొరకు కాదని వాడు తోచినయెడల నేను తీర్మానమున కడ్డుపెట్టెడివాడను. రాజకీయదృష్టిని వదిలిపెట్టి ఆర్థికదృష్టితో జూచినను పన్నును తొలగించుట అవసరము. హిందూదేశమున ఎంత ప్రతిపండువున్నను తనకు కామసిన్ గుడ్డను మాత్రము తయారు చేసికొనజాలకున్నది. హిందూదేశమునందు ప్రతి పరిశ్రమ తనంతతానే అభివృద్ధి బొందుట మెచ్చుకొనదగిన విష యము. హిందూదేశపు సరకులు లంకపైరుసరకులతో పోటీ పడుచున్నవని గాక అభివృద్ధిబొందుచున్న హిందూదేశమిల్లు పరి శ్రమను చూచి లంకపైరు ఓర్పలేని కారణమున ఎత్తైజుపన్ను విధింపబడినది. ఇ డెం త యు పి స్తవ డ దగినవిషయము అని మాలవ్యాగారు చెప్పిరి. తరువాత ఇండి యన్లెట్టులు దిగుమతిచేయబడిన గుడ్డలయొక్క ధరలతో పోల్చిచూచుకొని తమగుడ్డలను ఖరీదులు కట్టలేదని తెలుపుటకు తెక్కలను తెలియజేసెను. ఎత్తైజుపన్నును తొలగించుటవలన యిండియన్ లెట్టుగడ్డ చౌకయగుట కెక్కువ అవకాశములేద నియు విల్లుపరిశ్రమయొక్కటి హిందూదేశమున అభివృద్ధి చెందు చుండుటప్రజలకు సంతోష విషయమనియు చెప్పిరి. మరియు ఇండియన్ మార్కెట్టుపై జపానువాడి వెడలచున్నదని హెచ్చరిక జేసిరి.

డాక్టరు హైదరు తీర్మానము నడ్డగించుట

ఈపన్నును తొలగించుట వలన సరకులను కొనువారికే విదమునను లాభించుచుగావున ఇందున్న నచ్చినధనమును యే కొలది మందివ్యక్తులతో పోనిచ్చుటయూ లేక ఒకటిగా వసూలు చేసి హిందూదేశసమస్య చేరుతో ప్రభుత్వమువారివిన్యూల క్రిందనే ఉంచుటయూ! ఈ రెంటిలో యేదోయొకటి మనము కొరకొనవలెను. కాబట్టి నేను తీర్మానము నడ్డగింపెట్టుచున్నాను అని డాక్టరు హైదరుగారు చెప్పిరి.

కాక్కుగారు

తీర్మానమును బలపరచుట

హిందూదేశపు మిల్లులలో తయారుకావడు బట్టవైనను సామాన్యజను లుపయోగించు బట్టలైనను విధింపబడినది. కాని యీపన్నును తొలగించినట్లయిన ప్రతివానికిని లాభకరమగును. కావున యీపన్ను మంచిదికాదు. హిందూదేశములో మిల్లులు యిప్పుడిప్పుడే త్రోవలోనికి వచ్చుచున్నవి. ప్రస్తుతము నాటికి లాభముగాని నష్టముగాని లేదు. ఇప్పుడే ఎత్తైజు పన్నును తొలగించిన యెడల కొద్దిలాభములను కొద్దిగా డివిడెంట్లను గూడ పొందుటకు వీలగును. హిందూదేశము జపానుతో పోటీ పడవలసి వచ్చినయెడల హిందూదేశములోని మిల్లుచే బట్టలను ఎక్కువగా తయారు చేయించుటకై యీపన్నును తొలగించుట అవసరము. మరియు నానామయమండే జపానుకుండి అపాయము కలుగకుండ ఎక్కువ జాగ్రత్తగూడ యొసంగవలసియున్నది. సాధ్యమైనంత త్వరలో ఎత్తైజుపన్నును తొలగించుటయేగాక రాష్ట్రీయ విరాళముల సంకలిగూడ పన్ను సంగుసాయమున విచారించి తేల్చిన తెను. ఎత్తైజుపన్ను ప్రస్తుతమున్న ప్రకారము ఒకటిరెండు సంవత్సరములందుకు నాయభ్యంతర మేమియునులేదు. కాని దాని లెదుబారలేన అది తీసివేయబడవలెను. అని తీర్మానమును బలపరచుచు కాశ (బొంబాయి)గారు చెప్పిరి.

కన్యూరీభాయి లాల్ భాయిగారు

జవాబుచెప్పుచు నియోగిగారి సవరణ సంగీకరించిరి. సర్ చార్లయుస్తుగారి ఖండలపై ప్రతిఖండము గావించుచు ప్రతిమిల్లుల లాభములనుగూర్చి ఆయన యిట్లుచెప్పెను. ప్రతిమిల్లుల లాభములు నూటికి 10 మాత్రమేయొం డగా యుష్టసమయమున లెంగాలలో జనపనార పరిశ్రమ నూటికి 180 నొప్పున లాభమును సంపాదించలేదా? ఇదిగోక యింగాండు అమెరికా జపానుదేశములలో మగ్గులయొక్క యు కరుణ యొక్కయు సంఖ్య హిందూదేశము సందుకుండు హెచ్చుగానున్నది. మరియు నవి యంతకుండు వేగముతో పని చేయును. సర్ చార్లయుస్తుగారు

లంకపైరువారి యజ్ఞప్రకారము యీపన్ను విధింపబడిన దనుట కేవల మసత్యమని సర్ చార్లయుస్తుగారు ముగింపును చెప్పిరి. రత్తుచట్టములో నున్న వాక్యమువలన రుజువయినట్లు హిందూదేశము కొంత ఆర్థికస్థితిత్రైత్యము నవలంబించినది. ఏయార్థిక విషయమందుగాని యీసభవారును యిండియా దొరతనము వారును అంగీకరించినపక్షమున యిండియామంత్రిజోక్యముకలిగించుకొనడు. కాని ఎత్తైజుపన్ను ప్రశ్నయంతయు హిందూదేశమున కంతటికిని సంబంధించి కేవలము హిందూదేశప్రజల క్షేమమునకు చెందియున్నది. అందువలననే తాను ఆప్రశ్నయొక్క ఆర్థికభాగమునకు దృష్టిని వరచించెను. అదియేమనగా హిందూదేశములో ధరలు దిగుమతిధరలనుబట్టి నియమింపబడునని హిందూదేశమువలె తాము వహింపవలసిన బాధ్యతలను గురించి సభవారు హిందూదేశము నకంతటికిని క్షేమముకలుగునట్లు ఓటియవలెనని తుదకు కామర్సు సభ్యుడు చెప్పెను.

నియోగిగారి సవరణ అంగీకరింపబడుట

తరువాత అధికారతరలంబరును చప్పట్లు చూచుచుండ నియోగిగారి సవరణ అంగీకరింపబడినది. ప్రభుత్వమువారు వోటులను లెక్కింపగోరలేదు.

వరదలు ఎందుకు వచ్చుచున్నవి?

ఒకసంఘమునేర్పరచి విచారణజేయవలెను

భువనానంద దాసుగారు

హిందూదేశమున చెలరేడలను ప్రతిసంవత్సరమును వచ్చుచున్నవరదలకు కారణములను విచారించి వానినివాపుటకై తగినయూ పాయములను గురించి కేంద్ర స్థానిక ప్రభుత్వముల వారికి పలహా తెప్పటకునిపుటలైన కొంతమందితో యొక సంఘము నేర్పాటు చేయవలసినదని భుజనానందదాసుగారు రుపపాదించిరి. ఇంత అపాయకరమగు వరదలు వచ్చుటకు ముఖ్యముగా నూరాలూచన లేకపోవుటయే కారణమనిచెప్పిరి. కాలవకట్టలు మూములుగా నీటిపారుదలకై యేర్పడిన మార్గములకడ్డకట్టి వాటిని పెడమార్గముల బెట్టుచున్నవి. వీటికి ప్రక్కగా హిందూదేశములో సాధారణముగా ప్రతిప్రవాహమునకును ప్రక్కగా రైలు కట్టలు నల్లవి. ఇట్లు రైల్వేకు ను ప్రవాహములకును కాలవలకు ను కట్టలకు కట్టునపుడు మామూలుగా నీటిప్రవాహముల చాలా యెక్కువయి దోగమని:పక ఆలక్ష్యముగా మనుష్యుడు నిర్మించుటయే ప్రతి సంవత్సరమున వచ్చుచున్న వరదలకు దానివలన కలుగకరవు అంటువ్యాధులు మొదలగువానికిని కారణమైయున్నది. అమెరికాయందు యింజనీరింగు పనులలో కొన్నికొన్నిచోట్ల వరదలయందగము లాపవడినవి. లక్షలకొలది ప్రజలను పోషించుచున్న ప్రభుత్వమువారు యీతీగ్ధము సంగీకరించెదరని నేను నమ్మెదను అని చెప్పెను.

హుండ్లగారి జవాబు

ప్రధాన రైల్వేమోషనునకు హిండ్లగారు హాస్యయుక్తముగా నిల్లు జవాబుచెప్పిరి. వరదబాధకు లగువారియెడల ప్రభుత్వమువారు సానుభూతి జూపుదురు. కాని వరదలు వచ్చుట కనేక కారణములు గలవు. కొన్నిచోట్ల అకస్మాత్తుగా గొప్పవర్షములు కురియును. అకస్మాత్తుగావర్షములు కురియుటకు కారణములు మనకుపూర్తిగా తెలియవు గావున ట్టిదానినాపుటకు చేయబడుప్రయత్నములు గూడ అసంపూర్ణగానే యున్నవి. అవిపుట్టినచోట్లగాక పెక్కుమైక్లదూరమున అప్పుకప్పుడు గల్లువరదకు కారణములను తెలిసికొనుటమిగలకష్టము. ఇదిగాక నదులు తరుచుగా తమత్రోవలను మార్చుకొనుచుండును. మనుష్య మాత్రుడెవ్వడును, అట్టిదానికాదన జాలడు. ముఖ్యముగా రెండుసదులు కలియచోటు నిడితరుచుగా జరుగెచుండును. కానిరైల్వేకట్టలు కట్టునప్పుడు మామూలుగ నేర్పడియున్న నీటిప్రవాహమార్గములతో చెట్టిపోక్యమును కలిగించుకొనబడు చుండుటలేదు అని హిందీగారు చెప్పిరి.

రైల్వేకట్టలు తెగుటవలన సాధారణముగా వరదలు కలుగుచున్నవనియు, వరదబాధితులకు ప్రభుత్వమువారు తగిన సాయము జేయవలెననియు సభ్యునాడుగారు చెప్పిరి.

రి.వ పేజిమూడుము

ఇంజనీరింగు బ్యాంకు కేసు

ముద్దాయిల సంగ్రహవాదము

(న్యాయమూర్తి బీన్లీగారి యెదుట)

(నిన్నటి తరువాయి)

అహమదు బాచావారు మరియు అయిదుగురును, ఇంజనీరింగు బ్యాంకునుండి ధనము సహపాఠియగుటకు కుట్ర పన్నిన కేసు నందు, హైకోర్టు నెవన్లలో న్యాయమూర్తి బీన్లీగారి యెదుట, ముద్దాయిల సీనియరు న్యాయవాదియగు ఎ. ఎన్. చౌదరిగారు, తమ వాదమును వివరించుచు నిన్న నింకనుని ట్లుపన్యసించిరి.

చౌదరిగారు జ్యూరీనుద్దేశించి ఇట్లు నుడివరి:-

బీచి సమావేశము విషయమై అప్రావరు క్రింది కోర్టు నందు యే మాత్రము చెప్పియుండలేదు. మరియు యిట్టి సమావేశములు అనేకములు జరిగియుండెనని అప్రావరు చెప్పెను. ప్యాసిఫికేషనువారు యీ కోర్టునందు స్వల్ప విషయము అధికముగ తేసి నాలుగు గుర్రకారులందు ఆడిటు దినములందు నిలువ తగ్గింపులను ఆధారము చేసుకొని యీ కుట్రను బలపరుపజూచుచున్నారు. క్రింది కోర్టునందు అప్రావరు వీని నేమియు పుడపాఠించియుండలేదు.

రెండవ యంశమున పాండిచేరి బిల్లుమీద రు. 82,000 లు అదనముచేర్చి కవరు మార్చిన విషయము క్రిందికోర్టునందు అప్రావరు ఏమియు చెప్పియుండలేదు. ఆతనిపక్షనియగ్రంథ పుండు ఆతని అక్షరములతోడనే మేనేల అంత్యమువరకు ఓసరు డ్రాఫ్టుయొక్క అదనము ఎటులగలిగినదో చెబుచున్నా అనియున్నది. క్రింది కోర్టునందలి అప్రావరు సాక్ష్యములో తేయబడిన హర్షలు, నూతనముగా సృష్టించిన వ్రాత లన్నియు రంగు చెప్పిలుచే గుర్తు పెట్టబడినవి. మరొకన్నిచోట్ల పాతీసువారిచే కొన్నివిషయములు విడదముగా వ్రాయబడినవి. కావున ఈ గుర్తులపెట్టబడిన యంశములు గృబుడితో తేల్చినదియు, పాతీసు చాక్రెట్టి బోధనలు గావించియుండిరో ఆయంశమును మీరే విచారించవలయును.

మరియుక విషయము నేను విఫలముగా జెప్పవలయును. మోసమును దాచిపుట్టుటకు చాలవయస్సు ములు జరిపబడిన వనియు, అట్టిరహస్యప్రయత్నములు జయప్రదముగా కొనసాగినందున బ్యాంకు అధికారు లీ విషయమును తెలిసికొన జాలక పోయినందున ప్రాసిక్యూషన్ వారు చెప్పుచున్నారు. ఈచెక్కులు కొంటురు చెక్కులు. వీనిపై బాంకులోని అధికారుల పరీక్ష ఏమిలేదనియు కేసలము బ్యాంకువారందరు నిద్రించుచుండినందున నమ్మబడినదిగా గ్రాంటుగారు గోరుచున్నారు. మరియు బ్యాంకు వారలు కొంచెము అశ్రద్ధగా నండినందు గ్రాంటుగారు చెప్పెదరు. ప్రతిదినము ప్రతివారము ప్రతిమాసము అనేక చెక్కింగులు జరుగుచుండు బ్యాంకునందు ఇట్టిమాసములు రహస్యముగా ఎటుండగలవు. అనేక సంవత్సరముల అనుభవముచేత ఇట్టి బాంకునందు ఎన్నియో కట్టబడియుండు మోసమునకు తావు లేకుండునటుల జేయబడియున్నవి. అట్టిపరీక్షలతో బ్యాంకునందు పరీక్షయే జరిగియుండలేదని గ్రాంటుగారు మనలను నమ్ముచుంటు కేసలము నిరాధారమైన అహమా. జ్యూరీవారిలో నొకరు ఒక ఖాతాదారుడు తనకవరకు అధికముగా ఓవర్ డ్రాఫ్టు తీయుచున్నట్లు కనుగొనుటకు బ్యాంకునందు అధికారులు తేన్పురునులేరా? యని ప్రశ్నింపదానికి సమాధానము జెప్పబడలేదు. వైయంశమును గనుగొనుటకు పలువురుగలరు. అట్లు కనుగొనుట వారి విధికాదని చెప్పబడెను హాస్యాస్పదము. బాంకునందు సరియగు పరీక్ష లేనందువలన మోసము జరుపబడినది అనినవచ్చుననా! అట్లుమారు నమ్మనిపక్షమున జరిగిన విషయ మేమనిన బ్యాంకు అధికారులలో కొందరికైనను ఈవిషయము తెలిసియుండి, బ్యాంకునకు అహమదుబాచా చేసిన సహాయమును బట్టియున్న, అతనియొక్క జమనుబట్టి, అతని వ్యాపారస్థితి గతులనుబట్టి వారు అట్టి ఒవర్ డ్రాఫ్టుల నొసంగియుండిరి. 1923 సం॥ జూలై 12 వ తేదీనకు బ్యాంకునందు అకౌంటుయొక్క నిజపరిస్థితులను గుర్తించునట్టి బాధ్యతగల అధికారి యొక్కదును లేదనట కేసలము అనిశ్చయము. ఇంజనీరింగు బాంకునకు ఆడిటులగు ఫ్రెసర్ అండ్ రాస్ వారు కూడ ఈవిషయమై ఉ

పేక్షతో నుండిరి ని. ఈ సీంపల్ లెను. బిల్స్ దిస్కంట్ అకౌంటుగాని చిల్లరసరుకుల అకౌంటుగానికంటె అకౌంటు (నెం 1రు అకౌంటు) ద్వారా చెక్కులు తీయవలయును. నెం 2 రు అకౌంటులో చెక్కులు తీయవలెనని నెం 1 రు అకౌంటు తప్పక జూడవలెను. అట్టిచో బిల్లుమానేజరు తాను కంటె అకౌంటు పరిస్థితులు ఎరుగనని చెప్పట నమ్మగిన విషయమేనా? 1921 సం॥ సెప్టెంబరులో మియాను బాను అకౌంటు విషయమై బిల్లుమానేజరును ప్రమాణముజేయమని యడిగినప్పుడు ఆతడందుల కంగీకరించలేదు. మరేగారు నేను క్రాసు చేసి అడిగినప్పుడుగూడ బాంకులోని ఎవరోయొక్క అధికారి అకౌంటు పరిస్థితులను చూచునని ఒప్పుకొనియున్నారు. అప్రావరు సాక్ష్యముందు బ్యాంకు అధికారి తరుచుగా అకౌంటు స్థితిగతులను చూచునని చెప్పియున్నాడు. బాంకునందలి అధికారులెల్లరు నిద్రించుచుండిరి ఇప్పుడు చెప్పవచ్చును. అట్లు చెప్పనిపక్షమున డిసెంబరు 5వ తేదీన అకౌంటు పరిస్థితులు బిల్లుమానేజరుకు తెలిసియుండినందున అతడు దీనికి బాధ్యుడుగా చేయబడును. బిల్లుమానేజరు ఏమిజెప్పగలడు. తాను గూడ మోసమును గలిపితని జెప్పునా లేక అకౌంటుంటికి తెలిసని జెప్పునా? 5.12.21 న ఓవర్ డ్రాఫ్టు ఒకగుబడినపుడు బిల్లుమానేజరు అకౌంటుస్థితి జూడకయిండుట అసంభవము. 5.12.21 నందు ఈతని డెబిటు బాలన్సు రు. 91,000 లు రు. 60,000 లు కవరుగా బ్యాంకునందు చెల్లించియుండెను. అందు రు. 20,000 మరయొకని అప్పగించిన బ్యాంకు తనవారితన తీసికొనెను. విదప ఆడిటు జరిగియుండెను. డిసెంబరు 28 వ తేదీన ఆడిటురు ముగింపు నిలువ రు. 94,000 లు ప్యాసు చేసియుండిరి. మరేగారు, ఫుల్ ట్రస్టుగారున్న ఆడిటురు ఓవర్ డ్రాఫ్టును కవరుతో పరిశీలించియున్నారని చెప్పియుండిరి. కాబట్టి ఆడిటురుపూర్వము అకౌంటులో తప్పులున్నవట లేమాత్రము అవకాశములేదు. అప్పటికి యేమి మోసములేదు. రు. 94,000 లు ముగింపునిలువ, (Closing balance) రు. 60,000 కవరు గలిగియుండెను. రు. 30,000 లు అధికము గలిపించుచుండ ఆడిటురు ఎట్లు సంతుల్యమై? ఆడిటురు ఈ రు. 20,000 లు చెప్పును కనుగొనిన విదప, దీనికి ఏమి సంజాయిషీ అడిగిరి, ఎవరిని అడిగిరి? ఎవరు సంజాయిషీనిచ్చిరి? ఏమి నియమంగిరి? సాధారణముగా బిల్లు మానేజరునే అడుగవలెను. ఆతడేమి జెప్పగలడు. అహమదుబాచా మంచిస్థితిపరుడని తానెరుగుదుననియు ఆతని విశ్వసించుదుననియు కావున ఆయకౌంటు విడిచివేయవచ్చునని మాత్రమే జెప్పగలడు. దీనివలన అడిటరునుంచి బాంకులోని జమానువరకు ఎల్లరు అశ్రద్ధ దురాలోచన గలిగి యుండవలెను.

ఒవర్ డ్రాఫ్టులను కాంక్షను చేసిన వారెవరు? మరేగారా, లాంబుగారా? లాంబుగారు కాంక్షను చేసియుండిరి. తాను కాంక్షను చేసినదినము అకౌంటుస్థితి వారికి తెలిసియుండక తప్పదు. ఖాతాదారునియొక్క కేసలము స్వంత కేడిటుమీదనే రు. 80,000 ల ఓవర్ డ్రాఫ్టు లాంబుగారు కాంక్షను చేసిరిని బిల్లుమానేజరుకు తప్పక తెలిసియుండవలెను. ఈవిషయమై ప్రాసిక్యూషన్ వారు పారబడినారు.

పిమ్మట చౌదరిగారు మియానుబాను అకౌంటునుగూర్చి ప్రావర్తనగారి సాక్ష్యమునుజదివి బిల్లు మానేజరు తనకు జ్ఞాపకము లేదని తప్పించుకొనెనని చెప్పెను. కేసునం దీవిషయము ప్రాముఖ్యమైనదని బిల్లు మానేజరుకు తెలియును. అందువలన దానిని మరచిపోయితిని చెప్పి తప్పుకొన యత్నించెను. బిల్లుమానేజరు లెజ్జరును తెప్పించినపక్షమున అక్కోయర్లు చెక్కుల పద్ధతి ఆతనికి తెలిసియుండవలెను. డిసెంబరు 5 వ తేదీ రు. 60,000 లకు ఓవర్ డ్రాఫ్టు కాంక్షనుచేసి తిరిగి 1 1/2 మాసము లోపలనే రు. 50,000 లకు మరయొక ఓవర్ డ్రాఫ్టు ప్యాసు చేసియుండిరి. 23.1.22 న చాల చెక్కులు బిల్లు పాసుచేయబడినను అకౌంటును తాను చూడలేదని ఆతడు చెప్పినాడు. ఆ దినమున ప్రవేశనిలువ రు. 1,03,722 లు ఆ అకౌంటు స్థితి గతులు బిల్లుమానేజరుకు తెలియకపోవుట అవకాశములేదు.

విదప చౌదరిగారు డైరెక్టు, ఇన్ డైరెక్టు వైవిధ్య అకౌంటు నిర్వహణయొక్క గమపరచి గ్రాంటుగారు చెప్పిన మొత్తమునకును, నిజమైన మొత్తమునకు భేదము గనుపరచి దానివలన బిల్లు మానేజరుకు అకౌంటు స్థితిగతులు తెలియవని చెప్పవాదము సరిగాదని చెప్పిరి.

పిమ్మట చౌదరిగారిట్లు చెప్పిరి:-మీరు ముఖ్యముగా విచారించవలసిన యంశము లేమియన (1) బిల్లుమానేజరుకు అకౌంటు స్థితి గతులు తెలియునా? (2) 5.12.22న అహమదుబాచా అకౌంటు విషయము, ఆడిటురు, బిల్లుమానేజరు కనుగొనినారా? (3)

బాంకునందు అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులపద్ధతి అనుబంధముండెనా (4) ఇతరులవలెనే బిల్లు మానేజరుకుకూడ అపద్ధతి యున్నదని తెలియునా? ఇవియన్నియు మీయెదుట రుజువుగాబడియున్నవి. వానివిషయమై మీరే నిర్ధారణ జేయవలెను.

పిమ్మట చౌదరిగారు 29.5.22న వారాంతపు బాలన్సు షీటునందు రు. 77,800లు రు. 9,000లు తగ్గినటుల మార్పుచేయబడినది. ఏప్రిలనందు అదివాసుచేయబడినపుడు మేనేలలో ఏలమార్పుబడినది. అని అడిగినప్పుడు అప్రావరు అది గుమాస్తా యొక్క పారబాటని చెప్పియుండెను. అతను పారబాటని చెప్పియుండ గ్రాంటుగారు మోసముని తెల్పిరిని చెప్పిరి.

ఈ విషయమున కోర్టువారు ఫలహారములకై లేచిరి. ఫలహారాంతరము

ఫలహారాంతరము కోర్టువారు తిరిగిసమావేశమైన విదప చౌదరిగారిని న్యాయమూర్తులు వాదన నేటిదినము పూర్తియగునా? అట్లులైన రేపటిదినము కేసు పూర్తికేయవచ్చునని అడిగిరి.

రేపటి ఉదయము 12 గంటలలోపుగా ముగించ గలుగుదునని చౌదరిగారు చెప్పిరి.

పిమ్మట చౌదరిగారు తమవాదన ప్రారంభించిరి.

పుదుచ్చేరి బిల్లులు

అహమదుబాచాకు పుదుచ్చేరి బాంకువారు కొన్ని బిల్లులు (Bills of lading) పంపగా దాని మొత్తము ఇంజనీరింగు బాంకువారు చెల్లించి ఆ మొత్తమును వెంటనే అహమదుబాచా అకౌంటులో ఖర్చువ్రాసియుండిరి. ఇట్లు జరిగిన వ్యాపారములను అనేకములను చౌదరిగారు రీసందర్శమున జూపించి ప్రాసిక్యూషనువారు రు. 32,000 ఓవర్ డ్రాఫ్టుకవరిని ఊహించుట తప్ప అనిచెప్పిరి.

లోన్సువీజెస్సీ ఖాళివారు ఖాతాదారుని లెక్కయందు ఆ బిల్లుల మొత్తమునకు ఖర్చువ్రాసినట్లు వ్రాసియున్నందున అప్రావరు తనసాక్ష్యముందు ఈవిషయమై కవరు లేదనియే చెప్పెను. కావున కవరు ఉన్నదా లేదాయను విషయముగాదు.

ప్రాసిక్యూషను వారు కోర్టులో దాఖలుచేసిన డాక్యుమెంటునం దొకచోట "3 బిల్లులున్న 1 ఇన్ వాయిస్ గల కవరు" అని వ్రాయబడియున్నది.

ఆకవరు ఉత్తరములుండు కవరు, కావున బ్యాంకునందు అహమదు బాచాకు కవరులేదు. అకౌంటులో అంకెలు మార్పుచేయు విషయమునచో తాను 30వ తేదీనకు అట్టి మార్పుమియు జరుగలేదు. ఆదినముననే ఆడిటురు లెక్కలను పాసుచేసియుండిరి. కావున ఈ కథలను బట్టి ముద్దాయి అపరాధియని ఎట్లు చెప్పవొప్పును? ఇదియంతయు అప్రావరు తన వైయధికారులయొక్క సహాయమున క్రమక్రమముగా నడపిన దుష్టత్రము తప్ప మరేమియుగాదు.

అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులు

అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులవిషయ పద్ధతిపైన ప్రాసిక్యూషన్ కథయొక్క పునాది నిర్మింపబడినది. ఈపద్ధతి బాంకునందు చాల సంవత్సరములనుండి జరుగుచున్నది. ఇందు మోసమునకు గాని, కుట్రకుగాని తప్పకులెక్కలకుగాని అవకాశము లేదని ఖండితముగా జెప్పగలరు.

నగదుగా మార్చబడుటకు ఉంచిన అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులపై చెక్కును తీయనిచ్చినచో, డబ్బు ఉండక చెక్కుపాసు చేయుటకాక- డబ్బులేని సమయముందే చెక్కు పాసుచేసిన దానికి సమానమును. కావున వివరైన కనీసము 5 వైసలకు చెక్కు దీయదలచినవ అది చెక్కురిఫర్టు పుష్కమునకును, అకౌంటెంటుబిల్లుమానేజరు నొర్రకును పోవలెను. మరేగారు తమసాక్ష్యముందు అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులపద్ధతి ఏసమయముందో ప్రవేశపెట్టి పడినదనియు సంవత్సరములతరబడి జరుగుచు 1923 జూలై 23వ తేదీనకు జరుగుచునేయుండెననియు చెప్పియున్నారు. గ్రాంటుగారు అప్రావరుసాక్ష్యములోని విషయములను తనవాదమునకు అనుకూలముగా తీసికొనినపుడు ఈవిషయమును మేమెందుకు ఆధారముగా తీసికొనరాదు. ఇట్లు ఖాతాదారులు చెక్కురిఫర్టు పుష్కములో వ్రాయక అన్ క్లెయర్డ్ చెక్కులపై తీయు విధముగలదని రుజువుపరచుట యందు ప్రావర్తనగారుకూడ అనుకూలముగా నుడివియున్నారు. బాంకునందు కోకాధికారిగను బిల్లుమానేజరుగా నున్నటువంటి యమ, ఏ. పాళ్ల సారథి అయ్యంగా రనువారు గలరు. అతను ఈపద్ధతి ప్రవేశపెట్టి పూర్వపుపద్ధతిని (చెక్కులు నగదు చేయబడువరకు కాతాదారుని అకౌంటునందు జమకట్టబడివిగాదు.) మాన్వెను. విదప చౌదరిగారు పుల్లెను, కేశంకరనుగార్ల సాక్ష్యములను

దలి కొన్నియంతముల చదివి వినిపించివారును 1918 సం॥నుంచి బ్యాంకులో ఈ పద్ధతియందును విషయము ఎవరుగదనియు, బిల్లు మానేజరు తనకు పూర్వము పనిజేసిన ఉద్యోగియొక్క పద్ధతిని అవలంబించుచు వచ్చినాడనియు, మొత్తముమీద బాంకుయొక్కచట్టము ఎట్లున్నను నమ్మకమైన భారతదారుల విషయములో ఇట్లు అన్వేషణలు చేయకలెదరు చెప్పిరి ఫర్దు బుక్కులో ప్రాయశః చెక్కులు తీయుట ఆచారమై పోయినట్లు రుజువుచున్నదని జెప్పిరి:—

తరువాత చాదరిగారు బ్యాంకింగు నుద్దేశించి ఈక్రింది విషయములను నుడిచెను.

అన్వేషణలు చెక్కులపైన ధనమొసగు పద్ధతి ఇంపీరియలు బ్యాంకునందు 1918 సం॥ నుండియు నాచరణలో నున్నది. ఈపద్ధతి ఎట్లువచ్చెనో ఏమో మనకు తెలియదు. ప్రాసిక్యూటరువారిని, బ్యాంకువారిని కొన్ని వివరముల చెలిసికొనుటకుగాను లెక్కలపుస్తకముల నడుగగా వారు నిరాకరించిరి. తుద కెంతో కష్టముపై వారు ఎట్లు ఆంధ్రములను రెండుదినములు మాత్రమే పరీక్షింప నిచ్చిరో మీరెరిగియే యున్నారు. రెండు భారతాలను పరీక్షింపవలెనని ఆరునెలలు పట్టునని నుడిచిరి. కాని ఈరెండు దినములలోనే చాలమందిభారతాలలో, బ్యాంకు అధికారులు 1918 సం॥ నుండియు నిట్టి ఓవరుద్రాప్తు లొసగ బడుచుండెనని చెలుపగలిగితిమి. ఇంకను పూర్తిగా పరీక్షించి నచో నింకనెన్ని బయల్పడునో గమనించుడు. ఈపద్ధతి యెట్లు పుట్టెనని విషయముతో మనకు సంబంధములేదు. ఇట్టిచెక్కులను బిల్లు మానేజరు చెల్లించెను. శివశంకరము చెల్లించెను, ప్రాసిక్యూటరు వారు సాక్షులనుగా పిలిచిన దొరస్వామి, రామానుజులు, సీతారామయ్య, రాజబహద్రులు, రంగవేలు మొదలగు లెక్కకేపరులందరునుగూడ నీవిధముగనే ఓవరుద్రాప్తులను చెల్లించుచుండిరి. సాక్షులుగా పిలువబడిన మర్రిను, గూడనల్లే చెల్లించినదిదర్శనములు పుస్తకములలోగలవు. పుల్లయటనుగారు సాక్ష్యమొసగుచు, తాను లెక్కలపరీక్షింపగా అచ్చులుచ్చుట ఒకటివలెనని విషయములు మాత్రమెట్టివి గలవనినుడిచెను. కాని క్రాసుపరీక్షయందు, చాలమంది లెక్కకేపరుల ఓవరుద్రాప్తుల చెల్లించుచుండిరియు, బ్యాంకులో వలంబించువదలచున్న పద్ధతి లోపభూయిష్టముగ నున్నదనియు పుల్లయటనుగారు రంగీకరించిరి. ఏదియెట్లున్నను, 1918 సం॥ నుండియు నీయాచారమును సాగుచున్నది. బ్యాంకువారి కభిమానులగువారు కొందరు ఓవరుద్రాప్తు లొసగుచున్నారు. 1 ముద్దాయి అహమదుబాచా వారిలోనొకడు. అతనికి సాధారణముగా ఓవరుద్రాప్తులు చెల్లించబడుచుండెను. బ్యాంకులోని ఆచారము ననుసరించి అతడు ఓవరుద్రాప్తులచెక్కుల పంపుచుండెను. అందుచే బ్యాంకులోనిపద్ధతి లోపభూయిష్టముయిన దనుకారణముచే నన్ను జెయిలునకు పంపెదరు.

ఈసందర్భమున నొక్కవిషయమునుగురించి నుడువవలసి యున్నది. ఒక లెక్కకేపరును క్రాసుపరీక్ష జేయుచుండగా సాక్షి, తాను చాల గౌరవస్థులగు వారిభారతాలలోగూడ నిట్లేచెక్కులిచ్చు పుస్తకములో చెర్చుకొని ఓవరుద్రాప్తుల చెల్లించుచుంటిని నుడిచెను. అప్పుడు న్యాయమూర్తి చెక్కులిచ్చు పుస్తకము వాకిలేదని నూచించెను. వారు చెక్కులిచ్చు పుస్తకములలో ఓవరుద్రాప్తుల జేర్చుకుంటు ఆచారముగా మారినయెడల అపుస్తక ముండుటెట్లు అని వారినూచెను. మీరు చెక్కులిచ్చు పుస్తకమును జూచియుండదు. అది ఒక్కఓవరుద్రాప్తుల జేర్చుటకే గాదు. ఇతరులకు బుర్రములనొసగుట మొదలగు అనేకవిషయములకు అపుస్తక ముపయోగింపబడు చుండును. పుస్తకము ఇతరకార్యములకు అవసరముగలచే ఉండుట అవశ్యకముగను.

ఇంకొకవిషయము, నేను అప్రూవును క్రాసుపరీక్ష జేయుచు, ఓవరుద్రాప్తులచెక్కుల నెండుకు పెట్టుటలేదని ప్రశ్నించితిని. అప్రూవు నిజము చెప్పటకు విషమస్థితియందుండెను. ఇంతలో న్యాయమూర్తి, "తాను గౌరవస్థుడనను అభిప్రాయము అధికారులకు గలగజేయుటకా"యని నూచించెను. హాస్యముకొరకు వారల్లనియుండవచ్చును. నిజముగా నీనూచన గడ్డిపోవవంటిదే. కాని విషమస్థితియందు తన్నుకొనుచున్న అప్రూవునకు ఈగడ్డిపోవ, గట్టిచేతుకరవలె దోడ్పడెను.

అన్వేషణకరమగు విచక్షణ

బిల్లుమానేజరు అంగీకరించి చెల్లించిన ఓవరుద్రాప్తులను, లెక్కకేపరు లామోడించిన ఓవరుద్రాప్తులను సామితుడు విచక్షణయైనప్పటి, బిల్లుమానేజరు అంగీకరించిన ఓవరుద్రాప్తుల న్యాయమైనవియు. లెక్కకేపరుల చెల్లించిన మొత్తములు

న్యాయమైనవి గావనియు అందుచే నీరెండవతరగతి మొత్తములకే ముద్దాయిలు శిక్షార్హులనియు నుడిచెను. ఓవరుద్రాప్తులసందర్భమున నిట్టివిచక్షణయొనర్చబడునని నేనెప్పుడును ఊహింపలేదు. ఇన్నిదినములనుండి వివరముల వినుచున్నమీ కప్పుడైన నిట్టి యూహతత్వేనా? ముద్దాయిల ఓవరుద్రాప్తుల సంగతి బిల్లు మానేజరునకు తెలియవనియు, అతడుగూడ కొన్ని ఓవరుద్రాప్తులచెక్కులసంగతిరెంచి చెల్లించెననియు మేము బుక్కుజాబితానిమి. ఇంతటితో కేసు కూలిపోవునని గ్రాంటుగారు గమనించి, ఓవరుద్రాప్తులచెక్కులలో బిల్లు మానేజరు చెల్లించినవానికిని లెక్కకేపరు చెల్లించినవానికిని భేదమొనర్చి, రెండవవారు చెల్లించిన మొత్తముల సందర్భములకే మోసమునందొందునని తప్పించుటకు యత్నించుచుండెను. బిల్లుమానేజరు సాక్ష్యమొసగుటకు పిలువబడినపుడు, అతడే, తాను కొన్ని ఓవరుద్రాప్తులను చెక్కుపుస్తకములో జేర్చుకుండ చెల్లించినననియు, ఇట్టి ఆచారము తన వెనుకటి యుద్యోగములవలంబించియుండుటచే వారి ననుసరించి దానుగూడ నవలంబించితి ననియు అంగీకరించెను. ఇట్లు బహిరంగముగ నంగీకరించుటచే గ్రాంటుగారు మైఖేలమునొనర్చి ముద్దాయిల వాదనను పడగొట్టుట కుద్దేశించిరి. అయినను ఈవాదన గ్రాంటుగారికి మంచిదైనయెడల నాకును మంచిదేయగును. గ్రాంటుగారి వాదననే యంగీకరించినను గూడ ముద్దాయిపై నాలోపింపబడిన నేరమెట్లు నిరాధారమైనదో గమనింపుడు. ఓవరుద్రాప్తులను బిల్లుమానేజరు అంగీకరించి చెల్లించెను. అది న్యాయమైనవి. మరికొన్ని ఓవరుద్రాప్తులను లెక్కకేపరులు చెల్లించిరి. ఇవి న్యాయమైనవి. ఈరెండును కలపిన మొత్తమును అహమదుబాచా కొనగబడిన బుర్రము. ఈబుర్రముక్రింద కొంత మొత్తమును అప్పుడే ముద్దాయి చెల్లించెను. ముద్దాయి చెల్లించినధనమును అతని బాకీమొత్తములో న్యాయముగ నొసగిన మొత్తము క్రింద చెల్లించినదియు అక్రమముగ నొసగబడిన మొత్తమునకు గాను చెల్లించినదియు నిర్ణయించుటెట్లు? అట్టి సందర్భమున నింకను బాకీయున్న మొత్తము అక్రమముగ నొసగబడిన మొత్తమని నిర్ణయించుటెట్లు? అందుచే గ్రాంటుగారి వాదనవలన నీకేసు పునాదులతోగూడ కూలిపోవతను.

అర్ధవత్సర తనిఖీ-ఆడిటర్లపై నింద

1922 సం॥ డిశంబరు చివరజరిగిన అర్ధవత్సరతనిఖీనిగురించి కొంచెము గమనింపుడు. గ్రాంటుగారు నిన్నటిదినమున, హతాశులై ఏమియు దోచక, అర్ధవత్సరము తనిఖీయందు, ఆడిటరులు మోసపుచ్చబడిరినియు వారి మోసమును గమగోసజాలక పోయిరినియు నుడిచెను.

ఆడిటర్లు మోసపుచ్చబడిరినియు, వారికి ఈఓవరుద్రాప్తులవిషయము తెలియదనుటకును నిదర్శనమేమి. నామిత్రుడిందుల కొక్కనిదర్శనము నైనకావక, వారు మోసపోయిరిని మీరనుకొనవలెనని చెప్పుచున్నాడు. ఈ విషయమున సాక్ష్యమునందు అంగీకరింపబడిన విషయముల గమనించినయెడల ఆడిటరుల కివిషయము తెలియదనుట కెంతమాత్రమును నీలులేదు. ఈ విషయమునుగురించి నేను అప్రూవును క్రాసుపరీక్ష జేయుచుండగా న్యాయమూర్తిగారు, సరియగుతనిఖీ జరిగెనని మీరనుకొని తీరవలెనని నుడిచిరి. ప్రతిసాక్షియు సరియగు తనిఖీజరిగెనని నుడిచెను.

అప్రూవునొసగిన కొన్ని జవాబుల సహాయముతో నీవిషయమునుండితప్పించుకొనవలెనని నామిత్రుడుయత్నించెను. కాని అప్రూవు అజవాబులు నిజమైనవి గావని తానే అంగీకరించెను. భారతపుస్తకము ఆడిటరులవద్ద నుండి తిరిగివచ్చిన తరువాత అందు ముద్దాయి భారత బాకీని రిలక్షలనుండి 1 లక్షగా దిద్దితనని అప్రూవు తప్పించుకొనకాచెను. కాని క్రాసుపరీక్షయందు నేను భారతలో ఆదిర్దుడు డిసెంబరు 28 తేదీనెయున్నట్లు జూపింపగా నాతడు విధిలేక ఆడిటర్ల తనిఖీకి పూర్వమే దిద్దివట్టంగీకరించెను. ఆడిటరులవద్దకు జనవరి మొదటివారములో తనిఖీకి వెళ్లుటచే అబుతరువాత నీమార్పు జేసియుండజాలదు. డిసెంబరు మాసాంత్యములోపలనే వైదిర్దుడు అంకెయుండుచే, ఆడిటర్లు దాని జూడకుండెడివారుగాని ఇంపీరియలుబ్యాంకువంటి బ్యాంకుయొక్క ఆడిటర్లు చాల సామర్థ్యవంతులు. ప్రసిద్ధి జేరినవారు. వారిబాటు జరిగినయెడల వారి క్షీణతంతయు గొల్పవలసినవారు. వారివిషయమును గమనింపలేదనుట నచ్చుదగిన విషయము గాదు. అట్లు గమనింపకుండుట గూడ సాధ్యము గాదు. ఆడిటరులకు ప్రత్యేకప్రత్యేకముగా మూడురొద్దు లుండును. అవియన్నియు వేర్వేరుగా తయారు జేయబడినవి. ఒకటిపై నొకటి యాధారపడియుండవు. వారు రాగానే వ్యవహారములన్నిటిని నిలిపివేసి కవరు పుస్తకము దీసుకొని అనుమతంపబడిన బ్యాంకులోని నిలిపివేసి మొత్తము దీసుకొని నిలువయున్న మొత్తమును లెక్కపెట్టి సరిగానున్నదియు లేనిదియు చూచెదరు. అందుచే అహమదుబాచా యొంతభారతయున్నదియు తెలియనియెడల నిలువరొక్కమునందు లోటు గానించి వెంటనే రిపోర్టు జేసెదరు. అందుచే అహమదుబాచా రిలక్షలు బాకీయున్న విషయమును, కవరు పుస్తకమునందు అంగీకరింపబడిన మొత్తము కంటే నీమొత్త మధికముగ నున్నదియు వారికి తెలిసిదేయించుండవలెను. ఈవిషయమును గమనించి వారు బిల్లుమానేజరు వద్దకు వెళ్లి ఇందులకు కారణ మడిగి తీరవలెను. అహమదుబాచా యొక్క పరీక్షకులు సరిగియున్నవా డగుటచేతను అతడు రు 6,7 లక్షలవరకు విలువగలవాడనుకారణముచే, నీకొలది మొత్తము నొసగినను అది సరియైనదే యనియు తనిఖీరిపోర్టును పూర్తిచేయవచ్చుననియు జెప్పినవిదప ఆడిటరులు పూర్తిచేసియుండుదు. అట్లుగానిచో తనిఖీరిపోర్టు అంగీకరింపబడుట కెంతమాత్రమును సంభవములేదు.

గ్రాంటుగారు ఇంపీరియలు బ్యాంకు ఆడిటరులను గురించి నుడిచినవాక్యముల అర్థమేమి? వారికి లెక్కల తనిఖీపని తెలియదని ఆవాక్యముల అర్థము. ఇవిచాల మాననవ్యకరములగు వాక్యములు. ఇదికోర్టుగాబట్టి సరిపోయినదిగాని, ఇతర ప్రదేశమునగాని, ఏప్రత్యయందుగాని ఈవాక్యమును గ్రాంటుగారు నుడిచియున్నయెడల మాననవ్య నొనర్చినవా డగును. మాననవ్య మొనర్చినందులకుగా నాతడు ఆడిటర్లకు చెల్లించుకొనవలసిన మొత్తముక్రింద తానిప్పుడు పుచ్చుకొనుచున్న మొత్తములో చాలభాగము వెచ్చింపవలసియుండెడివాడు.

ఆ లెక్కల తనిఖీ సరియైనదని అంగీకరించుచో చెక్కు అక్కంటును, బాలన్సుటీటులోను మోసమొనర్చబడియుండజాలదు. ఆడిటర్లకు, 1 ముద్దాయియొక్క భారతమొత్తము ఆదినమున రిలక్షలని తెలియను. ఆడిటరులు ఆతనిభారత బాగుగనే యున్నదని యెంచిరి. వారు బాగుగనేయున్నారని యెంచుట అసంగ బిల్లుమానేజరు మొదలగు అధికారుల గూడ నందులకు సమ్మతించిరిని అర్థము.

ఈఓవరుద్రాప్తు మొత్తమంతయు అన్వేషణలు చెక్కులమీదదీసుకొనిన మొత్తముగాదు. అహమదుబాచా ఇంపీరియలు బ్యాంకులోను భారతాలన్నవని మీకు తెలియను. అందు విదేశీయులనుండి వచ్చిన దిగుమతులకు ఎగుమతులకు సంబంధించిన భారతాలనుండియు, పాండిచేరి హండిల్ భారతాలనుండియు, డి. పి. ఎన్. భారతాలనుండియు, కరెంటు అక్కంటునుండియు, బ్యాంకుఅధికారులే, అహమదుబాచా కేమియు తెలుపకుండ ఒకభారతాలనుండి మరియొక భారతాలనికీ మార్పుచుండిరి. అహమదుబాచా పేరవచ్చిన దిగుమతులకు - ఆతనికి తెలుపకుండ గనే - ధనమును చెల్లించి, ఆమొత్తమును ఆతనిభారతాలలో బాకీగా జేర్చుచుండిరి. ఈవిధముగ నాభారతాలలో మొత్తము పెరిగి పోయినప్పుడు ఇతరభారతాలలోనికి మార్పుచుండిరి. పాండుచేరిహండిల్ సందర్భమున గూడ నీవిధముగనే యున్నది, అవిషయమును అహమదు బాచాకు తెలుపకుండగానే ఆతని భారతాలలో బాకీగా జేర్చుచుండిరి. ముద్దాయిపై నాలోపింపబడిన మొత్తములో చాలవరకు అవిధముగ బ్యాంకువారు తమంతట దామే, ముద్దాయిచే నెంతమాత్రమును గోరబడకుండ, ఆతనికి తెలుపకుండ—చెల్లించిన మొత్తము-ముద్దాయి యొక్క క్రెడిటును గురించి బ్యాంకు అధికారులు సంతృప్తి నొంది, ఈమొత్తముల ముద్దాయికి గూడ తెలియకుండ చెల్లించి ఇప్పుడు ఆతడు బ్యాంకును మోసగించెనని ఆలోపించుట పరిహాసాస్పదము.

బిల్లుమానేజరునకు తెలియను

డిసెంబరు లెక్కల తనిఖీ తరువాత, లెక్కకేపరు తరుచుగా బిల్లు మానేజరు పరీక్షించుచుండెను. బిల్లుమానేజరు సామాన్యముగా లెక్కలను వేర్వేరు భారతదారుల భారతాలను పరీక్షించుట విధియనియు, అతడట్లానర్చుచున్న విషయము తనకు తెలియవనియు ఇంపీరియలు బ్యాంకు మానేజరును సురక్షాచు స్పష్టముగా చెప్పెను. ప్రూవుగూడ అనుదేశే పూర్వకముగ నీవిషయము నంగీకరించెను. నేనొక విషయమును గురించి ఆతని ప్రశ్నించుచుండు అందు ప్రత్యుత్తరమొసగుట కేమియు సందర్భములేకయే మానేజరు అప్పుడప్పుడు లెక్కకొరకు పంపి, తనిఖీజేయుచుననియు సామాన్యముగ బంట్లోతుని పంపి అపుస్తకము

నేటి చారణ

చాదరిగారు ముద్దాయిల తరపున తిరిగి వాదనను సాగించుచు నిన్నటిదినమున బిల్లుమానేజరు దెలియచేయునట్లు చెప్పి పరస్పరముగా చెల్లింప దిన మొత్తమునకును గలపియే ముద్దాయి తిరిగి బురుగుము దీర్చుటయందు దొంగనము త్రమును ఏభాగమునకును చెల్లించినట్లు పరిగణించినదియు నిర్ణయింప పిలువబడియు అందుచే లెడ్జరుకిపరు లొసగిన మొత్తమునే చెల్లించి నట్లెంచవలెననియు నుడివిన వాక్యముల స్పష్టికరించిరి.

భారతాలిసి బిల్లుమానేజరుకు చెలియను

నిన్నటిదినమున 1వ ముద్దాయియొక్క భారతాలిసి షిటిగతులు బ్యాంకు అధికారులకు దెలియ న నీ నుడువుచుంటిని. వారి కీవిషయములు దెలియనెడల ముద్దాయిలు మోసమొనర్చినను ఆరోపణకు తావుండదు. ఒకరితరువాత నొకరుగా బ్యాంకు అధికారులను దీసుకొనదు. మొదట బిల్లు మానేజరు వేర్వేరు భారతాలిసి షిట్లను దేచుచు న్నదియును గనుచు మించుచుంటుంది తనివిధియని ముక్రేగారు దెలిపిరి. అప్రూవరు ఈవిషయమున నుడువుచు, బిల్లుమానేజరువచ్చి చాలమార్లు భారతాలిసి పరిశీలించుచుండెనని నుడివెను. కాని బిల్లుమానేజరు ఇచ్చుటికివచ్చి తానెప్పుడును, భారతాలిసి జూడలేదని జెప్పుచుండెను. అట్లుగాక అతడు నిజమొప్పుకొనగలడా, తనకా విషయము దెలియనని బిల్లుమానేజరు నుడువుచు ఈ రు 7 లక్షలకును ఆతడు బాధ్యుడగును. అందుచే నాతడ డిబిట్లను వేరుచేసి ఆతని స్థితియందున్నవాడు అట్లనెప్పుడుండ గలడా? అందుచే నాతని ఆసత్యపు వధనమును మీరెంతమాత్రమును విశ్వసించవలదని గోరుచున్నాను. అంతయుగాక బిల్లుమానేజరు స్వయంకనే 1 1/2 సంవత్సరములలో 1 ముద్దాయికి 21 లక్షల ఓవరు డ్రాఫ్టుల నొసగెను. ఇంత మొత్తమును ఓవరు డ్రాఫ్టుల నొసగిన బిల్లుమానేజరు, భారతాలిసి షిట్లను కాతడు తానెప్పుడును జూడలేదని చెబుచున్నాడు. ఇప్పుడు వారురా? తరువాత 1922 సంవత్సరమున ఇంపీరియల్ బ్యాంకు నందు ఛీఫ్ అక్సౌంట్ టెంటుగ నున్న మాడిగారిని సాక్షిగా పిలిచి, బ్యాంకువ్యవహారములలో చెక్కుల సందర్భమున నిట్టి ప్రశ్నలతో కారణమేమియోకనుగొనకపోవుటకు కారణమేమి? మాడిగారు మద్రాసునందే ఇప్పుడుగూడ నున్నాడని ముక్రేగారు నుడిపిరి. ప్రాసిక్యూషనువారు తలచుకొనినయెడల నాతనిని పిలిపించుట చాలసులభమైనను వారట్లు జేయలేదు. ఇంకొక విషయమును గమనింపుడు. అప్రూవరును ప్రశ్నింపగా, లోన్సు అందు ఏజెన్సీకాబవారు, భారతాలిసి షిట్లను గమనింపకుండ జేయుటకుగాను జేలన్ను పీటునందు తప్పును అంకెలను వేయుచుంటిని నుడివెను. ఇందుచే తప్పులను గమనింపటకు ఒక విధమగు యజమాని యిప్పుడున్నది యర్థము. పైబురుగులకాబవారు సామాన్యముగా పరిశీలించుచుందురని ముక్రేగారు దెలిపిరి. జేలన్ను పీటునందు 175 వేల బాకీయున్నట్లు 1 ముద్దాయిపేర గాన్పించుచున్నట్లు 68 వేలు అనుమతింపబడిన మొత్తముకంటె నధికముగనున్నదని మాడిగారు యొక్క యుద్దోగియు గమనింపలేదు. ఈసందర్భమున తామెవ్వరము ఈవిషయమును గమనింపలేదని చెబుటకు ఏ జెన్సీ డి పార్టు మెంటు నుండి చాఫర్తాయుతుడగు నుద్దోగి నొక్కరినైనను కోర్టులోనికి పిలువకపోవుటకు కారణమేమి? మరియొక అధికారిని దీసికొనదు. అక్సౌంట్ టెంటుగ హిల్లుగారు ప్రతినిలయు, ప్రతిలెడ్జరును తెప్పించుకొని పరిశీలించుచుండునని అప్రూవరు నుడివెను. హిల్లు గారు తాను తెడ్జరును తెప్పించుకొనుచుండును గానిదానిలో ప్రతి అంకెను పరిశీలించనని నుడివెను. ప్రతియంకెను జూడకపోయినను పెద్దపెద్ద మొత్తములైనజూచునా 1 ముద్దాయిబాకీ రు 4 లక్షలు. ఇంతపెద్ద మొత్తమును గూడ అతడు సంవత్సరముల కాలము జూడలేదనుటను

దెప్పించుకొనననియు ఒక్కొక్కప్పుడు తానే స్వయముగావచ్చి జూచుననియు నుడివెను. ఈవిషయమున నాతడ సత్యమాడవలసిన అవసరములేదు. ముక్రేగారు అంగీకరించిన విషయములవలనను అప్రూవరు అనుదేశేపూర్వముగ నుడివినవాక్యములవలనను బిల్లుమానేజరు లెడ్జరును తరుచు చూచుచుండుననియు ముద్దాయి భారతాలిసి షిట్లను లాతనికి దెలియననియు స్పష్టపడ గలదు.

అంతట రిక్ట్ గింటలకు కోర్టునా రీదినమునకు విచారణను నిలిపివేసిరి.

యెట్టి బాలు దైనను నమ్మునా? అతడు తాను జూచుచుంటిని అంగీకరించినయెడల తేనుపోవుననుకారణముచే నిట్లు చెబుచు మండేనేగాని జేయగాను. తరువాత బ్యాంకు కార్యదర్శి యగు ముక్రేగారిని దీసుకొనెను.

భారతాలిసి షిట్ల 178 వేల బాకీని దాను సారబాటున 1 గ మ నిం ప క పో యి యుండు నని నుడివెను. అతడు తాను సార బాటు పడెనను వాక్యమును నమ్ముటకంటె, బ్యాంకులోని అచారానుసారము చెక్కులనంపిన ముద్దాయిల కనుకూలముగ, ఆతడు దెలిసి యారకుండునని అనుకొనవలెనని గోరుచున్నాను. ఇంకొక అధికారిని గురించి విచారించుడు. పాసింగు ఆఫీసరు శివశంకరము, తాను కాగితములో ఒక్కపప్పుడు తప్ప ఇతరపప్పులను వేసిని జూడననియు, అందుచే పుస్తకములలోని తప్పుడు అంకెలు తనదృష్టిలోనికి రాలేదనియు నుడివెను. అతని వాక్యమునే అంగీకరించినను ఆతడు వడ్డీకట్టుచున్న పుస్తకమును భారతాలిసి షిట్ల మొత్తమొత్తమో దెలియదా? అతడు బాకీయున్న మొత్తమును గురించి పాసింగు ఆఫీసరునకు దెలియనని విధిలేక ఇక్కడ అంగీకరింపవలసి వచ్చెను. ఈవిషయము క్లితినుండి తప్పించుకొనుటకు గాను, వారికి అనుమతింప బడిన మొత్తమొత్తమో దెలియదని తప్పించుకొనజూచిరి. బాకీ మొత్తమునకు పాసింగు ఆఫీసరు వడ్డీకట్టవలెను. ముద్దాయికి ఏరేటు వడ్డీ చార్జి జేయుచున్నారో దెలిసికొనుటకుగాను వీరు కవరుబుక్కును జూడవలెను. అందు ప్రత్యక్షముగా, ముద్దాయి కనుమతింపబడిన బురుగుముయొక్క మొత్తమొత్తం గోచరించును. అందుచే వీరు చెబుచున్నాను ఎంత దుర్బలమైనదో దెలియనగును. చాలమంది భారతాలిసి షిట్లను చూచి ఈవిషయముల నన్నిటిని గమనించుట కచ్చట పీలనని గ్రాంటుగారు నుడిపిరి. ఒక లెడ్జరులోనుండు 500 మంది భారతాలిసి షిట్లలో, ఏకొలదినుండి మాత్రమే ఓవరు డ్రాఫ్టు భారతాలిసి షిట్లను. అందును, రు 5 లక్షల బాకీదారులు పట్టికలోగల సంఖ్య అత్యల్పము. ఆకొలదినుండి లోను ఎవరికెంత మొత్తము గలదో పాసింగు ఆఫీసరు నకు దెలియకుండా? బ్యాంకింగునాపారమందు ప్రత్యేకానుభవజ్ఞులుగాని సామాన్యులకే ఇట్టి విషయములు జ్ఞాపకముండును. రు 5 లక్షల బాకీదార్ల కవరు బుక్కులో, వడ్డీరేటుకొనకు పాసింగు ఆఫీసరు జూచినపుడు, అందు ప్రత్యక్షముగ గాన్పించు రు 110 ల అనుమతింపబడిన మొత్తమును వదిలి ఒక్క వడ్డీ అంకెనే జూచునని నమ్ముటకు పీలుండునా? అధికారులకు అనామదు బాచా భారతాలిసి షిట్ల దెలియననుటకు మరియొక బలమగునదర్శనము గలదు. అతని బాకీ 150 వేలను దాటిన వెంటనే ఆతడు రు 5 లక్షల బాకీదార్ల పుస్తకము నందు జేర్చబడెను. దీనినిబట్టి బ్యాంకు డోక్టర్లకు కాలని బాకీ మొత్తము దెలియననియు 150 వేలు దాటగనే బిల్లు మానేజరు మొదలగు అధికారులను వెల్లి యడుగగా, వారు, ముద్దాయియొక్క స్థితిని గురించి సంతృప్తులై రు 5 లక్షల బురుగుము నొసగదగినవారి పట్టికలో జేర్చబడనని అనుమతింపబడియుండవలెను. అట్లు గానినో ముద్దాయిపేరు రు 5 లక్షల పట్టికలో జేర్చబడుట కట్టి యవకాశమును లేదు. ఈ లెడ్జరులు దినమందు చాలకాలము చెక్కుల్లననన నుండును. వారు ప్రతిపప్పును పరిశీలించుచుండురు. అప్పుడోప్పుడు అంకెలందున్నయెడల వెంటనే వారికి తెలిసిపోయెడివి. ఏదైన చెక్కు లితిరబ్యాంకులపై నొసగబడునెడల ముందుగా భారతాలిసి షిట్ల జమకట్టుచుండును. ఆచెక్కును అవతల బ్యాంకువారు త్రప్పివేయునెడల నామొత్తమును ఒక బ్యాంకు పాసింగు అధికారి మాత్రమే భారతాలిసి షిట్ల గింపవలెను. అట్లుతగ్గించుచున్నపుడు భారతాలిసి షిట్ల నడచుచున్నదియు అధికారులకు దెలిసియుండవలెను.

ఒక భారతాలిసి షిట్ల వధనము దీసుకొనినదియు లేనిదియు అజహాయిషీ జేయు అధికారి యెవరని మీజ్యూరిలో నొకరు సాక్షులవిచారణ సందర్భమున నడిగిరి. తరువాత అనేకమంది బ్యాంకు అధికారులు వచ్చి సాక్షుల మొసగిరిగాని ఒక్కరును ఇంతవరకును మీ ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము నొసగియుండలేదు. ఈ కారణములచే, 1 ముద్దాయి యొక్క భారతాలిసి షిట్ల నడచుచున్న వ్యవహారములు బ్యాంకు అధికారులకు దెలియనని నుపనిజేయుచున్నాను.

ఆకాశరామన్న జాబు

ప్రాసిక్యూషనువారు తమకధకంతుకును, ఆకాశరామన్న జాబును పునాదిగా నేర్పరుచుకొనిరి. ఈజాబుకథను ఏచైపు నుండి జూచినను, ప్రాసిక్యూషనువారికి ప్రతికూలముగనేయున్నది. ఈజాబు నవంబరు 20 తేదీన బ్యాంకునకు జేరవని జే

ప్పబడెను. ఈజాబును గురించి రెండుకథలుగలవు. ఒకటి బిల్లు మానేజరు కథనము, రెండవది అప్రూవరు కథనము. ఈ జాబు వచ్చినపుడు బిల్లు మానేజరు తనను పిలిపించెననియు, ఆజాబును జూచిన తరువాత "నీవు భద్రముగ నున్నావా" అని యడిగెననియు అప్రూవరుచేత చెప్పింపబడెను. లెడ్జరును బిల్లుమానేజరు పరిశీలించెనని ఆతడు నుడువదు. అట్లు చెబుచు అందలివిషయములు బిల్లు మానేజరునకు దెలియునను విషయమువలన ప్రాసిక్యూషనును పడేపోవుననుకారణముచే నాతడెట్లు చెబువలెను. అంతట నాసాయంత్రము అప్రూవరునకు జ్వరము, సంది పుట్టెనట. మరేయూ ఒక విధమగు క్రిములచే జనించునదనిరసాయనిక శాస్త్రవేత్తలెప్పుటికి స్థిరపరుపగలిగిరి. ఆకాశరామన్న జాబులు గూడ జ్వరములను సందిని జనింపజేయు నేమా వారు పరిశోధించి స్థిరపరుపవలసియున్నది. వెంటనే అహమద్ నవాబాయొక్క మోటారుబండిలో అప్రూవరు బిల్లుమానేజరు యింటిమీదుగా వెళ్ళుచుండిరి. బిల్లుమానేజరు గృహమువద్ద అహమద్ నవాబాయొక నాపిఇంటిలోనికి వెళ్లి, బిల్లుమానేజరుతో మాట్లాడి తిరిగివచ్చి "వ్యవహారము లన్నియు, చక్కబడెను"ని అప్రూవరుతో జెప్పెనట ఇది అప్రూవరుకథ. తరువాత బిల్లుమానేజరు, భారతాలిసి షిట్ల పరిశీలించలేదని అప్రూవరు దెలిపెను. ఈకథనుబట్టి జూచినను అహమద్ నవాబాయొక భారతాలిసి షిట్లను, అందెట్లు వ్యవహరింపబడుచున్నది యను, బిల్లుమానేజరునకు దెలియననియు, అంతియగాక భయపడ నక్కరలేదని అతడు అభయమొసగెనని దెలియగలదు. బిల్లుమానేజరుచెప్పుకథను గమనింపుడు. ఆకాశరామన్న జాబు వచ్చెను. ఆజాబునందు, బిల్లుమానేజరు భారతాలిసి షిట్ల జూచుట లేదనియు, కొన్ని భారతాలిసి షిట్ల అక్సౌంట్ డ్రాఫ్టులకు ఓవరు డ్రాఫ్టుల మోసము జరుగుచున్నదనియు, నేరము లారోపించుచుండెను. ఈజాబును జూచి, ఆజాబును వ్యర్థమైనదనిగ నెంచి త్రోసివేసెనట. అట్టి బాధ్యతగల అధికారి తనపై నేరము లారోపించుచు ప్రాసిన జాబునుగురించి అందలి విషయములు తనకు దెలియని యెడల, అంతనిర్లక్ష్యముగ నెవరైన నుండగలరా. అతనికి, అహమద్ నవాబాయొక్క భారతాలిసి షిట్ల జరుగుచున్న వ్యవహారములు దెలిగినను గాబట్టి ఆతడు తిరిగి భారతాలిసి షిట్ల పరిశీలించక పోయి యుండవలెను. ఆకాశరామన్న జాబు సందర్భమున, పాసింగు ఆఫీసరు యొక్క కథను పరిశీలించుడు. మోసము కనుగొనబడువరకును తనకా జాబును గురించి ఏమియు దెలియదని శివశంకరము నుడివెను. ముక్రేగారి విషయమును గురించి ప్రత్యుత్తర మడుగుచు, పాసింగు ఆఫీసరులకు ఆకాశరామన్న జాబునుగురించి చెబువలెనని స్పష్టముగ దెలిపెను. ఆజాబును గురించి పాసింగు ఆఫీసరులు గుసగుస లాడుకొనుచుండినదియు శివశంకరము తనవద్దకు వచ్చి, ఆజాబులోని విషయములు నిజమేనా యని తన వడిగననియు, ఇంతలో తన ప్రక్కవనున్న మరియొక లెడ్జరుకిపను "మమ్ములను గురించులకు లెడ్జరులనే జూచుకొనుడు"ని నుడివెననియు అప్రూవరు దెలిపెను. ఈ సందర్భమున శివశంకరము తనకీ విషయము ఏమియు దెలియదనుటకు కారణమేమి. 24 నవంబరు, చెక్కింగుదినము. శివశంకరము ముద్దాయియొక్క భారతాలిసి షిట్లను పరిశీలించెను. అప్పుడాతడు భారతాలిసి షిట్ల విషయమును గమనించియుండవలెను. అప్పుడాతడు చాలఓవరు డ్రాఫ్టులదని వైయధికారులకు దెలిసియే ఓవరు డ్రాఫ్టులొసగబడెనుగాన ఆతడు రిపోర్టు జేయలేదు. నీవాజాబును జూచిన తరువాత భారతాలిసి షిట్ల పరిశీలించితివిగాదా, అప్పుడెందులకు రిపోర్టు జేయలేదని అడుగునెడల నిజము జెప్పిననో ప్రాసిక్యూషను పోవునని శివశంకర మిట్టియనత్యము పలికెను. అహమద్ నవాబాయొక్క భారతాలిసి షిట్ల నిజవిషయములు బ్యాంకు అధికారులకు దెలియకున్న యెడల ఆకాశరామన్న జాబు వచ్చినతరువాత వెంటనే రామచంద్రయ్య తిరిగి అక్సౌంట్ డ్రాఫ్టులకు చెక్కులను ప్రవేశపెట్టుట కంతమాత్రమును యత్నించెడివాడుగాను. కాని మరునాటినుండి తిరిగి అక్సౌంట్ డ్రాఫ్టులకు చెక్కులు భారతాలిసి షిట్ల గాన్పించుచున్నది.

సి రార బ్బురు

తరువాత చాదరిగారు సిరారబ్బురు నుపయోగించుటను గురించి ఈక్రిందివిషయములు దెలిపిరి. అప్రూవరు నవంబరు 26 వ తేదీన మొట్టమొదట భారతాలిసి షిట్ల ఇంకొకరేజరు నుపయోగించినట్లు గలదు. అహమద్ నవాబాయొక రెండునీలాలను దెచ్చి తనచేతనే తీసికొని వానిని గోకులదాసునుండి దెచ్చివని నుడివెననియు, అంతకంటె వేరేమియు జెప్పలేదనియు అప్రూవరు నుడివెను.

అమరువాడే తాను దానినుపయోగించితిని జెప్పెను. ఈవిషయమున గోకులదాసు జెప్పిన సాక్ష్యమును గమనించుడు. అహమదుబాచా తనవద్దకువచ్చి సీరారబ్బరు గావలెననియడిగిననియు, తానొకదాని నొసగిననియు, దాని నొక కాగితముపై నుపయోగించిజూచి బాగుగలేదనిచెప్పి ఆసీసాల నచ్చటను దలిపేసి వెళ్లెనని గోకులదాసు జెప్పెను. ఆసీసాలను దీసికొని వెళ్లెననిజెప్పించుటకు గ్రాంటుగా రనేకతీడింగు ప్రశ్నలనడిగిరి. తానుగోరిన జబాబునొసగలేదను కారణముచే గోకులదాసు బోనులలో తనప్రవర్తనవలన, ముద్దాయిల కనుమలముగనుండెనని మొన్న నూచించెను. దీనియర్థమేమి. మేమాతనికి ధనమునొసగి తిప్పివేసిననియూ, ఋజువుజేయనేని ఇట్టివాక్యములను విరమించు కొనవలెను. క్రిందికోర్టులోను ఈకోర్టులోనుగూడ గోకులదాసు అహమదుబాచా, ఇంకి ఇలేజరును తనవద్దనే నిదలిపేసి వెళ్లెనని చెప్పెను. గోకులదాసునకును 1 ముదాయికినిగల విరోధము నిదనరకే మీకు చెప్పియుంటిని. అతడు ముద్దాయి తనకు ద్రోహమొనర్చినని నిందించెను. అహమదుబాచా, సీరారబ్బరుకొరకు వెళ్లక వెళ్లక అతనిశత్రువువద్దకే వెళ్లనా? అదియు తనకుకావలసినంతమంది నేనకులుండగ దానే స్వయముగా వెళ్లనా? తనకు సమీపమున వై నాబజారులో నేడు కాణమునకు తననేవకునిపంపి సీరారబ్బరును దీసికొనిరమ్మనలేదు. ఇదియంతయు, ముందుముందు మద్రాసు పోలీసువారి రహస్యపరిశోధకవర్గమువారికి తనరహస్యముల చెలియజేయుటగా నాతనివద్దకు తానే స్వయముగా వెళ్లెను గాబోలు. ఇదియంత అసంభవముగ నున్నదో విచారించును.

[విచారణ జరుగుచున్నది]

అస్సాము శాసనసభ

మంత్రులవేతనముల హెచ్చించుతీర్మానము ఓ డి పో యె ను

షిల్లాంగ, సెప్టెంబరు 22:—మంత్రుల వేతనములను నెలకు రు 1500 నుండి రు 2500 వరకు హెచ్చుజేయవలెనని వేటిసతీర్మానము అస్సాముశాసనసభలో ఒక్కటైటువలన ఓడింపబడినది.

రు 189797 మొత్తముగానున్న సబ్సి మెంటరీడిమాండులు అంగీకరింపబడినవి. 1921 ఏప్రిలునుండి చేసిన మితవ్యయపట్టికను ఆధికసభ్యుడు బల్లపై నుంచెను.

ఇందువలన శాశ్వతపుతదాయం సుమారు రు 8,00,000 ను వెంటనే చేకూడిన ఆదారు 11 లక్షలును అయ్యెను.

(అ. ప్రె.)

అభ్యర్థుని వేతనమును స్థిరపరచుట

షిల్లాంగ, సెప్టెంబరు 23:—నేడు అస్సాము శాసనసభలో అభ్యర్థునివేతనమును స్థిరపరచుట అంగీకరింపబడినది. శాసనము ప్రకారము అభ్యర్థుడు నెలకు రు 500 మీద ఎన్నుకొనబడవలసి యున్నాడు.

అస్సాము ప్రాంతపు సవరణ బిల్లును అస్సాము కోర్టుఫీజు సవరణ బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు గౌ॥ నె బ్బట రు గారు అనుజ్ఞను వేడిరి. 1922లో అంగీకరింపబడిన శాసనములను మూడు సంవత్సరముల వరకు అమలులో నుంచుటకు యీ బిల్లులు ఉద్దేశింపబడినవని అతడు చెప్పెను. జాతీయవాదులు గట్టిగాభ్యంతరపెట్టిరి. బిల్లులను ప్రవేశపెట్టుటకు నెలవు నిరాకరింపబడినది.

(అ. ప్రె.)

వైతానుపత్రిక కేసు

24 వ తేదీ విచారణ

అన్యుతనరులో యీకేసువిచారణ నిన్న జరిగినది. అన్యుతనరులో ఒకసంవత్సరమునుండి మతకలహములు ప్రబలముగా నున్నవి. అట్టిస్థితిలో వహమ్యుదీయులకు ఆగ్రహమును కలిగించునట్టి వ్యాసము యాపత్రికలో ప్రకటింపబడినది. అని ఫిర్యాదిలు తెలిపిరి. (అ. ప్రె.)

ఉచితం

ఆర్థశాస్త్ర పంపిననుగాని అన్వేషణద్వారా పంపుమనిన నుగాని “శివాజీ” పత్రికను నుచితముగా పంపుదును.

అదేను:—“భారత” పత్రికపల్లె గుంటూరుజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

ఫోర్టు సెంటు జారీ గెజెట్

సెప్టెంబరు 23 మంగళవారము

న్యాయశాఖ

మదనపల్లి సబ్ డివిజన్ లో అసిస్టెంట్ పోలీసు నూపరిం డెంటుగా ఆర్. పీట సకాగురు, కర్నూలుపోలీసు నూపరిం డెంటుగా కె. విశ్వనాథశర్మగారు, నియమింపబడిరి.

ఆర్థికశాఖ

టి. ఏ. శ్రీనివాసరావువయ్యంగారిని ఆర్థికశాఖాసహాయ కార్యదర్శిగా నియమించిరి.

లాశాఖ

కర్నూలుజిల్లా కోర్టుకున్న లోకల్ జ్యూరిస్టిక్స్ మలో అసిస్టియల్ రిసీవరుగా నుండుంటుల చిత్తూరు రామస్వామయ్య గారు బి. ఏ. డి. ఎల్. నియమింపబడినది.

వెజనాడలోని ఆడిషియల్ సబ్ జడ్జికోర్టు నర్సాపురము నకు అడిషియల్ సబ్ జడ్జికోర్టు అను పేరుతో మార్చబడినది. ఆక్టోబరు 1 తేదీ నుంచి అమలులోనికి నచ్చును. జిల్లాకోర్టువారు నియమించిన అధికారమున కీకోర్టువారు బద్ధులై యుండవలయును.

రివిన్యూశాఖ

కందుకూరి మల్లికార్జునంగారు, కృష్ణా జిల్లాకు పాట్రిక్ క్యాబ్రి విశ్వగారు నెల్లూరుజిల్లాకు, టి. గోవిందస్వామి కృష్ణస్వామి నాయుడుగారు కడపజిల్లాకు, జనరల్ డ్యూటీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగాను, హెన్రీ ఎడ్వర్డు లూయిస్ డిసేనా గారు గుంటూరుజిల్లా ట్రెజరీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగాను నియమింపబడిరి.

అభివృద్ధిశాఖ

టి. బుడవెయ్యరావు నాయుడుగారు రి సర్కిల్ డిప్యూటీ కలెక్టరు ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ గా నియమింపబడిరి.

సి. రామస్వామి అనర్ ఫుల్ 4 సర్కిలుకు ప్రాచీవనరీ అగ్రికల్చు అసిస్టెంట్ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

డి. పి. డబ్ల్యుశాఖ

గోదావరి వెస్టర్న్ డివిజన్ కు మానవాసి వెంకటకృష్ణయ్యర్ రామస్వామయ్యర్ గారు అసిస్టెంట్ యింజనీరుగా నియమింపబడిరి.

అన్నవసలు రామస్వామయ్యర్ సుబ్బస్వామి అయ్యరు గా రివిన్యూ పనిమీదనే గోదావరి సెంట్రల్ డివిజన్ కు మార్చబడిరి.

రాజాసముద్రం శంకరనారాయణ అయ్యర్ రాజాంగం అయ్యర్ అనర్ గోల్ పిజయనగరంమంచి వాలేరు సర్కిలుకు అసిస్టెంట్ యింజనీరుగానే మార్చబడిరి.

స్థానికస్వరీపాలన శాఖ

టి. బి. రామచంద్ర మొదలియరుగారు వైశాఖకు సహాయ కార్యదర్శిగా పనిచూతురు. పి రివిన్యూకున్న టెంపరరీ అసిస్టెంట్ కలెక్టరు స్థానమునందు ఖాన్ సాహెబ్ మహమ్మద్ జిందాసాహెబ్ మొహజీ బహదూరుగారు పనిచూతురు.

రాజాపానుగంటి పార్థసాధి రామణంగారు, వెల్తాచి ముత్తుకుప్ప అలగప్ప వెల్లయప్పకొండెయరుగారు, రివిన్యూ ఫార్మర్ గావియర్ గారు చిత్తూరుజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగాను, హెచ్. యం. లాజరసమ్మ విశాఖపట్నం మునిసిల్ కౌన్సిలర్ గాను, రివిన్యూ టి. సుబ్బారాయుడు, మిర్జాబరానీ సాహెబ్ బహదూర్ గారు, సిలాని మొదినా సాహెబ్ బహదూర్ గారు శ్రీకాకుళంమునిసిపల్ కౌన్సిలరులుగాను నియమింపబడిరి.

16 రూపుప్రకారము పోలింగు ఆఫీసర్లు తమ బల్లవద్ద, అభ్యర్థులయొక్క గాని వారి ఏజెంట్లయొక్క గాని సమక్షమున చదువురాని వోటర్ల వోట్లు పుచ్చుకొనవలయునని స్థానికసంఘాభ్యర్థకులు వారికి తెలుపవలెను. కొనబడుచున్నారు. అచదువురాని ఎన్నికదారు కోరునది వినుటకు అభ్యర్థులకువారి ఏజెంట్లకు అధికారమున్నది. వారు పోలింగు ఆఫీసర్ కాగితము మార్చుచేయనపుడు కనిపెట్టుట కధికారమున్నది.

పంచాయితీ రిజిస్ట్రారు జనరలు ప్రకటన

అనంతపురంజిల్లా పెనుగొండ తాలూకా బోర్డు సరిహద్దులందు గౌరనపంచాయితీస్థాపకుడుగా అగాలి నారాయణ రావుగారు నియమింపబడిరి.

కోడూరు

బ్రహ్మకాస్తూర్లు, పి. శివరావుగార్లు బల్లారి మునిసిపల్ కౌన్సిలరులుగా, హనుమంత సూర్యనారాయణ నాయుడు,

వెంట్రప్రగడ సూర్యరావుపంతులు, ఎం. వి. కామయ్యకెట్టి గార్లు శ్రీకాకుళం మునిసిపల్ కౌన్సిలరులుగాను, ఎం. అబ్బాయి కెట్టి, ఎం. మాక్కొండరెడ్డిచౌదూర్ గార్లు చిత్తూరు మునిసిపల్ కౌన్సిలరులుగాను, నూనె విశ్వనాథంగారి లక్ష్మయ్యనాయుడు, వెల్లూరు మహమ్మద్ రజాసాహెబ్ బహదూర్ గార్లు గుంటూరు మునిసిపల్ కౌన్సిలరులుగాను, మాజేటి లక్ష్మీనృసింహారావు సాహుకారు, తురగా లక్ష్మీనృసింహారావుపంతులు, పిల్లారెడ్డి బుచ్చి వెంకటరావునాయుడు, పర్యటం లక్ష్మీనారాయణరావుపంతులు, ఉదయగిరి గోపాలరత్నం, మానవరెడ్డి వెంకట సుబ్బారావునాయుడు, కొండపల్లి రామానజయ్యనాయుడు గార్లు బందరుమునిసిపల్ కౌన్సిలరులుగాను, బియ్యపు నరసింహ స్వామికాస్త్రీగారు ఒంగోలు మునిసిపల్ కౌన్సిలరుగాను, శ్రీమాన్ దయానిధిపాత్రోమహాశయోగారు పర్లామిడిమునిసిపలు కౌన్సిలరుగాను, మక్కా అప్పలస్వామి, శిల పీఠభద్రుడు గార్లు రాజమండ్రి మునిసిపలు కౌన్సిలరులుగాను, విన్నకోట దుర్గారావుకెట్టి, కొల్లూరు నూనెనారాయణరావు పి. శివ రామయ్యనాయుడు, గ్రంధి శ్రీరామమూర్తి, తరిగొప్పల వెంకటశ్రీనివాసరావు పంతులు, ఇంటిటి నృసింహస్వామినాయుడు, మొసలికంటి రామకృష్ణారావుపంతులుగార్లు విశాఖ పట్నం మునిసిపలు కౌన్సిలరులుగాను ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాశాఖ

ఆమిన్ ఫజ్లూసాహెబ్ బహదూర్ గంజాంజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యుడుగా నియమింపబడినది. ఈసంఘసభ్యుడుగానే యస్. వి. గోపాలన్ గారిని ఎన్నుకొనబడిరి.

దివాన్ బహదూర్ డి. శేషగిరిరావు పంతులుగారిని గోదావరిజిల్లా సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ బోరుమెంబరుగా నియమించిరి.

ఈ క్రిందివారు మద్రాసు లాకాలేజిలో డిశంబరువరకు ప్రొఫెసరుగా నుండురు.

కె. సుబ్రహ్మణ్యశర్మ. [ప్రాఫెసరు]

ఆర్. మదనగోపాలనాయుడు, కె. వి. వెంకట సుబ్రహ్మణ్యయ్య, ఎస్. రామస్వామయ్యర్, పి. చంచయ్య, మహమ్మద్ అబ్దుల్ అజీంసాహెబ్ బహదూర్, పి. బాలకృష్ణశర్మ, కె. కృష్ణమూనమ్ గార్లు [అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసరు] ఎఫ్. యె. టెడ్ కాలేజీ కౌన్సిలుకు యీ క్రిందివారు సభ్యులుగా నుండురు.

జాన్ మత్తయిగారు, ఎం. పి. కేన్ డెన్ గారు, యస్. యి. రంగనాథ్ అచర్ గారు, రావుబహదూర్, యస్. కృష్ణస్వామయ్యంగారు, ఇ. కార్తీకగారు, రావుబహదూర్ కె. రామనిమిశ్ గారు, రావుబహదూర్ కె. బి. రామ నాథగారు పి.కార్తీకగారు, పి. జి. హోగారు, ఎస్. కృష్ణ స్వామికాస్త్రీగారు.

కె. టి. మాధూగారు ప్రాచీవనరీ ఫారెస్టు అసిస్టెంట్ కన్స్టరేటరుగా ఫారెస్టుచీఫ్ యింజనీరుగారి కడ నియమింపబడిరి.

కెనడా సాహితీజిత

డిల్లీ లో ఘనమంగళ్యంతము

కెనడా సాహితీ జిత 23 వ తేదీ సాయంత్రం డిల్లీకి వచ్చెను. 45 మంది అకాడీలు ఆజితలోనుండి. నాయకుల సభకొరకు ఢిల్లీకివచ్చిన ప్రముఖులు శ్రీమతిసరోజినీ, మహమ్మదాల్, డాక్టరు కిచలా, డాక్టరు అబ్దుల్ హిమాను, పండిత జనపాలాలు నైహూ, సర్దారుమంగళశింగు, అనపాలీగార్లు మున్నగునాయకులందరును యితరపాదులును సిక్కులు హిందువులు మహమ్మదీయులు షాన్సుగు వివిధమతముల వారును జితవాణికి స్వాగతమునగుటకు రైలునేమనుకు వెళ్లిరి. అచటకు రైలురాగానే “సర్-శ్రీ-అకలు” అనుజయధ్వనులతో వారికి స్వాగతమునగిరి. వారందరును పసుపురంగు అంచులుగల నల్ల నిరు మలను ధరించిరి. నల్లజండాలును మతగ్రంథమును పట్టుకొని యుండిరి. జండామీద సాహితీజిత కనడానుండి జయభోక్తు వెళ్లుచున్నది అని వ్రాయబడినది. గాంధీమహాత్ముడును ఆంధ్రుడు గారును వ్రాసిన స్వాగతపత్రములను వహమ్మదీగారు చదివిరి. పిమ్మట అకాడీలు కృష్ణానలను ఒరలనుండి దీసిరి. ముందు బాండు మేళము మోగుచుండగా వారు ఉరేగింపుతో చాందినీ చాకు నందున్న గురుద్వారమున కేగిరి. (అ. ప్రె.)

న్యూయొండ్లీయా అన్యురెన్సుకంపెనీవా రీసంవత్సరము భాగమునకు 1 రూపాయచొప్పున డివిడెండులనిచ్చుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా ఖద్దరుబోర్డు

ఈనెల 20 వ తేదీన తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు ఖద్దరుబోర్డునకు గావించబడిన తీర్మానములు.

1. కల్తీ ఖద్దరు అని కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే ఏర్పరు పబడిన ఇన్ స్పెక్టరుగారు విడదీసినట్లు ఆయా ఉత్పత్తిదారు లకు వాచుచేసి జమాఖర్చుచేయవలెను.
2. తూర్పుకృష్ణాజిల్లాలో కల్తీ ఖద్దరును గూర్చి ఇలదు తో జతపరచిన నివేదిక పత్రికాముఖమున ప్రకటించుచు తీర్మానించుట యైంది.
3. తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమునకు ఖద్దరుబోర్డు నిమిత్తంలో కార్యదర్శిని మెంబరున్నా విడిచిడిగా పెట్టి నదరఖాస్తు ద్వారాపరచడ మైనది. ఈబుధమునకు ఖద్దరుబోర్డు ప్రెసిడెంటున్నా కార్యదర్శి ప్రెసిడెంటున్నా నిదర్శనకాగి తముద్రాసి ఇచ్చుటకు అధికార మివ్వడమైనది.
4. జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమువారిని ప్రతి నెల 1 వ తేదీ నుండి 15 వ తేదీవరకు తమపైకి జిల్లాఖద్దరుబోర్డువారి స్వాధీనములో ఉంచవలెనని తీర్మానించడమైనది.
5. మద్రాసులో జరుగు ఖద్దరుప్రదర్శనమునకు ఒకగది వున్నది సరుకుపంపి విడుదలపర్చుట చేయవలెను.

నివేదిక

ఈదేశములో ఖద్దరుగాగానే కల్తీ ఖద్దరు వచ్చినది. మన ఆంధ్రదేశములో చాలాకాలమునుండి కల్తీ ఖద్దరు ఉన్నటు మన అందరికీ తెలుసును. దీనిని తగ్గించేటట్లుగాని విడదీసే టట్లుగాని మార్గములను నిర్ణయించుట చాలాకష్టమని రాష్ట్రీయ సంఘవారికి జిల్లాసంఘమువారికి తోచినసంగతి మనఅందరికీ తెలుసును. ఖద్దరుకాళి ప్రత్యేకముగా విడదీయబడి ఖద్దరు బు థమువచ్చినతరువాతను దీని విషయమై ఏజిల్లాలో వారు ఆ జిల్లాలోవుట్టు తమకు తోచినంతవరకు జాగ్రత్తపడుతున్నారే గాని మొత్తముమీద నిబంధనలను నియమకములనుజేసి కల్తీ కాంగ్రెసువారు ఆప్రదలచేయలేక పోవుటయందు ఆశ్చర్యమే మిక్కిలి లేదు.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా ఖద్దరు బోర్డు భాగములలో ఖద్దరు లో కల్తీ ఖద్దరునున్నదని వాడుకయొక్క పూర్వోక్తము చెప్పిన సీయున్నది. అంతకు ముందే బంధులలో కల్తీ ఖద్దరు అమ్మబడు చున్నదని గాంధీ మహాత్ముడు ప్రాసనసంగతి పాఠకులకు తెలిసియున్నది. తూర్పు కృష్ణాలోని ఖద్దరు విక్రయములయొక్క యేర్పాట్లు ఇటీవల మహాత్మునిచే యుంగుండుండూ ప్రతికాముఖమునకు ఇండియాలోని దైవిక ప్రతికలయందును ప్రకటించబడినది. ఈజిల్లాకు రూ 7250 లు మాత్రమే ఆంధ్రఖద్దరు ప్యాంతుమండి ఋణము లభించినది. ఈ సామ్యుత్తరము ఈ 15 మాసములనుండి బందరులో స్థాపించ బడి ఖద్దరుబోర్డు పరిపాలనలోనున్న ఖద్దరుడిపోను వినియోగించబడుచున్నది. ఈఖద్దరుడిపో లోగడ కాంగ్రెసువిరాళ సహాయముచే స్థాపించబడినట్టి కొన్ని ఖద్దరు ఉత్పత్తిసంఘముల నుండి వచ్చేదిబట్టుకొని సామ్యుత్తరబాటుచేసి వారిని వెంటనే పంపివేసి ఉత్పత్తిదారులకు వీలైనంత తోడ్పాటును కావించు చున్నది. ఈఉత్పత్తిసంఘములు 1921 సంవత్సరము జూలై మాసములో తొలిసారిగా పాపాల వనూలైన వెంటనే కాంగ్రెసువారిచే సుమారు 5 లేక ఆరువేల రూపాయలవరకు ఇవ్వబడిన కొద్దినిరాళములను ఆధారముచేసికొని నిర్మించబడినవి.

అప్పటినుండి కొన్ని పనిచేయుచు కొన్ని సమస్యోపుచు ఇవిన్వృద్ధియములకు లోనైయున్నవి. 1923 సంవత్సరములోనే పిటి యందు ఉత్పత్తియైన ఖద్దరుకు కొంతవరకు సహాయము చేయవలసిన అసనము కనిపించి ఇట్టి విడుదలసౌకర్యములు రాష్ట్రీయ ఖద్దరుబోర్డుకు ఉత్పత్తి రాక పూర్వమును ఆఖిలభారత ఖద్దరు బోర్డునుండి ఋణము తీసికొనక పూర్వమును ఆరంభించబడినది. క్రమముగా ఈడిపోను కాంగ్రెసువారు దీసికొని ఖద్దరు బోర్డుకు ప్రాంసుకుచేసిరి. కాంగ్రెసువారు సహాయముపొందిన ఉత్పత్తిసంఘములలో కొన్నిటినుండి (ఇంచుమించుగ ఎన్నడును అనిచెప్పవచ్చును) రామవరం, వడ్డమన్నాడు వగైరాలనుండి ఖద్దరుడిపోను ఎప్పుడును సరకు వచ్చియుండలేదు. ఇటీవల కాంగ్రెసుసంఘములనుండి సహాయముపొందకయే స్థాపించబడిన ఘంటసాల, పెనుముత్త, కొదాలి మున్నగుసంఘములనుండి సరకువచ్చుచున్నది. కొంచెము ఇంచుమించుగ ఈయన్ని సంఘములను జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీ మెంబరుచేగాని కార్యనిర్వాహక సభ్యులచేగాని కొన్ని సందర్భముల యందు కాంగ్రెసు ఉద్యోగస్థులచేగాని నిర్ణయించబడుచున్నది.

ఇది ఇట్లుండ ఖద్దరు సెలపడిచూసే రోజులకిందట వడ్డమన్నాడువరదే అక్కడ ఉత్పత్తిసంఘముల పరిపాలించు అధికారులలో నొకరు సుమారు 400 గజములబట్టు దిపితుతీసి కొనవలసినదని నావద్దకు వచ్చినారు. కొన్ని కారణములచేత ఈబట్టుయందు కల్తీ ఉన్నదని అనుమానముకలిగి బట్టునుకొనక నిరాకరించుటకు సాహసించితిని. కాని అప్పటినుండియు మనస్సు బాధపడుచుండెను. ఇట్టిమనోవ్యధ పరులకు తెలియదు. ఇట్టిదైర్ఘభాముచేతనే ఈ వడ్డమన్నాడు సరకునుపుచ్చు కొవలెనా నిరాకరించవలెనా యను సమస్యను తేల్చుటకు కొంతవ్యతిరేకమైనది. ఇందులకు తీసికొని వచ్చిన యజమాని జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీ మెంబరును కార్యనిర్వాహక సభ్యుడును అయియుండెను. చివరకు నిరాకరింప సాహసించి సందర్భములు మెతుకుల తెలిసి జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీ మెంబరుగారికిని ప్రెసిడెంటుగారికిని విశదపరచితిని. పిమ్మట ప్రెసిడెంటుగారు ఒక ఇన్ స్పెక్టరును యేర్పాటుచేసి తూర్పుకృష్ణాజిల్లాలోని సంఘముల యావత్తుతనిభీతి నియమించిరి. తనికీదారుకొన్ని సంఘములు తనిభీతే అక్కడఉన్న సంగతులు మూజావాణీగా తెలియపరచియుండెను. రిపోర్టుకయెదురుమామయ క్రిందటిమాసము 22 తేదీన ఆమాసము 30వ తేదీకి ఖద్దరుబోర్డు సమావేశమగుటకు సభ నేర్పాటుచేసితిని గాని నేనున్నా మరయొకరును లేవు ఖద్దరుబోర్డు మెంబరువచ్చియుండలేదు. జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీ ప్రెసిడెంటుగారిని ప్రత్యేకముగ ఆహ్వానించిన మీదట వారును వచ్చియుండిరి. సభ జరుగకపోయినను వడ్డమన్నాడు కవుతరము కొదాలినుండు వచ్చుబట్టు ప్రస్తుతముకొనవద్దని 30వ తేదీనాయంతనము ప్రెసిడెంటుగారు నాకు ఫలహానిచ్చిరి. ఫలముగ జూచినచో కల్తీ సానిటరీగములున్నచోట జరుగుటకు ఎక్కువగ అవకాశమున్నదని తేలినది. ఘంటసాలలో సానిటరీ కయెదురున్నను, ఇన్ స్పెక్టరుగారి ఆతాత్తు తనిభీమీద కుద్ధు ఖద్దరు అని తెలియజేయబడినది. కొదాలిలో సానిటరీకాండ్రను గూర్చియు, వడ్డమన్నాడులో దేవాంగులను గూర్చియు కవుతరములో దేవాంగులను గూర్చియు వీరు కల్తీచేయుచున్నట్లు సందేహమునకు అస్తవ్యస్తమైన ఇన్ స్పెక్టరు రిపోర్టుచేసియుండెను. అప్పటినుండియు ఈసంఘములనుండి బట్టునుకొనుటలేదు. ఇటీవల ఈతరుచు తనిభీలు జరిగిన వెంటనే కవుతరములో 5 మగములలోని దేవాంగులను లేచిపోయినారు. 11 మాలవాక్ మగములు మాత్రమే నిలిచియున్నవి. దీనినిబట్టిగూడ ఇన్ స్పెక్టరుగారు అనుమానమునకు ఆధారము లేకపోలేదని తేలుచున్నది.

ఇది ఇట్లుండ ఈమాసము 5 వ తేదీన జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీవారు పిరంకిలాకువద్దసమావేశమై లోగడకాంగ్రెసుకమిటీ ప్రెసిడెంటుగారి ఉత్తరువు ననుసరించి తనిభీతేయుటకు నియమించబడిన హాస్పెక్టరుగారిని ఉత్పత్తి సంఘములను అన్నిటిని తనిభీతేయుటకు ఇన్ స్పెక్టరుగ నియమించిరి. నోటీసు లేకుండానే ఇవ్వమవచ్చిన సంఘములను ఇవ్వమవచ్చినసమయములో తనిభీతే చేయుటకు ఈయనకు అధికార మియ్యబడెను. ఇదిఅంతయు ముందుగాగ్రతకు సాధనముగాని లోగడకొనియున్న ఖద్దరునందు కల్తీయున్నయెడల దానిని విడదీయవలసినపని యుండెను. లోగడకొన్న సరకులోని కల్తీ సామ్యుత్తర ఇన్ స్పెక్టరుగారు విడదీయవలెనని పిరంకి లాకుంద సమావేశమైన కాంగ్రెసుకమిటీవారు నిర్ణయించిరి. ఈ విడదీయవలసిన పని కూడ ఇన్ స్పెక్టరుగారు చేయవలెనని సెక్రటరీగారు ఉత్తరువు ఇచ్చియుండిరి. ఇంతకులోగడనే అనుమానసంఘముల బట్టి విడదీసియుంచితిమి. కొంతవట్టు రంగులకారానాను వేసియుంటిమి. అక్కడనున్న బట్టును డిపోలోని బట్టును అనుమానసంఘములకు చెందినదానిని ఖద్దరు తనిభీతారు 1:15 గజముల పొడవును 80 కాలీలను (కవుతరము 6 మూర్తులు 75 గజముల 6 వీసములపొడవు, పురటిగడ కొల్లి శివరామయ్యగారి తాలూకు 1 మూర్తి 14 గజముల 2 వీసములు పొడుగు, కొదాలి 12 మూర్తులు 6:30 గజములపొడవు) విడదీసియుంచిరి. ఈకాలీలు ఆయాసంఘములకు వాచుచేసి జమాఖర్చుచేసుకొనవలెనని నిన్నటిగోజు సమావేశమైన ఖద్దరుబోర్డునకు తీర్మానించబడినది. జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీవారియొక్క తోడ్పాటుతోను వాటి ఉత్తరువులనుబట్టి వాటిచే నియమించబడిన ఇన్ స్పెక్టరుయొక్క తనిభీతీ లోబడిన్న ఖద్దరు బోర్డు నిరంతరము పనిచేయుచున్నది. ఈ వృత్తాంతములన్నిటిని ఎప్పటికప్పుడు పత్రికాముఖమున వెల్లడించుటకు ఎవరి మనస్సుకు వారికి మొదట నిశ్చయము కలుగనిదే మనము వెలిబుచ్చేడి అభిప్రాయములకు తగిన ఆధారమును నిర్ణయించుకొనకయే పార్టీలనుండి సమాధానము పొందకయే చేయవలసిన కర్త

వ్యమున్నా నిర్ణయించినదే ఏమివ్రాయుటకు వీలులేక ఇంతవరకు చేచియుంటిమి.

ఇంతకు కాంగ్రెసు కమిటీవారియొక్క పరిపాలనలోనున్న 3, లేక 4 డిపోలలో కొంతసరకు ఉన్నది. అసరుకును ఇన్ స్పెక్టరుగారు పరీక్ష చేసినతోడనే అక్కడకల్తీ ఉన్న సరకు విడదీసి వాచుకు చేయవలెను.

ఈకల్తీల విషయమున పత్రికలయందు కొంత ఆందోళన జరుగుచున్నట్లు మన మెరుగుదుము. జిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీవారి 5 వ తేదీన జిల్లా గావించబడిన తీర్మానము ప్రకటించబడినచో ఇప్పటికి 10, 12 రోజులముందుగనే కాంగ్రెసువారు కల్తీ మాపుచేయుటకు సకాలములో గావించిన ప్రయత్నములు వెల్లడియ్యెడివి. కాంగ్రెసువారు 5 వ తేదీన పిరంకిలాకువద్ద సమావేశమై చేసిన తీర్మానము నీక్రింది బొందుపరచుచున్నాను.

“తూ. కృ. జి. కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటుగారి యుత్తరువు ప్రకారము జిల్లాలోని మగములు తనిభీతే పంపిన హాస్పెక్టరు వారి హామీపాటుగారి రిపోర్టు చదువడమైనది. అందులో ఉడహరించిన ప్రకారము కవుతరము, వడ్డమన్నాడు, కొదాలిసంఘములలో కల్తీజరుగుచున్న విషయమును నమ్మకము యీజిల్లాలో కల్తీసంఘములన్నిటిని తన యివ్వమవచ్చినపుడు అకస్మాత్తుగా వెల్లడి తనిభీతేయుటకు, అందు ముఖ్యముగా యీపైన నుడ హరించిన మూడుసంఘముల తాలూకు నిలవసరకును, ఎప్పటికప్పుడు తయారుచేయు సరుకును పరీక్షించి సరియైన ఖద్దరునది లేనిది నిర్ధారణ చేయుటకును హాస్పెక్టరుగారిని ప్రస్తుతము వారు చేయుచున్న పనితోపాటు జిల్లాకాంగ్రెసు ఖద్దరు యిన్ స్పెక్టరుగా ఏర్పాటు చేయడమైనది.

ఉ. గొట్టెపాటి బ్రహ్మయ్యగారు.

ఆ. మొవ్వ వీరభద్రరావుగారు.

ఇప్పుడు అనుమానపు సంఘములలో కల్తీని సవరించుటకు ఏయే ప్రయత్నములు జరిగింపబడినవో ఖద్దరుబోర్డువారికి తెలిసిన వెంటనే పత్రికాముఖమున ప్రకటించబడును.

బందరు } భో. పట్టాభి సీతారామయ్య,
21-9-24 } కార్యదర్శి, తూ. కృ. జిల్లా ఖద్దరుబోర్డు.

ముప్పనపోమరాజు అందు వీర్రాజు.

పెద్దాపురము పొట్టు.

విజ్ఞాపన

స్వదేశము

1918 సంవత్సరం

నుంచి మేము మనదేశము నపండించుచున్న పట్టుతో మాఫ్యాక్టిరీలోనే చదువుట, కేయట, రంగులుచేయుట మున్నగు పనులను వివిధరకముల వస్త్రములనుండులతో చిత్రపిచిత్రమైన జీసాదా అంతులు కమ్ముటోను తయారుచేయించి ఎర్దులకు తదితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన రీతిగ ఆఖిలభారత కాంగ్రెసువస్త్రప్రదర్శనమున మాబట్టుల ప్రదర్శించినటులను అవిదేశములోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువవాణ్యమై యవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునుగురించి వ్రాయుచు మాబట్టులగురించి పీయూష కాంతిహామగారు అమృత బజారు పత్రికయందు ఇట్లువ్రాసిరి:

“... ఇతర కాంగ్రెసుసభ్యులు వారున్నా మరయితర ప్రజలకూడ అన్ని రకములఖద్దరున్నా ప్రదర్శించిరి. ఇంతకుఎందరికీ కలరు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టు వస్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకులు ముప్పనపోమరాజు వీర్రాజుగారు పట్టు ఉత్తరీయములను ధోవతులను వర్తుగుడ్డలు కొలుగుడ్డలను తలగుడ్డలను చీరలును మున్నగురకములను ప్రదర్శించిరి. బెంగళూరు అస్సామవారు కూడ ప్రదర్శించిరి ”

పట్టువస్త్రములగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క ఆదేశమును రకములను విభుముగా వ్రాయుటలన దేశము స్వదేశవస్తు పరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ వభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిష్టాభిమానమును మాబట్టుల వొరకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే వాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టులనువిక్రయించి మారకములని మోసపుచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకరకు. మాపత్రికాముందు వుండేమాటేదే మార్కును ఇంచున ప్రచురించితిమి.

తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము, బందరు

ఆన 1924 సం॥ రం ది 5 సెప్టెంబరు తేదీన ఉదయం 9.30 గంటలకు గుడివాడ తాలూకా వీరంకిలానువద్ద నున్న శ్రీయంత కారంచేటి మల్లిఖార్జున శర్మగారి భవనములో జరిగిన తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ కార్య నిర్వాహక సభ్యుల సమావేశముయొక్క

కార్యక్రమము

హాజరైన సభ్యుల సంఖ్య 14

అధికారి పాఠ్యము: యావత్ ప్రస్తుతము ఆవులచేసి దానిపై విమర్శన చేయబడిన కాల్ పట్టణిరామశర్మగారు వచ్చేవరకు మరొక విషయమును చర్చింపవలసినదిగా జంధ్యాల శివస్వామిగారు కోరగా అట్లు ఆవులచేయడమైనది.

మోటారు అనుజ్ఞాధికారి:

ఇదివరలో మోటారు అనుజ్ఞాధికారులుగా నుంచుడిన శ్రీయంత మల్లి కృష్ణారావు పంతులుగారు, భోగి పల్లి సీతారామయ్య పంతులుగారు యిచ్చిన రాజీనామాలు అంగీకరించడమైనది. తిరిగి ఆసాఫే ప్రధాన కార్యదర్శి లై వెం సుబ్బారావుగారిని ఉండవలసినదిగా కోరడమైనది. ఉల్లి గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు, అల్లి చెరుకువాడ వెంకటనరసింహుగారు, ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించడమైనది.

తూర్పు కృష్ణా జిల్లా ఖడ్గ బోరు కార్యదర్శి భోగిపట్టణి సీతారామయ్యగారి టెంపరరీ బుంబురద్రాక్షాస్తు: వీరవరభాస్కర చదువడమైనది. పూజానిధిలో నుండి రు 8000లకు మించుండా ఖడ్గ బుర విడుదల నిమిత్తం జిల్లా ఖడ్గ బోరు కార్యదర్శికి నూడుమాసములు టెంపరరీ లోనుగా నిర్వహింపబడునట్లు, యిలాగా జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘమువారికి కావలసినవిన్నపము 15 దినముల నోటీసులో ఖడ్గ బోరువారి సామ్యము వాపసుచేయుటకున్నా, జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘమువారి ఖాదీడిపోలకు సరకు యిచ్చినపుడు అసరకు ఖరీదును యీ బుంబురలో మినహాయించుకొనుటకున్నా, తీర్మానించడమైనది. ఉల్లి పెదప్రాయ శేషయ్యగారు అల్లి కొడారి నరసింహారావుగారు, సవరణ లోగడ 22-7-24 తేదీన జరిగిన జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘమువారి 16 తీర్మానమునకు రాష్ట్రీయ సంఘమునుండి జవాబు వచ్చేవరకు యీవరభాస్కరు ఆవులచేయవలయును. ఉల్లి దిల్లి రాఘవయ్యగారు, అల్లి బోగి వెంకటేశ్వరరావుగారు, సవరణకు అనుకూలరు 6 ప్రతికూలరు 7. తటస్థులు ఒకరు. సవరణ ప్రోత్సేయబడినది. తీర్మానము అంగీకరించబడినది.

హిందీపాఠశాలల దరఖాస్తులు: ఆరుమాసములకు తక్కువ లేక నిర్వహించిన పాఠశాలలకు మాత్రము హిందీ ఉపాధ్యాయులకు వారిచ్చే జీతములో మొత్తముమీద కందు పంతులు ఆయా గ్రామముల ఖర్చుపెట్టుకొనినతరువాత సాధారణముగా ఒకపంతు జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘమువారికి యివ్వవచ్చును. ఆరు నెలలలో

పల అంతరించిన పాఠశాలలకు సహాయముచేయబడదు. ఈసమయముల ప్రకారము యీక్రిందిపాఠశాలలకు మంజూరయ్యడమైనది.

గ్రామము	ప్రారంభ ఉపాధ్యాయుల సంఖ్య	ఆరు నెలలకు మంజూరైనది	దినము	యొనిజీతము మొత్తం	ఖర్చు	గ్రామము
గుడివాడ	8	ఏండ్లక్రింద	40.0.0	240.0.0	80.0.0	
గురజ	1	దాదీక్రింద	88.0.0	225.0.0	76.0.0	
చినకల్లెపల్లి	27-1-24	20.0.0	120.0.0	40.0.0		
కవుతవరం	24-7-24	80.0.0	180.0.0	60.0.0		
దొండపాడు	1-8-24	80.0.0	180.0.0	60.0.0		
పెనుముత్త	4-8-24	50.0.0	300.0.0	80.0.0		
భట్లపెనుముత్త	15-8-24	25.0.0	15.0.0	50.0.0		
నడాలి	26-8-24	25.0.0	150.0.0	50.0.0		

బందరు } ప్రారంభసమయ ఖర్చుపెట్టవలసిన మొత్తము తెలియజేసింది. } యితేయలేదు గనుక రాజీవునకు ఆవుల చేయడమైనది.

మ.రా:—ఉపాధ్యాయుల జీతము రు 40/-లకు మించుండా ఉన్నంతవరకు మాత్రము పై యేర్పాటు ప్రకారము సహాయం చేయవచ్చును.

(సం) ఆత్మారి నాగేశ్వరరావు, అధ్యక్షుడు.

ఇచ్చట పథకుమారు 12 గంటలకు ఆవులచేయబడి తిరిగి సుమారు 1 గంటకు ప్రారంభమయ్యెను.

5. అధికారి పాఠ్యము చదువడమైనది. దీనిపైని కాల్ పట్టణి రామశర్మగారి ప్రశ్నలకు కొంతవరకు సంజాయిషీ చేర్చినవెనుక మిగతావిషయములకు ఆయనే ఆసీనునవై ఆరిపోర్టు తాలూకా తక్కువ తనిఖీచేసికొని, తమసంబంధములకు సమాధానము వదురనివిషయములకు రాజీవు కార్యనిర్వాహక సభవారికి నివేదించుటకు లోరడమైనది. ఈక్రిందిమాధ్యమలో అధికారి పాఠ్యం అంగీకరించడమైనది.

సేదీ	పద్దువివరము	తప్పు	ఒప్పు	మ.రా
8	8 వ పద్దులో	రు 89-9-0	87-7-0	అమృతార పాట్లు
జమా ఖర్చు పట్టిలో	జనపద్దు 6 లో	ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలవారు		
	దాఖలుచేసికొన్న రు 5 0.0-0 లతో	సహా అని ఉండవలెను.		
డిటో	జనపద్దు 7 లో	యేకుల కాతలో లాభం	రు 19-9-0	19-9-0
	ఖర్చుపద్దు 16 లో	తక్కిన లాభములు	8618-3-6	8619-3-6
డిటో	ఖర్చుపద్దు 18 లో	ప్రచారపుఖర్చుల తక్కిన అనుకూలములో	224-4-6	228-4-6

బాకీలబావితాలో పిల్లిలకాలు దస్తావేజు తాలూకా బాకీ రు 160/- లు యెందుకు ఉదహరించలేదు? అడిగిరుగారికి తెలియజేసి వారికి యిచ్చిప్రాయమును తెలిసికొనవలెను.

(సం) ఆ. నాగేశ్వరరావు, అధ్యక్షుడు.

పురమావీ పనులు పోకరపనులు చేయునట్టి వారెవ్వరో బాగుగా విచారించి

1842 మొదట తెలిసికొనుడు.

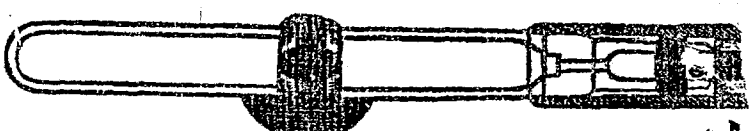
బహుమానము నిచ్చుకొన్నెలు, మదెపు లోటాలు ఎట్టి మాదిరిలో వైనను ఆర్డరిచ్చిన సకాలములో తృప్తి పొందముగా తయారు చేసి యిచ్చెదము సీమ వెండికి సవరం బంగారుకు పూచీనిచ్చెదము.

రూ. 10 ఎత్తు మెదలుకొన రూ. 25 ఎత్తునకు ఒకరూపాయ ఎత్తునకు 1-12-0, చొప్పున అంతకుపైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున వికయించబడును.

(2) ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి, కంపెనీ నగలవర్తకులు 25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

నెల్ ట్ ఫిల్లింగ్స్ "ఆ గేట్" ఫ్రంట్ టెనా

ఈ "ఆ గేట్" నెల్ ఫిల్లింగ్స్ తయారుచేయబడినది, నూతన ఫిల్లింగ్స్ అని చెప్పవచ్చును ఈ "ఆ గేట్" కలము, ఆ రికా ఆఫ్ లియూ, మొదలగు ఖండ్లములలో విరిగిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు జన హిందూజీవమునందు ఈడ విక్రమముగా జవాదర చేయబడుచున్నది.

సాధారణముయిన "ఆ గేట్" కలము 2957

మామూలుగా ఉపయోగించబడు ఉత్కృష్టపాత్రీ బదులు "ఆ గేట్" గా బాపాత్రీ నుజుమొగించుట ఉద్భుతముగా నూతన విధానము. ఒకరూపానికి మించినయెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా కాయును. (2957)

మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టము

స్థాననిర్ణయసమస్య

విశాఖపట్నం గభవారు చేసిన సలహాల ననుసరించి, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టము కట్టి తయారు కానున్నదని శాసనసభ విద్యాశాఖమంత్రి చెప్పియున్నాడు. ఆ చట్టమును కొలసి కాలములో జనాభిప్రాయముల నరయుటకు బల్లరతురు. కొన్ని ప్రత్యేక విషయములలో నూచనలకు యీచట్టమును విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారి ఎదుటకుగూడ తేబడును. విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారు విశ్వవిద్యాలయ స్థాననిర్ణయ సమస్యను తేల్చుటకు ప్రత్యేక సంఘమునకు అధికారమిచ్చిరి. ఈ సంఘముయొక్క నివేదికను, యీచట్టము స్థాననిర్ణయము కాకమును శ్రీ ప్రజాభిప్రాయమునకై బహిరంగపరచబడును.

ఎకడమిక్ కాన్ఫిలసంఘమువారు తేజవాడను నూచించిరి. దీనికి పశ్చిమాంధ్రసభ్యు లొప్పుకొనక "మాజిల్లాలలో విశ్వవిద్యాలయ స్థానము తేనప్పుడు మీరు తెజవాడలో పెట్టి నాపర రాజమండ్రిలో పెట్టి నాపరమాక వసరము లేదు. మాకళా కాలములో ను మదరాసు విశ్వవిద్యాలయములో నుంటేనే మంచి దన్నా రు." ఎకడమిక్ కాన్ఫిలలో నున్న కళాశాలలో పాధ్యాయుల యభిప్రాయములు ఖాయములు కాజాలవు. ఆంధ్రదేశంలో నున్న ప్రముఖులు, విశ్వవిద్యాలయ సాపనమున పట్టుదలకలారు, యీసమస్యను నిర్ణయించవలెను. విద్యాశాఖమంత్రి తగినరీతిగా యీచట్టమును బహిరంగపరచి స్థాననిర్ణయమునుగూర్చి ప్రముఖుల అభిప్రాయములను తీసికొనుట మంచిదని నూచించుచున్నాడు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ఎక్కడ పెట్టుతారో అక్కడను బందరు నోబిల్ కళాశాలను మార్పుటకు యునైటెడ్ క్రిష్టియన్ మిషన్ వారు ఘోషింపగలరు. అందుచే యీస్థాననిర్ణయ ప్రశ్న ప్రాముఖ్యత వహించుచున్నది. నోబిల్ కళాశాలలో తేలికయీ విషయమై ప్రభుత్వమునకు యీసమస్య సాధ్యమైనంతవరకు తేల్చుచుని వ్రాసియున్నాడు. ఆంధ్రదేశములో అన్ని కళాశాలలకు వాయికానల పని ప్రాథమిక విషయముల నరయుటకు ప్రత్యేకాధికారి యొకడు నియమింపబడునని యూహింపబడుచున్నది.

ప్రారంభమునకు కావలసిన ద్రవ్యవిషయము ముఖ్యముగా నరయుట యీ ప్రత్యేకాధికారి యొక్క మొదటవిధి. ఫస్ట్ గ్రేడు కాలేజీలనుపరీక్షించి ప్రముఖులతో మాట్లాడి స్థాననిర్ణయ సందర్భముల గ్రహించుట పైకుచాన్సలరు చేయవలసియుండుట ఆచారము. కాని పనిభారము ఎక్కువగా నుండుటచే వైసు ఛాన్సలరుకు కళాశాల లన్నిటిని పరీక్షించు సావకాశము లేదు.

ఈచట్టములోని ముఖ్యవిషయములు

ప్రత్యేక విషయములను తుదివరకు నేర్చు కళాశాలలతో విశ్వవిద్యాలయము చేబంధించి యుండును.

ఈచట్టములోని ముఖ్యవిషయములు:—

(1) మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ మేర్పరచిన సరిహద్దును తొలగించుట; హానర్స్, పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు కోర్సులను నేర్పుట, పరిశోధనవిషయముల నేర్పుట మొదలగు చట్టనియమముల ననుసరించి విశ్వవిద్యాలయము ఒప్పుకొన్న కాలేజీల పోషించుట.

(2) క్రొత్తగా ఏర్పాటు కానున్న నెనేటు నిర్ణయించిన 5 గురు సభ్యులలో వైసుచాన్సలరు నెన్నుకొనుట.

ఎక్కువ పరిశోధనలచేసి జ్ఞానము వృద్ధిపరచి శిక్షనేర్పుట, నేర్పుకొనుట, మొదలగు పనుల నెరవేర్పుట విశ్వవిద్యాలయము యొక్క పని.

(4) ఎక్కడనున్నా సరే అన్ని కళాశాలలు సమానముగా చూడబడుట.

(5) కళాశాలలను స్థాపించి పోషించుటకు కట్టడములను నిధిని ప్రోగుచేయుట స్థానిక ప్రభుత్వములకు విధియొందున్నది. పరిశోధనకు నియమించిన ఉపాధ్యాయులకు జీతములనిచ్చుటకు, పుస్తకాలయములకు, లేబరేటరీలకు స్థానిక ప్రభుత్వములు విరాళముల నియమింపును.

విశ్వవిద్యాలయ కళాశాల యొకటియుండును. ప్రత్యేక విషయములకు ప్రాధాన్యమునిచ్చు కళాశాల తెచ్చునన్నను విశ్వవిద్యాలయముతో నంటియుండవచ్చును. ఒక కళాశాల మాదిరి వైవిధ్యవిద్యాలయమును వృద్ధిచేయుటకు గాను ఫండ్లు రాబట్టుటకు యీచట్టమునం దవకాశము గలగజేయబడి యున్నది:—

అమ్మకాంబవం దీపో, మదరాసు - బొంబాయి.

అశ్వత్థాంజనము

జ్వరహరి

కలరామాత్రలు

వెల సీసా 1-కి వేలకు మందు రు. 0.4-0

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0

దబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0.

ఈనూనెను తలవరాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకు హాని యుండక కెండ్రుకలు పెరుగును. అమృతాంజనము డిప్రో, మదరాసు - బొంబాయి.

జ్వరహరి అయిదుపూటలు నేలించి పట్టు విడుపు జ్వరములు. చవి పురాణాధ్యక్షములు మొదలగు నమస్త జ్వరములు మోహన.

కలరా ప్లేగులనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. కలరా తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్క రుతప్వక వాడతగినది !!

పాశ్యపు వెంకటాచలపంతులు వారి లోకామయవార కస్తూరిమాత్రలు:—ఈ దివ్యవృక్షము మిక్కిలి విలువదైనకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన వనమాలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల ఔషధములేదవారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-300 మాత్రలు గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. ప్యాకింగు. పోస్టుఖర్చువేరు. బిడ్డలు మొదలు పెద్దలవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికీ అనుపానభేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినవి అత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును.

వృన్యరాజరసాయనము:—బలహీనత, రక్తిములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకము చిలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామపాణమునాశి. వైద్యాధులను వదుర్చుటయేగాక మంచిర క్తవృద్ధిని, అద్భుతమైన ధాతువృద్ధినికలిగించును.

మహాభృంగామలకలైలుము:—కండ్లుమంటు, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాకులము, వినుమని తలనొప్పి మొదలగు పనిచేయకుండుట మొదలగు శిరో, నేత్రశోగములను తప్పక వదుర్చును. 0-8-0

ద్రుపదపరిహరణి:—ఎత్తరకము తీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0

కాశకోంజనము: కండ్లలో ఎలుపు, నీళ్లుకారుట, మనక గాయండుట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంటు మొదలగునవిమాయమగును 0-8-0

మా ఔషధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజము ఒకసారి మాఔషధములు కొనినవారికే తెలియును.

పాశ్యపు వెంకటాచలపంతులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు. 1

శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

(594)

కామినియానూనె

వెంట్రుకలేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్వింపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పోగును. అట్లుకాకుండా

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యవృక్షము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరీక్షవల్లమీరే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును.

బుడ్డివెల 1 రూపాయి.

3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

వీపిచార్జీలు ప్రత్యేకము.

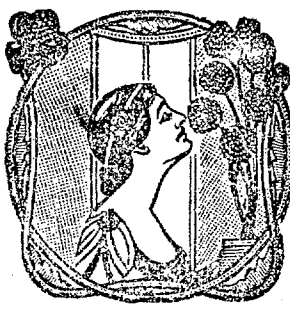
ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు.

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0
1/2 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0

మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

వై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతివోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోలుపడెట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్మామసీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్సచేసికొన దగిన 600 యోగములు గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి 1-4-0 వి. పి. ఆ 6 ఆయుర్వేదచంద్రిక:—వైద్య, ఆరోగ్య, కారీర, వస్తుగణ, చికిత్స మొ॥ వ్రాయబడు వైద్యపుత్రిక. సొ॥ చందా. రూ. 2-8-0. మారి యుచితము. 2

పి. సి ఏ అందు కో, పెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

కర్ణశాలహరి

వెల సీ॥ 1-కి అ. 6 వి. పి. సహా 0-11-0

ఈ ద్రావకము వలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము కారుట, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును. 5,6 బొట్లను చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును.

అమృతాంజనము డిప్రో,

మదరాసు బొంబాయి

హిందీ-తెలుగు

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు చీలయిన సులభశైలిని వ్రాయబడినది.

చాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ ౧-౦-౦.

తన అ ఖర్చు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు,

ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము.

చెన్నపురి.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

పెనులభము! (పోస్టుఖర్చుప్రత్యేకము) గుణమధికము!

కరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగెడి వైత్యకాల కీమాత్రలు దివ్యవృక్షము. అజీర్ణము, అరుచి, అపులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు భుక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, వ్రేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పిలను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేనానాత నొప్పిలను వెంటనే మాన్పును. యిందు అనేక ఔషధులు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగుటచేతను పరమహంస్రక్తి యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1073)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.